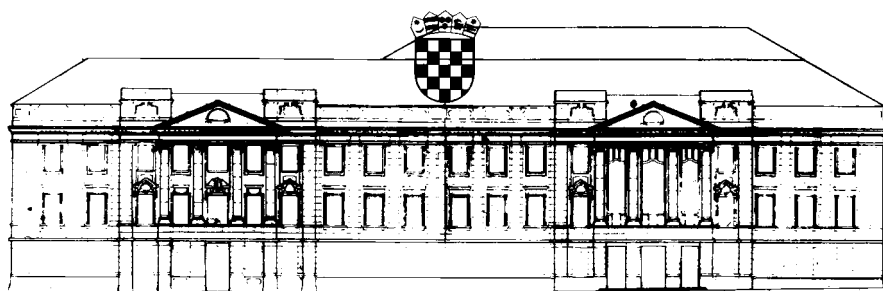

izvješća HRVATSKOGA SABORA

GODINA XV.

BROJ 385

ZAGREB, 16. III. 2004.

4. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

ZAKON O SUKOBU INTERESA

Internetske poruke građana Saboru

Na internetsku adresu sabor@sabor.hr stižu brojne pošiljke. O čemu to građani govore? Jedan građanin, primjerice, opširno piše o terorističkom napadu u Madridu kao "još jednoj opominjućoj lekciji" i pita hoće li to našu vlast spriječiti da dovode tankere u Jadran i još povrh toga šalju hrvatske vojnike u Irak? Na kraju ironično zaključuje: "Što će Hrvatskoj vojska dok u Srbiji vlada Šešelj! Znamo iz iskustva da je to normalan i neagresivan svijet..."

Na čak pet stranica teksta javlja se drugi, komentirajući nedavni oštar napad Stjepe Martinovića na Anđelka Milardovića u "Vjesniku". Ističe da Britanci traže glavu Ante Gotovine zbog kompleksa vlastite krivnje i radi ucjenjivanja Hrvatske, o čemu bi Stjepo trebao voditi računa. Smatra da u odnosu na tisuće hrvatskih žrtava i masovnih jama, razorenih gradova i kulturnih i vjerskih spomenika, industrije - nije vrijedno spominjati nekoliko stotina slučajnih žrtava i zbog toga slati u Haag najviše državne dužnosnike i generale...

Treći građanin javlja se u ožujku četiri puta. Tako daje pregled tiska o novim haškim optužnicama i nizu drugih aktualnih zbivanja. Drugi puta razmatra prijenos radio programa postaje "Radio Marija" preko satelita kako bi bio dostupan širom Europe i Sjevernoj Americi, a kasnije i u Australiji. Treće javljanje donosi sjećanja na noćnu sjednicu Narodnog vijeća 28. listopada 1918. kad je došlo do "finis Croatia" i kad su Hrvati sami Hrvatsku položili u mrtvački sanduk...

Na kraju, u svom četvrtom javljanju građanin podsjeća kako je kardinal Franjo Kuharić upozoravao na zločine počinjene za Domovinskog rata s hrvatske strane. Završava s riječima: "Pokrenimo Hrvatsku, gdje god bili! I tako na e-mail Sabora stižu brojne poruke građana kojima izražavaju svoja politička stajališta.

Ž.S.

	strana
- Uvodnik urednika	2
- Utvrđivanje dnevnog reda	3
- Aktualno prijepodne	6
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o pitanjima sukcesije	16
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija	21
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a); Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika (predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske)	27
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Australije o socijalnom osiguranju	32
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Slovačke Republike o suradnji i uzajamnoj pomoći u katastrofama	32
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu	33
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o suradnji na vojnoj obuci između Republike Hrvatske i Republike Turske	33
- Prijedlog zakona o prijenosu vlasti (predlagatelj: Klub zastupnika HSP-a); Prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti (predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske)	34
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, predlagatelj: Klub zastupnika HSP-a; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, predlagatelj: klubovi zastupnika HNS-PGS, LIBRE i IDS-a	40
- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva	50
- Izbori, imenovanja i razrješenja	50
- Odgovori na zastupnička pitanja	54

PRIKAZ RADA:

- 4. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA, ODRŽANE 25, 26, I 27. VELJAČE TE 3. I 4. OŽUJKA 2004. GODINE

Utvrdjivanje dnevnog reda

Predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** otvorio je 4. sjednicu Sabora pozdravljajući sve prisutne. Posebno je pozdravio predsjednika Vlade dr.sc. **Ivu Sanadera** i nazočne članove najvišeg tijela izvršne vlasti. Konstatirao je zatim da je zaprimljen i bez primjedbi usvojen zapisnik 3. sjednice, te napomenuo da se pristupa utvrđivanju dnevnog reda. Podsjetio je zastupnike da su uz poziv primili i Prijedlog dnevnog reda, a na samoj je sjednici podijeljen i tekst Konačnog prijedloga dnevnog reda. Iz Konačnog prijedloga dnevnog reda izostavio je dvije predložene točke: Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o lijekovima i medicinskim proizvodima, te Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o patentu. Ovi su prijedlozi povučeni iz procedure na prijedlog Vlade, a istovremeno je u Konačni prijedlog Dnevnog reda uvršteno novih 10 točaka (donosimo ih u okviru).

Ujedno je podsjetio da se prema odredbama članka 205. Poslovnika određuje da se najprije odlučuje o prijedlogu da se pojedini zakon donese po hitnom postupku, te pročitao sve zakonske prijedloge koji su upućeni po hitnom postupku.

Predsjedavajući je zatim naveo da je Klub zastupnika SDP-a dostavio prigovor, kojim se protiv uvrštavanja u Dnevni red i provođenju rasprave o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumijevanju, između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o zaštiti intelektualnog vlasništva, dok se ne pribavi mišljenje Hrvatske Gospodarske komore i farmaceutske industrije. Zapitao je zatim zastupnike ima li itko primjedbenu na primjenu hitnog postupka kod donošenja navedenih zakona. Riječ je zatim dao zastupniku **Luki Bebiću (HDZ)** koji je upozorio da se Klub zastupnika HDZ-a protiv provođenju hitnog

postupka za točku 15. Radi se o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Prijedlog zakona HNS-a, PGS-a, LIBRA-e i IDS-a). Postoje kaže još dva prijedloga zakona koji idu u redoviti postupak, pa nema potrebe da se i ovaj zakon raspravlja sukladno odredbama o hitnoj proceduri. Također se protiv hitnog postupka za uvrštavanje Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dohodak, Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zloporaba opojnih droga te Prijedlogu zakona o zaštiti i spašavanju. Kod svih navedenih prijedloga zatražen je hitni postupak, iako nema poslovničkih razloga za takvu odluku.

Zastupnik mr.sc. **Miroslav Rožić (HSP)** zatražio je da se precizira procedura i prilikom donošenja proračuna za 2004. godinu, dodajući da se Klub zastupnika HSP-a protiv donošenju ove važne točke po hitnom postupku. Razloge pronalazi u činjenici da ne postoji stiska s vremenom, pa se donošenje treba obaviti u dva čitanja, odnosno nakon što se Vlada očituje o podnesenim prijedlozima i primjedbama. Zastupnik **Jozo Radoš (LIBRA)** podržao je ovaj prijedlog vezan uz donošenje Državnog proračuna, budući da je takva praksa bila uobičajena i u prethodnom periodu. Napomenuo je ujedno da Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2004. godinu nosi oznaku drugog čitanja budući da taj zakon nije prošao prvo čitanje. Zatražio je da se pojasni ovaj prijedlog kako bi se izbjegla moguća greška oko primjene postupka. Zastupnik dr.sc. **Antun Vujić (SDP)** usprotivio se da Prijedlog zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumijevanju između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih država o zaštiti prava intelektualnog vlasništva, ostane na dnevnom redu iz već navedenih razloga. Iznio je

i dodatne argumente budući da je na sastanku Odbora za kulturu, znanost i umjetnost u ime predlagatelja i sam državni tajnik odgodio navedenu točku. Napomenuo je da se u obrazloženju javlja i formulacija o sankcijama prema hrvatskoj strani koje su potpuno neprikladne ovom tekstu. Zastupnik **Slavko Linić (SDP)** napomenuo je da je Klub zastupnika SDP-a uputio pisani zahtjev za skidanje točke pod rednim brojem 6., a ukoliko se ovaj zahtjev ne usvoji predložio je da se skine hitni postupak i provede prvo čitanje.

Temeljni razlog za ovakav pristup zrcali se u činjenici što se pristupilo brzopletom potpisivanju Sporazuma 1998. godine, koji ima i određene štetne posljedice za domaću farmaceutsku industriju, te različitim pogledima oko intelektualnog vlasništva. **Damir Kajin (IDS)** respektira iznijete primjedbe zastupnika Vujića i Linića, te odustaje od iznošenja vlastitih primjedbi.

Predsjedavajući je zatim predložio da se o podnijetim prijedlozima pojedinačno glasuje, dodajući da će dati i eventualna potrebna objašnjenja prilikom predložene postupka. Jednoglasnom odlukom zastupnika Hrvatskog sabora (128 glasova), prvo je usvojen hitni postupak kod donošenja zakona o potvrđivanju Sporazuma o suradnji na vojnoj obuci između Republike Hrvatske i Republike Turske. Jednoglasno su u hitnu proceduru uvršteni i sljedeći zakonski prijedlozi: Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Australije o socijalnom osiguranju, Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Slovačke Republike o suradnji i uzajamnoj pomoći u katastrofama. Predsjedavajući je ujedno konstatirao da je ovaj prijedlog dva puta unesen u tekst, te zatim napomenuo da se pristupa odlučivanju o prijedlozima kod kojih su

navedene primjedba. Riječ je o primjeni hitnog postupka kod donošenja Zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumijevanju između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o zaštiti prava intelektualnog vlasništva, gdje je svoje primjedbe uputio Klub zastupnika SDP-a. Nakon što su zastupnici pozvani na glasovanje pristupilo se utvrđivanju broja glasova. Konstatirano je da je sa 74 glasa "za" i 52 "protiv" u dnevni red po hitnom postupku uvršten i rečeni zakonski prijedlog.

Jednoglasnom odlukom zastupnici su zatim odlučili da se hitni postupak primjeni i kod slijedećih prijedloga kod kojih je sugeriran hitni postupak; Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu; Zakona o potvrđivanju Ugovora o pitanjima sukcesije i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Ovaj je prijedlog donesen većinom glasova (89 "za" 37 "protiv").

Hitni postupak nije prihvaćen za Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, kojega su zajednički podnijeli klubovi zastupnika HNS-a – PGS-a, LIBRE, i IDS-a. Ovdje je usvojen prigovor Kluba zastupnika HDZ-a koji se usprotivio primjeni hitnog postupka, pa je prijedlog upućen u redovnu proceduru. Ista je sudbina Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika, kojega je predložio Klub zastupnika SDP-a. Za primjenu hitnog postupka glasovalo je 49, a protiv 77 zastupnika pa je prijedlog upućen u redovitu proceduru. Pristupilo se zatim očitovanju o primjeni hitnog postupka kod donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika koji je predložila Vlada Republike Hrvatske. Nakon brojanja glasova konstatirano je da je sa 123 glasa "za" i 3 "protiv" ovaj Prijedlog zakona uvršten u proceduru po hitnom postupku.

Za riječ se zatim javio zastupnik mr.sc. **Miroslav Rožić (HSP)** koji je zatražio da se ponovno obavi glasovanje koje nije bilo precizno, te utvrde poslovničke odredbe kojima se uređuje ova materija. Predsjedavajući je prihvatio ovaj prijedlog

dodajući da u ovom slučaju nema suzdržanih glasova. Novo brojanje pokazalo je da je 86 glasova za primjenu hitnog postupka, a 38 protiv. Konstatirano je da ide u primjenu hitnog postupka.

Zastupnici su se zatim očitovali i oko primjene hitnog postupka za donošenje Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dohodak, kojega je predložio Klub zastupnika SDP-a. I ovdje je prigovor na hitni postupak postavio Klub zastupnika HDZ-a. Nakon brojanja glasova utvrđeno je da se navedeni zakonski prijedlog uputi u redovnu proceduru, jer je za primjenu hitnog postupka bilo samo 42 glasa, a protiv 84 zastupnika. Sličan ishod bio je i kod prijedloga o hitnom postupku kod donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zloporabe opojnih droga, kojega je predložio Klub zastupnika SDP-a. Prigovor na primjenu hitnog postupka predložio je Klub zastupnika HDZ-a. I u ovom se slučaju potvrdilo da je većina zastupnika bila za redovnu proceduru, jer je za hitnost glasovalo 47, a protiv 79 zastupnika.

Predsjedavajući je zatim uputio pozdrave učenicima XVIII Gimnazije iz Zagreba, studentima Fakulteta političkih znanosti iz Zagreba, predstavnicima iz Sveučilišne organizacije HSS-a, te predstavnicima Nacionalnog demokratskog instituta za međunarodne odnose, kao i ostalim građanskim predstavnicima koji su se rasporedili na galeriji. Zastupnici su svojim gostima uputili pljesak. Zatim je konstatirano kako pisanih prigovora nije bilo, pa se sukladno članku 203. stavku 4. Poslovnika dnevni red može smatrati usvojenim. Istovremeno, sukladno članku 203. stavku 5. Poslovnika, prigovor se sada može dati na one točke koje ne sadržavaju Prijedlog dnevnog reda upućen uz poziv na sjednicu.

Predsjedavajući je zatim citirao: da je pod točkom 1. uvršteno Izvješće Mandatno – imunitetnog povjerenstva, pod točkom 14., Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, pod točkom 17., Prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti i pod točkom 24., Poslovnik pravobranitelja za djecu i njegovo potvrđivanje. Odgovorio je zatim i na prijedloge koji su se tijekom rasprave čuli od pojedinih zastupnika. Prvo je govorio o primjedbi koju je iznio zastupnik Jozo Radoš

povodom prijedloga samog Proračuna i njegovog izvršavanja za 2004. godinu, te ocijenio da ne treba mijenjati dobru praksu koja je u vezi s tim pitanjima realizirana od 2000 do 2003. godine. Za riječ se zatim javila zastupnica **Ingrid Antičević – Marinović (SDP)** podsjećajući predsjedavajućeg da je na sjednici održanoj 30. siječnja povrijedio Poslovnik oduzimajući riječ zastupniku **Nenadu Staziću** koji je govorio u ime Kluba zastupnika SDP-a. Ocijenila je da se ovakav postupak prvi put dogodio u parlamentarnoj praksi, te dodala da je tada navedeno da će se zatražiti i očitovanje Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Predsjedavajući je zatražio da se prethodno ipak dozvoli očitovanje zastupnika Rožića oko već navedene primjedbe. On je ponovio da svoj prijedlog iznosi u ime Kluba zastupnika HSP-a te da ova stranka nije pripadala parlamentarnoj većini. Ponovio je da se donošenje Prijedloga Proračuna po hitnom postupku u HSP-u smatra vrlo lošom praksom. Po istom pitanju očitovao se i zastupnik **Jozo Radoš (LIBRA)** koji je napomenuo da se ne protivi donošenju Proračuna na ovoj sjednici, ali se protivi primjeni hitnog postupka i za ovu točku dnevnog reda.

Predsjedavajući je zatim zastupnicima iznio sažetu kronologiju postupaka oko utvrđivanja dnevnog reda vezano uz utvrđivanje i donošenje Proračuna za 2004. godinu ocjenjujući da ne postoje razlozi zbog kojih bi se odstupilo od već ustaljene parlamentarne prakse oko ovog pitanja, te zatim riječ dao zastupnici dr.sc. **Vesni Pusić (HNS)**.

Ona je upozorila da otežavajuću okolnost sadrži i činjenica da nisu navedeni komparativni podaci u odnosu na prošlu godinu, barem za temeljne stavke unutar svake glave Proračuna. Predstavnicima predlagatelja istaknuli su u raspravi na radnim tijelima Sabora da je ovakav pristup kompliciran za Ministarstvo financija, pa se postavlja pitanje koliko je onda dostupan zastupnicima Hrvatskog sabora, upozorila je zastupnica.

Predsjedavajući je zahvalio na iznijetoj primjedbi obavještavajući zastupnike da će se sada vratiti na eventualne prigovore zastupnika za uvrštavanje onih točaka u dnevni red koji nisu bili u Konačnom prijedlogu dnevnog reda. Ponovno je citirao o kojim se točkama radi, te dodao i odgovore na dvojbe koje je u svom izlaganju iznijela zastupnica **Ingrid Antičević**.

vić – Marinović. Potvrdio je da je na prošloj sjednici došlo do situacije kada je najavljena mogućnost konzultacije nadležnog Odbora ukoliko netko nije zadovoljan s objašnjenjem predsjedatelja, ali radi se o dužnosti zastupnika. Citirao je odredbu članka 209. Poslovnika prema kojoj zastupnik u slučaju da nije zadovoljan iznijetim objašnjenjima predsjedavajućeg, može tražiti da svoje mišljenje dostavi i Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Ovakvo obrazloženje nije bilo prihvatljivo zastupnici **Ingrid Antičević – Marinović** koja je podsjetila da je upravo ovu obvezu preuzeo predsjedavajući. Predsjednik Sabora ponovio je već iznijete argumente, te konstatirao da je dnevni red utvrđen. Sukladno članku 205. Poslovnika koji predviđa da se dnevni red objavi prema uobičajenoj praksi, ponovio je da je utvrđen dnevni red onako kako je predložen od strane predsjedatelja, te sukladno tome i izglasovan.

Zatim je riječ dao zastupniku dr.sc. **Slavenu Letici (neovisni)**, koji je ocijenio da se ovdje radi o odnosu između izvršne i zakonodavne vlasti. Radi se o Zakonu o donošenja proračunu za 2004. godinu, odnosno o velikoj neravnoteži i moći, zato što se pribjegava hitnom postupku prilikom njegova donošenja. Ovakva praksa prijeti da se Parlament

pretvori u instituciju koja će svoje odluke donositi mehanički i potvrđivati odluke bez prava i mogućnosti na kritički otklon. Predsjednik Hrvatskog sabora zamolio je zatim premijera Sanadera da se očituje o iznijetoj primjedbi.

Obraćajući se hrvatskoj javnosti i nazočnim zastupnicima, predsjednik Vlade dr.sc. **Ivo Sanader** uvodno je upozorio da je prošla Vlada ispravno postupila kada nije donijela Proračun za cijelu kalendarsku godinu, pa se ovaj standard treba uvažavati i u budućem periodu. Nova vlast je u kratkom periodu obavila opsežne poslove i u rekordnom roku uspjela sastaviti Prijedlog Proračuna za 2004. godinu koji će se praktički primjenjivati u slijedećih 9 mjeseci. Zbog tih okolnosti, ocijenio je da bi bilo neprimjereno ići na dva čitanja. Dodao je da će ministar financija pružiti sva potrebna analitička objašnjenja oko Vladinih prijedloga, kao i tumačenja oko financiranja nekih izdataka koje je predložila bivša Vlada. U općem je interesu da se što prije doneše cjelokupan Proračun, jer treba imati na umu sadašnji kalendarski trenutak. Sličan je postupak u praksi uostalom primjenjivao i prethodna Vlada, zaključio je premijer Sanader.

Za povredu poslovnčkih odredbi javio se zastupnik **Zlatko Tomčić**

(**HSS**). On smatra da je potrebno respektirati poslovničke odredbe pa nema potrebe da se raspravlja o stvarima mimo redosljeda koji je predviđen za svaku točku dnevnog reda. Ocijenio je da je dnevni red utvrđen, pa se povodom toga ne mogu voditi daljnje rasprave. Riječ je zatim dobio zastupnik **Damir Kajin (IDS)** koji se složio o potrebi da se o Proračunu povede rasprava u dva čitanja. Međutim, isto je tako nesporno da smo u praksi i prije i poslije 3. siječnja 2000. godine imali situaciju da se na istoj sjednici raspravlja o meritumu proračuna, a nakon toga o amandmanima. Upozorio je ujedno da je predsjedavajući skratio predviđeno vrijeme za točku "Aktualno prijepodne", pa bi bilo dobro da se i o ovoj činjenici provede rasprava. I zastupnik **Šime Lučin (SDP)** javio se za riječ ocjenjujući da se i dalje krše poslovničke odredbe, jer se daje riječ mimo točke dnevnog reda. Smatra da je predsjedavajući tako odustao i od vlastitog obećanja, kojim je najavio provođenje potrebnih mjera da se "Sabor ne bi pretvorio u veliku brbljaonicu". Predsjedavajući je zatim demantirao ovakvu interpretaciju, ponavljajući da je upozorio "kako bi neki željeli, da Sabor bude brbljaonica".

V.Ž.

Dnevni red

- Aktualno prijepodne
- Izveštje Mandatno-imunitetnog povjerenstva
- Izbori, imenovanja i razrješenja
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o suradnji na vojnoj obuci između Republike Hrvatske i Republike Turske
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Australije o socijalnom osiguranju
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Slovačke Republike o suradnji i uzajamnoj pomoći u katastrofama
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumijevanju između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Ameri-

- čkih Država o zaštiti prava intelektualnog vlasništva
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju kontrole u cestovnom željezničkom prometu
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o pitanjima sukcesije
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija
- Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost- Predlagatelj Klub SDP-a
- Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu:

- Prijedlozi financijskih planova za 2004. godinu,
- Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje,
- Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
- Hrvatskog zavoda za zapošljavanje,
- Hrvatskih voda,
- Hrvatskih autocesta,
- Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanacija banaka,
- Hrvatskog fonda za privatizaciju,
- Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost,
- Prijedlog plana prihoda i rashoda državnog proračuna i izvanproračunskih fondova za 2004.(nekonsolidirano),
- Prijedlog plana prihoda i rashoda Državnog proračuna i

izvanproračunskih fondova za 2004. godinu (konsolidirano).

- Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti-
Predlagatelj: Klub zastupnika HSP-a
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti. Predlagatelji: klubovi zastupnika HNS-PGS, LIBRE i IDS-a
- Prijedlog zakona o prijenosu vlasti-
Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- Prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika
Predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopu-

- nama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dohodak. Predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak -Predlagatelj: Klub zastupnika HNS-PGS i LIBRE
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave - Predlagatelj: Klub zastupnika HNS-PGS i LIBRE
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o suzbijanju zloraba opojnih droga - Predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a
- Poslovnik pravobranitelja za djecu - potvrđivanje
- Poslovnik o radu Pravobranitelja / Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o zaštiti i spašavanju -Predlagatelj: Klub zastupnika HSS-a
- Izvešće o mirovinskim tržištima u Republici Hrvatskoj u 2002.

- Prijedlog odluke o razrješenju pomoćnika ravnatelja Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja

Dopuna dnevnog reda 26. veljače 2004.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona
- o željeznici
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o porezu na dohodak
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o oslobađanju od plaćanja dijela troškova zdravstvene zaštite
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zdravstvenom osiguranju
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o radu
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porodnom dopustu majki koje obavljaju samostalnu djelatnost i nezaposlenih majki
- Prijedlog odluke o održavanju vojnih vježbi pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske i Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država tijekom 2004.

AKTUALNA PRIJEP DNE

Iako je "Aktualno prijepodne" bilo skraćeno (primjedba zastupnika Zvonimira Mršića) zastupnici su na 4. sjednici postavili mnogobrojna pitanja na koja

su im odgovarali predstavnici Vlade.

Izdvajamo neka: O invalidskoj mirovini, obnovi, lokalnoj upravi, stanju u poljoprivredi, bankama, školstvu,

nekvalitetnim stanovima branitelja, "kolapsu" u zdravstvu, sukobu interesa, zlostavljanju djece te mnoga druga.

Invalidska mirovina

Hoće li osobe s invaliditetom koje su bile u procesu radne terapije i sada imaju mirovinu nedostatnu za život (oko 300 kuna), i uz to su nesposobne brinuti se o sebi, dobiti prava na obiteljsku mirovinu, koja bi im omogućila donekle pristojan život, upitala je **Vesna Škuljić (SDP)**.

Ustvrdi da je navedeni problem složen, dr. sc. **Andrija Hebrang**, ministar zdravstva i socijalne skrbi, obećao je zastupnici pisani odgovor, ustvrdi da je problem složen te da joj u ovom trenutku ne može dati izračun (mora biti usklađen s Proračunom).

Obnova

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) je najprije podsjetila da u Zadarskoj županiji na obnovu čeka više tisuća porušenih kuća, a zatim upitala kada će država ispuniti obvezu prema vlasnici jedne od njih, Emiliji Ivanuša, kojoj ovih dana prijeti iseljenje na ulicu (iz državnog stana, u vlasništvu MORH-a), a njezin nikako da obnove (štoviše, tvrdi se kako i ne može biti obnovljen). Pita to, pojasnila je, ne samo zbog konkretnog slučaja nego i radi jačanja spoznaje građana da imaju pravo na vlast koja im služi, a ne da samo njima vlada.

Božidar Kalmeta, ministar mora, turizma, prometa i razvitka odgovorio je da plan – do sredine naredne godine obnoviti sve kuće, da ih je u ovom trenutku za obnovu još 4000 (bit će ih oko 5000, još se primaju zahtjevi) te 1800 stanova. Sa spomenutim je slučajem upoznat, rekao je, ustvrdi da kako popravak njezinog stana doista nije moguć, ali da će na prvom sastanku Povjerenstva za upravljanje državnom imovinom predložiti da se iznađe rješenje, s obzirom na to da država, s jedne strane, nije obnovila njezin stan, a s druge je tjera iz stana.

Uz napomenu kako je odgovor na njegovo pitanje svjedočiti i o vjerodostojnosti premijera, **Nenad Stazić (SDP)** je upitao Ivu Sanadera kojim to metodama i s kakvim argumentima nastoji uvjeriti parlamente Velike Britanije, Nizozemske i Italije da ratificiraju Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju kad ga je on osobno i HDZ (demonstrativno napustivši Sabornicu) odbio ratificirati u vlastitom parlamentu.

Napomenuvši kako je HDZ to objašnjavao već desetak puta, dr. sc. **Ivo Sanader** je ustvrdio kako je jedini razlog što nisu bili na glasovanju to što su smatrali da se mogao dobiti bolji sporazum. Da se pregovaralo još dva mjeseca, da nisu usko stranački interesi žrtvovali dnevnoj politici kvalitetu Sporazuma (parafiranje prije lokalnih izbora) on bi bio još kvalitetniji, naglasio je premijer. Spomenute zemlje, dodao je, ratificirat će Sporazum sukladno procjeni ispunjava li Hrvatska političke kriterije, a ne zbog toga na što se ukazuje pitanjem. Mnogo je važnije, još je naglasio, pokazati međunarodnoj zajednici zajedništvo i konsenzus oko zajedničkog cilja.

Nenad Stazić je zatražio od premijera pisani odgovor. Obrazloženje – neke od argumenata zastupnici prvi put čuju; mora se pojasniti po čemu je to Sporazum mogao biti bolji; pisani odgovor je potreban i zbog toga da bi u analima Hrvatskog sabora ostali zabilježeni i pitanje i odgovor.

Programsko vijeće HRT-a

Mr. sc. **Marin Jurjević (SDP)** je upitao potpredsjednicu Vlade, Jadranku Kosor, jesu li točne tvrdnje iz jednog tjednika o njezinom političkom pritisku prema članovima Programskog vijeća HRT-a, odnosno o navodnom njezinom zahtjevu da oni daju ostavke, kako bi HDZ mogao postaviti svog čovjeka za direktora Hrvatske radiotelevizije. Što bez ostavki ne bi bilo moguće jer je u tijeku natječaj.

Potpredsjednica Vlade, **Jadranka Kosor**, je uzvratila da je riječ o najordinarnijoj laži, odnosno neistini. Ne samo da ni na koga nije vršila pritisak nego nije – otkako je u Vladi – razgovarala ni s jednim članom Vijeća, osim s Ljevakom u TV emisiji te s jednom članicom Vijeća – uoči raspisivanja natječaja – kada su je, kako reče, upitali ima li to smisla s obzirom na to da Vlada priprema novi zakon. Na taj im je upit odgovorila, pojasnila je – neka Vijeće radi svoj posao, kao što Vlada radi svoj.

Potpredsjednica je još: rekla da je nelogično da Vijeće radi samo sa 10 članova (a predviđeno ih je 11). Zakonom je preciziran mehanizam njegova izbora i zbog toga što je HDZ u prošlom sazivu bio protiv takvog načina biranja članova Programskog vijeća sada se ide u izmjene Zakona.

Mr. sc. **Marin Jurjević** je odgovor komentirao napomenom kako valjda ta izjava podrazumijeva da tri člana iz HDZ-a neće dati ostavke. Još je potpredsjednici skrenuo pozornost na činjenicu da i Etičkom povjerenstvu fali jedan član, ali da ono radi uredno.

Mirovine temeljem radnog staža izvan Republike Hrvatske

Kada se može očekivati promjena zakona ili upute kojima će se i drugi građani staviti u isti položaj kao i saborski zastupnici, odnosno Vladini dužnosnici, a ako ne što će Vlada poduzeti protiv odgovornih u Ministarstvu gospodarstva i u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje koji su stvorili različite kategorije građana – upitala je premijera **Gordana Sobol (SDP)**. S tim u svezi ukazala je na, kako reče, novo miješanje politike u davanje političkih uputa pod krinkom pravnih. Na žalbu zastupnika Bebića kako nema ista prava kao i zastupnici koji su cijeli radni vijek odradili u Hrvatskoj promptno su, upozorila je, reagirali Ministarstvo i Zavod, donijevši upute dijametralno suprotne tumačenju povodom sličnih zahtjeva prije tri godine. Uputama su zastupnici, i ostali dužnosnici koji su dio radnog vijeka ostvarili u drugim republikama bivše Jugoslavije stavljeni, naglasila je, u građane prvog reda, iznad onih 26 tisuća građana koji mirovine ostvaruju po tom zakonu.

Dr. sc. **Ivo Sanader** je najprije ustvrdio kako ovu vladu karakterizira nešto što prethodne nije – uoči li se da se negdje pogriješilo to se prizna i korigira. U tom smislu pozvao je zastupnicu da zajedno s Vladom pokuša riješiti problem. Koji mu je, napomenuo je, premalo poznat pa će joj uputiti pisani odgovor.

Gordana Sobol nije bila zadovoljna odgovorom pa je zatražila pisani, to više što je riječ obrazložila je – o međunarodnim ugovorima te što je pravnička struka krenula u potpisivanje peticije (uz stav da se radi o davanju političkih mišljenja, a ne o pravnim uputama).

"Nijemi krik" na vjeronauku

Marija Lugarić (SDP), upitala je kada će ministar znanosti, obrazovanja i sporta donijeti odluku o promjeni nastavnog plana i programa vjeronauka u osnovnim

i srednjim školama kako bi se iz Programa izbacio film "Nijemi krik", u kojem se eksplicitno pokazuje potpuno neprihvatljiv sadržaj umjetno izazvanog pobačaja. Struka je utvrdila, rekla je zastupnica, da gledanje toga degutanog uratka zasigurno ostavlja trajne posljedice na psihu mladih, koji su time izloženi vizualnom nasilju, odnosno psihičkom zlostavljanju. Nije dovoljna samo preporuka vjeroučiteljima da se do donošenja novog programa suzdrže od prikazivanja filma, rekla je zastupnica, dometnuvši još kako se od ministra očekuje više od ograničavanja te upitala koje su mjere poduzete protiv savjetnice za vjeronauk u Zavodu za školstvo, koja u gledanju degutanog uratka ne vidi ništa loše.

Državni tajnik, dr. sc. **Nevio Šetić** je uzvratilo da je ministar "sačinio mjere da se takve stvari ne ponavljaju". Data je preporuka da se film ne prikazuje i Ministarstvo je formiralo stručni tim (liječnici, teolozi i psiholozi), koji će u roku tri dana dati analizu i ocjenu filma. Državni tajnik je još dometnuo kako valja biti vrlo oprezan kod školskih programa i da će se poduzeti sve mjere da se takve stvari ne ponavljaju te da se uredi ta oblast.

Potpredsjednica Vlade, **Jadranka Kosor**, dopunila je odgovor napomenom kako je Vlada odlučila da će i Koordinaciju Vlade za društvene djelatnosti i ljudska prava, koja je upravo toga dana predložila program protiv nasilja među mladima, odnosno nad djecom, na sljedećem sastanku pogledati film i donijeti konkretne prijedloge.

Marija Lugarić bila izrazito nezadovoljna odgovorom, ustvrdivši kako od predstavnika Vlade nije čula ništa što nije izrekla u svom pitanju. Zanima je, pojasnila je, što je već poduzeto, a ne što će tek biti poduzeto, kako upravo sada neka vjeroučiteljica ili vjeroučitelj ne bi prikazivali taj film. Zatražila je pisani odgovor, s konkretnim aktivnostima.

Ovrhe u srednjim školama

Marija Bajt (HDZ) je upitala hoće li za blokadu ovrha poput one u požeškoj gimnaziji biti osigurana potrebna sredstva, odnosno postoji li mogućnost da se potreban iznos isplati školama na temelju donesenih pravomoćnih presuda zaposlenicima srednjih škola koji su tužili poslodavca i dobili presude u svoju korist. S tim u svezi podsjetila je kako je 2001.

Vlada potpisala kolektivni ugovor sa sindikatima iz kojega je ispuštena odredba da će dar za djecu, božićnica i regres biti isplaćeni ako za tu namjenu budu osigurana sredstva u proračunu. Regres nije bio isplaćen. Ministarstvo nije išlo na dogovor i sada su tu potraživanja putem sudskih ovrha - 5 do 7 tisuća kuna po zaposleniku plus glavnica, kamata i sudski troškovi.

Državni tajnik, **Velimir Janjić** je najprije rekao kako su zaposlenici ostvarili pravo prema Aneksu Ugovora o kolektivnom radu te da su Ministarstvu poznati slučajevi blokada. Prema prijedlogu Državnog proračuna regres bi se isplaćivao u tri kategorije - najprije isplata ovrha radi deblokade računa škola; zatim isplata zaposlenicima koji su potpisali izjave ali nisu podigli tužbu (neće se moći poštovati rok - konac veljače - jer još nije utvrđen Proračun). Treće - razgovara se s opunomoćenim zastupnikom sindikata kako bi došlo do sporazuma za sve one čiji je sudski postupak u tijeku.

Zadovoljna odgovorom "koliko može biti", **Marija Bajt** je rekla kako je ipak trebalo u vrijeme kada se sve to događalo, razgovarati - da ne dođe do kamata, i kako su ta sredstva mogla biti preusmjerenjena u nešto drugo u školama.

Županijska bolnica u Čakovcu

Željko Pavlic (LIBRA) je imao pitanje za ministra zdravstva. Skrenuo mu je pozornost na to da je mu je na upit od 28. siječnja o budućnosti dogradnje Županijske bolnice u Čakovcu odgovoreno kako se realizacija projekta nastavlja. Iz Prijedloga proračuna, međutim, slijedi da su osigurana samo simbolična sredstva (740 tisuća kuna, umjesto 4 milijuna i 850 tisuća kuna), a time se ne mogu financirati tekući radovi.

Ministar **Andrija Hebrang** je uzvratilo da je odgovor malo složeniji, jer se radi o pravnim problemima. Naime, prema zakonima o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti, Ministarstvo zdravstva smije investirati samo u bolnice koje su u vlasništvu države i u županijske bolnice na području posebne državne skrbi te u slučaju elementarnih nepogoda. Ovdje to nije slučaj, ali se može, naglasio je ministar, naći dogovor i sporazum utemeljen na zakonu, kad je riječ o dislociranim sredstvima koja idu prema županijama.

Željko Pavlic nije bio zadovoljan odgovorom, podsjetivši kako kod potpisivanja sporazuma između Ministarstva i Županije nije bilo primjedbi da je mimo zakona. Ustvrdivši da i nije, upozorio je još jednom kako se ovime dovodi u pitanje nastavak gradnje Županijske bolnice u Čakovcu.

Financiranje projekata u Slavoniji i Baranji

Dr. sc. **Vilim Herman (LIBRA)** podsjetio je na to da je još krajem siječnja uputio prijedlog premijeru da dođe u Slavoniju i Baranju gdje bi se, uz prisustvo stručnjaka i zastupnika s tog područja, trebala provesti rasprava o nekim ključnim slavonsko-baranjskim projektima. Nažalost, otada je prošlo već mjesec dana a navedeni projekti i dalje stoje (riječ je o Agrobanci, Koridoru PC, te projektima navodnjavanja i razvoja Sveučilišta).

Premijer **Sanader** je rekao da stoji kod svog obećanja, te da će iduća sjednica Vlade, koja će se održati izvan Zagreba, biti u Osijeku (najvjerojatnije u prvoj polovini ožujka). Kako reče, ranije to nije bilo moguće realizirati i zbog objektivnih razloga, jer još nije bilo formirano novo Županijsko poglavarstvo.

Zastupnik je primijetio da je, nažalost, propušteno dragocjeno vrijeme jer će u međuvremenu biti donesen Proračun za ovu godinu, što podrazumijeva bitna ograničenja kad je riječ o financiranju spomenutih projekata.

Osnivanje fonda za uzdržavanje djece

Luciju Čikeš (HDZ) zanimalo je hoće li Vlada u skorij budućnosti osnovati Fond za uzdržavanje djece. U obrazloženju svog pitanja spomenula je da je u Hrvatskoj udio samohranih roditelja veći od 20 posto, što znači da je gotovo svaka peta obitelj s djecom jednoroditeljska. Budući da više od 40 posto rastavljenih roditelja i više od 60 posto nevjenčanih majki ne prima alimentaciju, te obitelji žive na rubu siromaštva.

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, **Jadranka Kosor**, napomenula je da je već u ovogodišnjem proračunu

na pozicijama njenog Ministarstva predviđena stavka iz koje bi se isplaćivale naknade samohranim roditeljima. Pravi Alimentacijski fond trebao bi u potpunosti zaživjeti iduće godine. Naime, od 1. listopada će napokon biti razgraničeni poslovi između Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Tada će rješavanje određenih obiteljskih predmeta prijeći na sudove, a kada te važne obiteljske stvari budu i pod ingerencijom ovog Ministarstva, osnovat će se spomenuti fond. U tu svrhu predviđena su početna sredstva od 20 mln. kuna, a Vlada ima u pripremi još neke planove koji bi trebali pomoći da se taj fond osnaži i na druge načine, a ne samo putem Proračuna.

Kada mjere za poboljšanje stanja u poljoprivredi

Vladimir Kurečić (HDZ) želio je znati je li Ministarstvo poljoprivrede svjesno teške situacije u kojoj se nalazi hrvatsko selo i što namjerava poduzeti, kratkoročno i dugoročno, da bi se kako-tako ublažilo trenutno stanje. U obrazloženju svog pitanja spomenuo je da su pripreme za proljetnu sjetvu već trebale biti završene, ali kako se u jesenskoj sjetvi vrlo malo ulagalo, prijeto opasnost da će na proljeće situacija biti još gora, te da će ostati još više neobrađenih površina. Kako reče, uzrok tome je činjenica da je hrvatsko selo bez prebijene pare, što je rezultat eksperimenta zvanog reforma poljoprivrede i ranije neodgovorne politike prema selu i poljoprivredi. Naime, Ministarstvo poljoprivrede duguje seljacima za poticaje više od 800 mln. kuna (547 mln. za ratarsku i 253 mln. za stočarsku proizvodnju) a ti se dugovi vuku još od prošlogodišnje proljetne sjetve.

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, **Petar Čobanković**, rekao je da su u Ministarstvu itekako svjesni toga da je ovo jedno od najtežih razdoblja za hrvatsku poljoprivredu. Kako reče, stalno su prisiljeni donositi neke vatrogasne mjere i čine izuzetne napore kako bi u okviru raspoloživih sredstava što je moguće više pomogli poljoprivrednicima. Naime, isplata poticaja za kulture iz prošlogodišnje proljetne sjetve je započela, ali zbog privremenog financiranja u prvom tromjesečju

ove godine sredstva za tu namjenu su ograničena. Sa svotom od 240 mln. kuna, koja im je na raspolaganju i uštedama od unutarnjih preraspodjela, Ministarstvo neće moći pratiti predviđenu dinamiku isplate poticaja. Stoga je ministar apelirao na zastupnike da budu ekspeditivni i da što prije donesu Proračun za ovu godinu, kako bi se mogli u potpunosti namiriti spomenuti dugovi prema poljoprivrednim proizvođačima.

Prodaja Riječke banke

Živko Nenadić (HDZ) upitao je ministra financija je li prodaja Riječke banke bila politička ili ekonomska kategorija? Kako reče, na to ga je pitanje ponukala činjenica da su se, inače ne baš rasipni Nijemci, odrekli vlasništva te banke za svega jedan eur, iako su dvije godine ranije za nju platili 327 mln. kuna.

Ministar financija **Ivan Šuker** obećao mu je pismeni odgovor, u kojem će biti sadržani podaci svih relevantnih sudionika u tom poslu.

Neodgovorne izjave pojedinih dužnosnika

Anton Peruško (SDP) podsjetio je na činjenicu da su neki javni istupi pojedinih dužnosnika nove vlasti u posljednja dva mjeseca unijeli nemir među socijalno najugroženije kategorije građane, napose umirovljenike. Aludirao je, pritom, na najavu ukidanja postojećeg oblika dopunskog zdravstvenog osiguranja, uvođenje naplate dijela lijekova s propisane liste, itd. Upitao je ministra zdravstva i socijalne skrbi što misli poduzeti u svezi s novoimenovanim ravnateljem HZZO-a, koji je svojim neodgovornim izjavama i nepoznavanjem problematike uznemirio i ogorčio najugroženiji dio populacije (građani više ne vjeruju ni demantijima).

Dr.sc. **Andrija Hebrang** je pojasnio da njegova izjava o ukidanju dopunskog zdravstvenog osiguranja nije bila korektno prenesena u medijima. Najavio je, naime, da će se postojeći oblik dopunskog zdravstvenog osiguranja koji nije utemeljen na zakonu ukinuti, ali uz zadržavanje socijalne razine prava koje ono garantira. Po njegovim riječima izjava dr. Bergmana, direktora HZZO-a, bila je nesmotrena, no treba

imati u vidu činjenicu da je tiskovna konferencija o kojoj je riječ održana prvog radnog dana nakon što je stupio na tu dužnost, kada još nije imao uvida u čitavu problematiku. Kako reče, osobno je demantirao tu njegovu izjavu još isti dan, a gospodin Bergman se idući dan ispričao.

Garancija da će socijalna prava umirovljenicima biti poštovana u svim odlukama HZZO-a je upravo ugovor sklopljen sa Strankom umirovljenika Hrvatske koja sudjeluje u kreiranju svih naših odluka i svih odluka HZZO-a, zaključio je Hebrang.

Zastupnik je bio zadovoljan ovim odgovorom, ali i izjavom predsjednika Vlade koji je priznao da ova Vlada griješi, ali i da je spremna ispravljati greške. Izrazio je uvjerenje da je ova greška napokon ispravljena.

Rasprodaja hrvatskih otoka

Daniru Bilić (HDZ) interesiralo je hoće li ova Vlada ograničiti rasprodaju hrvatskog teritorija? Trenutno je, kaže, na prodaji više desetaka otoka i zanima je ima li Vlada spremne mehanizme kojima bi spriječila nezakonitu gradnju na njima i prisvajanje pomorskog dobra.

Odgovarajući na to pitanje **Božidar Kalmeta**, ministar mora, turizma, prometa i razvitka, pojasnio je da se radi o malim otočićima (veliki nisu ugroženi jer ih nije moguće prodati zbog imovinskog stanja), ali da ni oni ne mogu biti u cijelosti prodani, budući da dio obale i mora koji predstavljaju pomorsko dobro može biti jedino u vlasništvu države. Napomenuo je da Ministarstvo upravo radi na snimci stanja na otocima te da će predložiti Vladi da se potencijalni prodavatelji izmjenom Zakona o otocima obvežu da sve te otoke najprije ponude na prodaju državi.

Nadovezujući se na njegove riječi premijer Sanader je naglasio da rasprodaja hrvatskih otoka i priobala ne dolazi u obzir, te da će Vlada, u dogovoru sa Saborom, pronaći najbolji način kako da se to spriječi (dakako, sukladno demokratskim standardima Europe). Informirao je zastupnike da posebne radne skupine u resornom ministarstvu, ali i u Vladi, već rade na rješavanju ovog pitanja, u skladu s Nacionalnim programom za razvoj otoka i Zakonom o otocima.

Tko je odgovoran za nekvalitetne stanove branitelja

Što će Vlada poduzeti radi utvrđivanja odgovornosti za loše izvedene građevinske i zanatske radove na dijelu stambenih zgrada i stanova koje su hrvatski branitelji kupili na kredit od Ministarstva branitelja, upitala je **Nevenka Majdenić (HDZ)**.

Jadranka Kosor, ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, potvrdila je da su ustanovljeni brojni propusti na stanovima koji su građeni i za hrvatske branitelje. Kako reče, primila je u desetak poziva nezadovoljnih obitelji hrvatskih branitelja iz Rijeke koji je zovu da ih posjeti, kako bi se i osobno uvjerila u nekvalitetu kupljenih stanova. I u Zagrebu ima neuseljanih stanova zbog vrlo loše izvedenih instalacija, nekvalitetne stolarije i drugih nedostataka. Zbog toga je s Ministarstvom graditeljstva dogovoreno da stručne zajedničke skupine obave nadzor nad tim stanovima, kako bi se utvrdili nedostaci što prije sanirali.

U nastavku je spomenula da je Vlada na prošloj sjednici donijela odluku da će se hrvatskim braniteljima koji kupuju stanove na kredit ti stanovi dati u najam, dok ne budu kreditno sposobni. Osim toga, dogovoreno je da će se cijena tih stanova na područjima od posebne državne skrbi i u malim mjestima sniziti za 30 posto. U buduću će se, kaže, voditi računa o tome da se grade što kvalitetniji stanovi, kakve zaslužuju hrvatski branitelji, ali i drugi kupci koji ih kupuju na tržištu. Na kraju je napomenula da se Vlada obvezala da će do kraja ove godine riješiti stambeno pitanje preostalih stopostotnih invalida (još dvadesetorica trebaju dobiti kuće, odnosno stanove). Zastupnica je bila zadovoljna ovim odgovorom.

Tko je novi vlasnik Dubrovačke banke?

Franu Matušića (HDZ), kao i dubrovačku javnost, interesira tko je, zapravo, novi vlasnik Dubrovačke banke. Naime, u medijima je bila objavljena informacija da je ta banka prodana tvrtki registriranoj na Kajmanskim otocima, sa samo jednim zaposlenikom, i to za oko 180 mln. kuna. Činjenica da

je država do početka 2005. godine bila dužna isplatiti toj instituciji 320 mln. kuna (po osnovi hotelskog portfelja kojega je izuzela) ukazuje na to da se ne radi o najčišćem poslu, kaže zastupnik. Stoga je zatražio pisani odgovor i na pitanje ima li u kupoprodajnom ugovoru elemenata koji bi ukazivali na to da je sklopljen štetan ugovor za bivšeg vlasnika odnosno državu. Budući da je taj dokument proglašen poslovnom tajnom, založio se za to da se barem neki njegovi dijelovi, koji se odnose na zaposlenike, dadu na znanje sindikatu, kako bi se dobio uvid u to koliko će još djelatnika dobiti otkaz.

S obzirom na to da se radi o vrlo složenoj temi i podacima koje treba provjeriti, ministar financija **Ivan Šuker** obećao je zastupniku da će do sljedeće sjednice Hrvatskog sabora dobiti pisani odgovor iz njegova Ministarstva.

Interventni otkup svinja i junadi

Ruža Lelić (HDZ) podsjetila je na činjenicu da je prošle godine u Hrvatsku uvezeno hrane u vrijednosti od oko milijardu i 200 milijuna kuna, dok sada proizvođači "muku muče" s prodajom svinja i junadi. Zanimalo ju je hoće li resorno ministarstvo provesti interventni otkup i kako će zaštititi proizvođače da bi pretrpjeli manju štetu (zaradi se ionako ne mogu nadati).

Petar Čobanković, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, najavio je da će se provesti interventni otkup svinja i junadi. Pojasnio je da je s tim u svezi raspisan natječaj koji je upravo istekao i u tijeku je potpisivanje ugovora sa zainteresiranim predstavnicima mesne industrije. Nema sumnje, kaže, da će svi tržišni viškovi svinja biti otkupljeni, a riješit će se i višak utrovljene junadi. Naime, u međuvremenu je utvrđeno da postoji znatno veći broj junadi nego što je predviđeno u prvom, interventnom i subvencioniranom otkupu. Stoga će Ministarstvo predložiti Vladi da im se omogući i dodatni interventni otkup junadi.

Apelirao je na uzgajivače da imaju još malo strpljenja, jer Ministarstvo ništa ne može poduzeti bez valjanih natječaja i ugovora. Mora se poštovati zakonom predviđena procedura i to je osnovni razlog zbog kojeg još nisu krenuli s interventnim otkupom.

Mjere za sprječavanja kolapsa u zdravstvu

Što ste poduzeli i što poduzimate da biste spriječili kolaps zdravstva, odnosno prestanak isporuke lijekova bolnicama i domovima zdravlja, upitao je ministra zdravstva i socijalne skrbi dr.sc. **Dujomir Marasović (HDZ)**. Naime, poznato je da su zbog velikih naslijeđenih dugova u zdravstvu veledrogerije sudskom tužbom blokirale račune bolnica i nekih županije.

Odgovarajući na to pitanje dr. sc. **Andrija Hebrang**, ministar zdravstva i socijalne skrbi, napomenuo je da ukupni naslijeđeni dug zdravstva iznosi 7 milijardi i 300 milijuna kuna. To je uzrokom da su blokirani računi bolnica i nekoliko županija (zbog dugovanja županijskih zdravstvenih ustanova).

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je, kaže, najprije snimilo situaciju, a potom je započelo pregovore s udruhom veledrogerija koje su podnijele tužbe sudu (40) sa zahtjevom za blokadu bolničkih računa. Nakon dvadesetak dana pregovaranja postignut je "vatrogasni" sporazum o hitnoj otplati 523 mln. kuna dospjelih obveza hrvatskih bolnica. Predviđeno je, naime, da taj iznos Ministarstvo plati izravno drogerijama i to iz ovogodišnjeg Proračuna, s tim da se računi potom prebiju s bolnicama koje su dužne. Dakako, veledrogerije su privremeno povukle svoje tužbe, do naplate spomenutog duga, čime je otklonjena akutna opasnost prestanka isporuke lijekova.

Po riječima dr. Hebranga u Državnom proračunu za ovu godinu, koji bi trebao biti donesen na ovom zasjedanju Sabora, predviđena su i sredstva za reprogramiranje dugovanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prema bankama (2,5 mlrd. kuna). Osim toga, Ministarstvo je izradilo i program financijske stabilnosti zdravstvenog sustava do kraja godine.

Zastupnik je bio zadovoljan ovim odgovorom. Ujedno je zahvalio ministru Hebrangu što ulaže velike napore na prevladavanju krize u zdravstvu.

Ukidanje policijskih postaja

U obrazloženju pitanja upućenog ministru unutarnjih poslova, **Niko Rebić (HDZ)** je rekao da je nedugo nakon preuzimanja vlasti 3. siječnja bivši ministar

MUP-a po nalogu svoje partije ukinuo na desetke policijskih ispostava te da je tako veliki broj građana i njihova imovina ostao bez sigurnosti kakvu imaju građani u drugim većim gradovima, iako uredno plaćaju poreze. Učinjeno je to, kaže, iznenada na bahat i neprimjeren način bez dijaloga i javne rasprave, a napose bez nekih stručnih analiza, jednostavnom odlukom ministra. Posljedice su strašne - nesigurnost građana i imovine, drogiranje mladih na ulicama gradića bez policijskog nadzora itd. Zanimalo ga je imaju li pravo građani na ovim prostorima jednako pravo na sigurnost kao i ostali građani u Hrvatskoj, hoće li se i kada nešto mijenjati te vratiti neke policijske ispostave.

Dr. med. **Marijan Mlinarić**, ministar unutarnjih poslova potvrdio je da ovakva i slična situacija postoji u Hrvatskoj. Tako je npr. ukinuta policijska postaja u Mariji Bistrici gdje godišnje prođe oko milijun i pol hodočasnika. Tako je znatno smanjena sigurnost građana. "Sve ovakve pritužbe ćemo razmotriti i u granicama svojih mogućnosti ponovno uspostaviti policijske postaje", zaključio je ministar. Zastupnik Rebić je primijetio da valja što prije napraviti stvarnu analizu stanja i vidjeti gdje policijske postaje treba osnovati.

Sukob interesa

Pitanje **Jagode Majski Martinčević (HDZ)** upućeno ministru kulture odnosilo se na imenovanje Radne skupine za izradu Zakona o HRT-u. Zastupnicu je zanimalo po kojim su kriterijima članovi Radne skupine postali gospođa Vesna Alaburić i Ivan Zvonimir-Čičak i jesu li oni doista u sukobu interesa zbog suradnje s Europapress holdingom.

"Čička smo izabrali jer je imao najviše istovjetnih primjedbi na Zakon s onima OESS-a, dok je gospođa Alaburić priznat međunarodni stručnjak za medijsko zakonodavstvo", odgovorio je ministar kulture, mr. sc. **Božo Biškupić**. Tvrdi također da oni nisu u sukobu interesa. Radnoj grupi priključili su se i drugi pozvani predstavnici medija, saborskog Odbora za informiranje, informatizaciju i medije, predstavnici HRT-a, Hrvatskog novinarskog društva, Sindikata novinara, Helsinškog odbora, a zamoljeni su da daju svoje primjedbe kod pripreme zakona.

Istraga u slučaju financiranja "Viktora Lenca"

Ivan Drmić (HDZ) adresirao je svoje pitanje premijeru Sanaderu. Uvodno se pozvao na neke medijske špekulacije da će se u slučaju financiranja brodogradilišta "Viktor Lenac" provesti određena istraga. Svjedoci smo, kaže zastupnik, da su se u protekle četiri godine ministri bivše Vlade vrlo loše odnosili prema novcu poreznih obveznika upumpavajući ga u Lenac bez imalo ekonomske opravdanosti kao u neki bunar bez dna. Zastupnika Drmića interesira je li istina da će se provesti određena istraga i ima li aktualna Vlada informaciju gdje su ti novci završili, jer osobno ne vjeruje da su potrošeni za plaće radnika tog poduzeća.

Premijer dr. sc. **Ivo Sanader** mu je odgovorio da se vjerojatno sve te špekulacije u tisku pa i razmišljanja određenih ljudi odnose na inicijativu koja je došla iz Rijeke od jednog uvaženog profesora da se osnuje istražno povjerenstvo u slučaju financiranja Lenca. Ukoliko Sabor donese odluku o tome tada će se istražiti kamo je otišao taj novac. Premijer je rekao da će Vlada dati sve potrebne informacije, a ministar financija i gospodarstva kao i ostali ministri imaju zadaću da ovaj i slične slučajeve upute Državnoj reviziji. Radnici brodogradilišta "Viktora Lenca" ne smiju biti kažnjeni za propuste menagmenta, uprave ili nekog trećeg, zaključio je premijer Sanader.

Nagrada za uhićenje

Mr. sc. **Miroslava Rožića (HSP)** upitao je premijera je li ukinuta nagrada za informaciju koja bi dovela do uhićenja generala Ante Gotovine, i ako nije kada će to učiniti?

"Nismo ukinuli tu nagradu, ali ćemo je razmotriti", kratko je odgovorio premijer Sanader. Ostaje obveza daljnje suradnje Hrvatske s Međunarodnim kaznenim sudom u Haagu i bilo koji državljanin Republike Hrvatske mora poštovati Ustavni zakon o suradnji s tim sudom, zaključio je gospodin **Sanader**, a zastupnik Rožić potpuno se složio s potonjom konstatacijom premijera ali je još dodao da je to naša obveza i bez nagrade.

Povećana osnovica plaće u zdravstvu

Zastupnik **Vladimir Šišljagić (HDZ)** podsjetio je na Uredbu koju je donijela bivša Vlada o isplati plaće djelatnicima u javnim službama sukladno dodatku dva temeljnog ugovora (odnosi se i na djelatnost zdravstva) po kojoj bi zdravstvenim djelatnicima od 1. siječnja ove godine trebala biti povećana osnovica plaće za 4,5 posto. Interesiralo ga je zašto u zdravstvu nisu povećane osnovice za plaće zdravstvenim djelatnicima kao i drugim korisnicima proračuna, i hoće li donošenjem ovogodišnjeg proračuna ovo povećanje biti isplaćeno retrogradno od 1. siječnja 2004.

Plaće u zdravstvu ne isplaćuju se direktno iz državnog proračuna nego iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje koji doznava sredstva temeljem računa za obavljene usluge zdravstvenim ustanovama, a nakon toga ravnatelj isplaćuje plaće prema propisima", odgovorio mu je ministar zdravstva dr. sc. **Andrija Hebrang**. Do isplate veće plaće nije došlo jer je spomenuta odluka bivše Vlade o povećanju osnovice donesena nakon privremenog proračuna tako da ta sredstva ne postoje u privremenom proračunu i zato se nisu niti mogla isplatiti zdravstvenim ustanovama na temelju važećeg proračuna. No, sredstva za ovo povećanje predviđena su u ovogodišnjem proračunu, a uračunato je i retrogradno plaćanje za prvi kvartal ove godine. HZZO-u će se preporučiti da donese odluku o povećanju koeficijenta za plaće u koji će biti ukalkulirana i prva tri mjeseca ove godine jer je to sastavni dio predizbornog programa aktualne Vlade, rekao je ministar Hebrang.

Zadovoljan odgovorom zastupnik se zahvalio ministru osobno i u ime zdravstvenih djelatnika.

Igrokaz i demagogija

Ivan Jarnjak (HDZ) imao je pitanje za predsjednika Vlade. "Prije otprilike tri godine imali smo priliku vidjeti u sredstvima javnog priopćavanja 100 postotnog invalida Domovinskog rata, gospodina Darka Beštaka kako u znak protesta jer je proglašen lažnim invalidom predaje svoju protezu tadašnjem ministru hrvatskih branitelja", podsjetio je zastupnik. Neki dan premijer i potpred-

sjednica Vlade, ujedno i resorna ministrica, vratili su tu protezu gospodinu Bešteku, a zastupnik kaže da je to shvatio kao simboličan čin početka izvršavanja predizbornog obećanja vezanog uz brigu o braniteljima u materijalnom, statusnom i moralnom smislu. Stoga ga je, kaže, iznenadio komentar i izjava bivšeg ministra branitelja da je to igrokaz i demagogija. Zar je to zaista bio igrokaz i demagogija, pitao je zastupnik Jarnjak.

Premijer **Sanader** je izrazio žaljenje što je taj ljudski čin kojeg je trebalo napraviti komentiran na spomenut način. Tko god bio na vlasti nepravde se moraju ispravljati, a u slučaju gospodina Bešteka - jedne od legendi Domovinskog rata - trebalo je ispraviti tu nepravdu. "Nismo htjeli učiniti igrokaz. Možda je to nekom izgledalo melodramatski jer je ovaj naš branitelj zaplakao kada je dobio protezu natrag", nastavio je premijer ali odmah odbacio taj prigovor te ustvrdio kako se tu jednostavno radi o jednom normalnom ljudskom činu vraćanja dostojanstva Darku Bešteku. Ustvrdio je također kako među braniteljima ima i onih koji su iskoristili situaciju da podignu svoj invaliditet sa 30 na 40 ili 50 posto, a u tom smislu dobro je što je u vrijeme bivše vlasti resorno Ministarstvo započelo s revizijom takvih slučajeva i što će se ona nastaviti. Nije, međutim, dobro da se zbog nekolicine ljudi stvara atmosfera u društvu da su branitelji uglavnom borci za privilegije, lažni vojni invalidi itd., podvukao je premijer. Upozorava da je nekoliko takvih slučajeva iskorišteno za uvođenje strašne procedure prevođenja branitelja u taj status, te smatra da bi bilo dobro da se javnosti to i pokaže. Premijer je uvjeren kako mnogi članovi bivše Vlade i zastupnici nisu znali kolika su maltretiranja zastupnika u tom smislu. Protiv je toga da netko manipuliranjem diže sebi veći stupanj invaliditeta i drži da takve slučajeve treba sankcionirati, ali isto tako smatra da se zbog takvih slučajeva ne može cijela populacija branitelja optuživati, zaključio je premijer Sanader.

Fitopatološka i veterinarska inspekcija na državnoj granici

Je li točna informacija da se ukidaju fitopatološka i veterinarska inspekcija na graničnom prijelazu Trnovec (prema Sloveniji). Ako je to točno hoće li tamo

zaposleni ostati bez posla, a poslovi tih inspekcija premjestiti se na neki drugi granični prijelaz prema Sloveniji, pitao je **Velimir Pleša (HDZ)**.

Ministar poljoprivrede i vodnog gospodarstva, **Petar Čobanković** potvrdio je točnost informacije o zatvaranju inspekcije na spomenutom graničnom prijelazu. Kako je objasnio, 1. svibnja ove godine susjedna Slovenija ulazi u EU i ukida svoju fitopatološku i veterinarsku inspekciju na granici i samim time nema potrebe da iste imamo mi u Hrvatskoj. Preko spomenutog graničnog prijelaza neće prolaziti roba koju kontroliraju spomenute dvije inspekcije. U kontekstu naših nastojanja da se pridružimo EU-u je i naša intencija smanjenja broja graničnih prijelaza preko kojih ulazi ta vrlo osjetljiva roba. Djelatnici koji su radili kao fitopatološki i veterinarski inspektori neće ostati bez posla jer će opseg posla praktički ostati isti samo će biti usmjeren na manji broj prijelaza, rekao je ministar te dodao još kako će djelatnici tih inspekcija najvjerojatnije nastaviti raditi svoj posao na prijelazu Goričan.

Dubrovačka banka

U uvodu svoga zastupničkog pitanja **Vlado Jukić (HSP)** je podsjetio na aferu vezanu uz Dubrovačku banku. Afera je otvorena još u vrijeme prošle Vlade HDZ-a, a bivša je Vlada prodala banku za oko 180 milijuna kuna, dok je po Ugovoru o prodaji država dužna milijardu i 250 milijuna kuna što je gotovo sedam puta više od dobivenog iznosa za tu banku. Navodno je kupac tzv. offshore kompanija ali se ne zna tko stoji iza nje. S obzirom na to da je Vlada bila sudionik u prodaji Dubrovačke banke zastupnika je interesiralo hoće li Vlada objaviti Ugovor o prodaji te banke?

Potpredsjednik Vlade dr. sc. **Andrija Hebrang** je rekao da će Vlada provjeriti gdje je i kakav je taj ugovor, a u suradnji s Ministarstvom financija pisano obavijestiti zastupnika.

Iako nije bio zadovoljan odgovorom, zastupnik **Vlado Jukić** je rekao da će mu njegova stranačka kolegica (zastupnica Tomašić) predati peticiju s dokumentacijom slučaja Dubrovačke banke i nekoliko tisuća potpisa građana Dubrovačkoneretvanske županije koji zahtijevaju utvrđivanje odgovornosti svih sudionika u prodaji banke.

Dopunjujući odgovor Vlade premijer **Sanader** je ustvrdio kako svima u Hrvatskoj odgovara puna istina u slučaju Dubrovačke banke. I njega samoga zanima zašto u protekle četiri godine nije stigla puna informacija o slučaju te banke, ali je dao uvjeravanja da će aktualna Vlada učiniti sve da pronađe sve relevantne dokumente i ugovore o tome te izvijesti hrvatsku javnost.

Razmišlja li se o promjeni Zakona o HNB-u

Anto Đapić (HSP) adresirao je svoje pitanje predsjedniku Vlade. Uvodno se pozvao na važeći Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci prema kojem je ta ustanova potpuno neovisna od Hrvatskog sabora i Vlade RH te za svoje poslovanje ne odgovara nikome, dok Sabor samo "informira" o financijskom stanju. Zanima ga je li Vladi poznato da je Hrvatska narodna banka u svojim godišnjim izvješćima (za 2002., 2003. godinu) iskazala gubitak, a koliko je njemu, kaže, zastupniku poznato to je jedina središnja banka u Europi koja iskazuje gubitak. S tim u vezi interesiralo ga je razmišlja li Vlada o promjeni Zakona o HNB-u tako da Hrvatski sabor ponovno preuzeo barem dio nadzora nad radom te ustanove budući da ona upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske, a koje iznose 5,7 milijardi dolara neto?

Premijer **Sanader** smatra da bi Hrvatska morala ostati na crti onoga što je već uvriježeno i uobičajeno u svijetu, a to je da HNB kao središnja državna banka ostaje nezavisna. Slaže se, međutim s ocjenom zastupnika da treba pooštriti nadzor ako HNB-e iskazuje gubitak u izvješćima, ali isto tako smatra da se ne bi smjelo ni pod koju cijenu dirati u nezavisnost te novčarske ustanove.

Zastupnik **Đapić** podsjetio je da HNB više ne kontrolira državna revizija nego to prema novom Zakonu o HNB-u rade privatni strani revizori. Lani je tu reviziju napravio onaj isti strani revizor koji je bio uključen u reviziju Parmalata - talijanske mljekarske tvrtke gdje je loša revizija uzrokovala najveći financijski skandal u Italiji nakon II. svjetskog rata. Zastupnik kaže kako ne bi htio da se nama dogodi slična stvar s HNB-om.

Posao za reviziju i USKOK

Slaven Letica (neovisni) na početku svog pitanja najprije je uputio komplimente premijeru Sanaderu i ministru vanjskih poslova za niz uspješnih turneja na području vanjske politike. "Iako to za neke djeluje malo kao balkanski kič, drago mi je bilo vidjeti vas na balu u Beču. Vi ste se izdvajali po visini, a ministar Biškupić po širini", kazao je zastupnik Letica, a zatim najavio svoje pitanje okarakterizirano kao prigodno i vezano uz tegobne hrvatske prilike. Pojasnio je da se radi o Odluci broj 176 (bilo ih je 180) Nadzornog odbora Hrvatskih autocesta koju je potpisao bivši ministar Radimir Čačić. Tom odlukom daje ovlast Hrvatskim autocestama da potpišu tajni aneks ugovora na 20 milijuna američkih dolara na ime fiktivnog ranijeg završetka jedne dionice autoceste (od Jezerana do Ličkog Liješća). Hoće li Vlada RH nešto poduzeti u odnosu na USKOK i Državno odvjetništvo da se otkrije što se na tom području radi, upitao je zastupnik Letica.

Odgovarajući na pitanje premijer **Sanader** najprije se zahvalio na dobivenim komplimentima koji se, kaže, tako rijetko čuju, ali ih je uvijek lijepo čuti makar se oni odnosili i na Opernbal u Beču. A glede postavljenog pitanja odgovara da je već izdat nalog za provođenje istrage te kako se došlo do nekih spoznaja o nepravilnostima u angažiranju nekih tvrtki, ali ih nije htio imenovati. Npr. nakon što je na natječaju posao dobila firma koja je imala nepovoljniju ponudu od drugih, tvrtka koja je na natječaj izašla s manjom cijenom žalila se Ministarstvu financija aktualne Vlade, Ministarstvo žalbu uputilo na razmatranje nadležnima, ali su oni ignorirali dopis Ministarstva i posao dali prvoj firmi. Sve u svemu sigurno je da će tu biti posla za reviziju i za USKOK, zaključio je premijer Sanader.

Slaven Letica bio je vrlo zadovoljan odgovorom premijera i pružio mu je punu podršku, a pohvalio je i hrvatske građane. Dodao je da ima punu torbu takvih dokumenata i bit će mu drago, kaže, staviti ih na raspolaganje (ako ne bude fizičkih nevolja).

Na povrede Poslovnika predgovornika upozorio je **Šime Lučin (SDP)** te rekao da je ovo iskazivanje ljubavi između gospodina Letice i Vlade odnosno premi-

jera trajalo osam minuta a da zbog toga neće doći na red svi zastupnici koji su se prijavili za postavljanje pitanja. Predsjednik Sabora i predsjedatelj Vladimir Šeks odgovorio je da se teško može složiti sa zastupnikom jer da je zabranjeno iskazivanje mržnje, ali ne i ljubavi.

Novi zakon o braniteljima tijekom ove godine

Josip Đakić (HDZ) pitao je potpredsjednicu Vlade i ministricu Jadranku Kosor je li počelo s radom stručno povjerenstvo za izradu novog zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te kada se planira donošenje tog zakona kako bi se što prije ispravile nepravde načinjene prema najzaslužnijoj populaciji za stvaranje, obranu i oslobođenje domovine Hrvatske.

Potpredsjednica Vlade i ministrica **Jadranka Kosor** odgovorila je da može sa zadovoljstvom reći da će ova Vlada u svom radu posebno nastojati poštovati u svim rokovima zaključke odnosno odluke Sabora koji su za Vladu obvezujuće. Tako je već realizirana obveza Vlade (nakon rasprave 30. siječnja 2004. o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja) da osnuje stručno povjerenstvo za pomoć osumnjičenima odnosno svjedocima pred Međunarodnim kaznenim sudom. U tom stručnom povjerenstvu su predstavnici ministarstava hrvatskih branitelja, pravosuđa i vanjskih poslova i to povjerenstvo počinje s radom i imat će potporu u državnom proračunu. A što se tiče spomenutog zakona upravo je počela raditi radna skupina koja treba izraditi i predložiti prijedlog zakona koji će biti na širokoj javnoj raspravi i trebao bi nakon toga biti donesen konsenzusom. U radu skupine sudjeluju predstavnici udruga, koordinacija udruga iz Domovinskog rata, HVIDRA-e, Udruge udovica i predstavnici drugih nadležnih ministarstava, Zavoda za zdravstveno i mirovinsko osiguranje tako da će ta kompetentna radna skupina predložiti provediv zakon koji se neće moći, ako bude donesen konsenzusom, mijenjati nakon eventualnih promjena u Saboru odnosu izbora, rekla je potpredsjednica Vlade Kosor uz jamstvo da će taj zakon biti donesen tijekom ove godine.

Josip Đakić zahvalio je na sveobuhvatnom odgovoru te napomenuo da je među hrvatskim braniteljima nestrpljivost i želja da što prije bude donesen ovaj zakon kako bismo mogli planirati svoju budućnost i svoj život.

Policija obavila posao u okviru zakona

Tonči Tadić (HSP) pitao je ministra unutarnjih poslova koja je bila svrha demonstracije sile Hrvatske policije nakon paleža krova kuće jednog Srbina, povratnika u Biljanima Donjim. MUP je priveo u Benkovac maloljetnike iz Škabrnje bez odvjjetnika i roditelja a uz to, predsjednik HSP-a u Škabrnji Bilaber tom je prilikom označen kao osumnjičenik, a njegovu kuću opkolilo je osam policijskih automobila. Ne treba spominjati da je gospodin Bilaber proveo 408 dana na Velebitu braneći Hrvatsku, a ne treba objašnjavati, rekao je, među ostalim, zastupnik što je Škabrnja doživjela u Domovinskom ratu.

Ministar unutarnjih poslova **Marijan Mlinarić, dr.med.,** odgovorio je da je bez srdžbe policija nakon paleža kuće obavljala svojo posao u okviru zakona. Izvršeno je ispitivanje triju maloljetnih osoba, u prisustvu njihovih roditelja, kojima je dokazano da su napisali određene pogrdne natpise u kući, da su oštetili instalacije i kupaonicu. Policija još nije otkrila tko je izvršio palež kuće ali istražni postupak je u tijeku, rekao je ministar napomenuvši još jedanput da policija u tome nije prekoračila svoje ovlasti i da nije bilo bilo kakvih izvanzakonskih postupanja.

Dopunsko objašnjenje dao je predsjednik Vlade dr.sc. **Ivo Sanader.** Najprije je odgovorno ustvrdio da nema nikoga u Hrvatskoj tko će braniti dostojanstvo Škabrnje više od njega i od ove Vlade. Prema tome ne treba politizirati slučaj, ali jednako tako nema nikoga tko će više od ove Vlade braniti pravnu državu. Paljenje kuće ne dolazi u obzir i tu pravna država mora funkcionirati. - Onoliko koliko znam Ministarstvo je imalo sudski nalog da istraži sve to i prema tome, postupilo se u skladu sa zakonima koji vladaju u ovoj zemlji a u suprotnosti s onima koji bi htjeli narušiti pravnu državu, dodao je premijer. Škabrnju, koja je spomen područje velikih žrtava koje je

dao hrvatski narod i sve naše žrtve koje smo dali ne možemo dovoditi u kontekst paljenja bilo čijih kuća, jer time činimo medvjedu uslugu samima sebi, rekao je.

Tonči Tadić je rekao da se HSP ogradio od paljenja kuća, ali da mu je nevjerojatno da se uvijek u tim situacijama prvo osumnjiče čelnici HSP a i da se ne može reći da je opkoljavanje kuće s osam policijskih automobila uobičajeni postupak.

Zastupnik je zatražio o ovome pisano izvješće.

Pomak u pregovorima oko Sv. Gere?

Mato Štimac (HDZ) zatražio je od ministra obrane pojašnjenje u vezi s objavom u medijima da je došlo do pomaka u pregovorima sa Slovenijom oko Svete Gere, tj. prisustva slovenske vojske na Sv. Geri.

Ministar obrane **Berislav Rončević** odgovorio je da je i on tu informaciju dobio putem sredstava javnog priopćavanja. Slovenskog ministra obrane gospodina Gruzolda upoznao je za vrijeme održavanja 40. međunarodne konferencije o opravdanoj politici i dogovoren je radni posjet na razini ministara već ovog proljeća. Složili smo se da je jedan od sadržaja i rješavanje pitanja međugraničnih i pozicioniranje vojnih objekata, rekao je, među ostalim ministar dodajući da se sa slovenskim kolegom nije čuo i provjeravao istinitost tih medijskih napisa. No, ako je to službeni stav slovenske Vlade, on ga pozdravlja.

O dužničkom sindromu

Damir Kajin (IDS) pitao je premijera i članove Vlade što se čini da se neželjeni dužnički sindrom izbjegne. S obzirom na povećanje vanjskog duga RH u 2003. godini smatra da se može očekivati da bi do konca ove godine mogao iznositi 30 milijardi dolara a na kraju mandata ova vlast bi iza sebe mogla ostaviti vanjski dug (uključujući banke, javna poduzeća) oko 40 milijardi dolara. Sve to vjerojatno govori da se mi jednom rapidnom brzinom približavamo dužničkoj krizi, rekao je.

Premijer dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da je vanjski dug jedno od najboljih pitanja aktualne situacije u Hrvatskoj, a

ono što će Vlada u vezi s tim učiniti već ove godine vidljivo je iz Prijedloga proračuna. Upravo kao mjera sprječavanja daljnjeg vanjskog zaduživanja je projekcija GDP na 3,2 posto iako su se na to čule kritike iz oporbe. Zatim, koncentrirat ćemo se na domaće tržište i izbjegavati plasirati ubuduće obveznice na vanjsko tržište. Time će se postići dvostruki učinak - izbjegavanje novog zaduživanja a s druge strane revitalizacija i osnaživanje domaćega financijskog tržišta, rekao je premijer dodajući da se razmišlja i o drugim mjerama. Svjestan sam težine situacije ali sam isto tako optimist, veli, i stoga ne može prihvatiti ovakav crni scenarij za koji se zastupnik pribojava, rekao je, među ostalim premijer, siguran da se to može izbjeći.

O zlostavljanju djece

Što Vlada čini u pogledu hitne zakonske regulacije očito zanemarenog ali eskalirajućeg problema zlostavljanja djece i nasilja među djecom u školi, pitala je **Karmela Caparin (HDZ)**.

Državni tajnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa **Želimir Janjić** odgovorio je da je Ministarstvo svjesno ovog problema i da se nije čekalo da se problem rješava sam od sebe nego da se poduzimaju određene mjere. Naglasio je da je Koordinacija za društvene djelatnosti Vlade upravo predložila Program aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima i radi se o 14 kratkoročnih i 37 dugoročnih mjera, i Vlada će utvrditi taj Program. Dugoročne mjere trebale bi koncem ove godine rezultirati donošenjem u Saboru nacionalne strategije za ovaj problem. Brojne su i udruge koje nastoje pomoći u rješavanju ovog problema i u prvom redu preventivno djelovati, a od 1. ožujka ove godine kreće i UNESCO-ov program prevencije nasilja među djecom. Bit će uključeno stotinu škola i za svaku bi trebalo osigurati oko 20.000 kuna. Sva sredstva u ovom trenutku još nisu osigurana i iznaći ćemo načina (primjerice, humanitarni koncerti) da se to što prije učini.

Potpredsjednica Vlade **Jadranka Kosor** dopunila je odgovor rekavši da će Vlada nakon završetka ovog aktualnog prijepodneva u Saboru (25. veljače) donijeti Program za sprječavanje nasilja nad djecom odnosno među mladima. Tu će biti vrlo konkretne mjere čije će provo-

đenje nadzirati Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

O zaštiti arheološkog lokaliteta u Cetinskoj krajini

Jure Bitunjac (HDZ) pitao je ministra kulture je li Ministarstvo upoznato s vrijednim arheološkim nalazištima i u svjetskim okvirima na području Sinjskog polja i uz rijeku Cetinu (o tome se pisalo ovih dana ali i o problemu zaštite tog područja) i što će poduzeti za zaštitu lokaliteta. Uz domaće znanstvenike za taj lokalitet pokazali su veliko zanimanje i eminentni svjetski stručnjaci a mi u Cetinskoj krajini tu vidimo na neki način šansu u smislu gospodarskog razvoja i afirmaciji već postojeće turističke ponude, objasnio je.

Ministar kulture mr.sc. **Božo Biškupić** podsjetio je da je to područje bogato arheološkim nalazima od prapovijesti do ranog kršćanskog razdoblja te rekao da je točno da ga dijelom štite inspeksijske službe Ministarstva kulture a dijelom MUP (temeljna policija ali i krim policija). Na tako velikom području događaju se naravno i devastacije i ima sve više skupljača, čak i onih koji se služe modernim tehnikama i raznim detektorima, pa ćemo u svakom slučaju pojačati inspeksijske službe i suradnju s MUP-om kako bi se očuvalo to arheološko blago. Ima načina da se spriječi i očuva to vrlo vrijedno arheološko blago. U tom smislu napraviti će se i infracrvena snimanja cijele Cetinske krajine odnosno arheološke karte. Zauzeli smo se da se u samom Trilju osnuje muzej jer mislimo da će se na taj način pomoći da nalazi ne odlaze u inozemstvo već da muzeji plaćaju nalaznicima tih arheoloških predmeta nalazninu koja im po zakonu pripada.

O Zavodu za školstvo

Željka Nenadića (HDZ) zanimalo je kada će napokon Zavod za školstvo početi s radom i aktivnostima zbog kojih je i osnovan i kada će biti imenovan ravnatelj Zavoda. Dobivamo podatke od prosvjetnih djelatnika da se osjeća zastoj u radu tog Zavoda, koji je kao institucija vrlo značajan za razvoj i reforme školstva i bitan pogotovo za učitelje i nastavnike osnovnih škola.

Državni tajnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa **Želimir Janjić** odgovorio je da je zastupniku dobro poznato da je Zavod jedno vrijeme bio ukinut i da je ponovno utemeljen prošle godine Zakonom o Zavodu za školstvo. Radi se stoga, usuđuje se reći, o mladoj instituciji koja još uvijek nije kadrovski ekipirana kako bi trebala biti. U ovom trenutku treba u Zavodu zaposliti 19 savjetnika (raspisana natječaj i zaključen) kako bi se pokrila sva područja i ravnatelj Zavoda nastojat će u što kraćem roku kadrovski ekipirati Zavod da bude što prije spreman rješavati sve ove zadaće. Predlažući državni proračun o svemu tome se vodilo računa kao i da su potrebni bolji prostori s boljim uvjetima rada, nastavak projekata ali i novi projekti, i predložilo se 32 milijuna kuna, rekao je, među ostalim.

Predsjednik Vlade dr.sc. **Ivo Sanader** dodao je da sve što je državni tajnik rekao stoji a da još uvijek vlada mali zastoj u Zavodu zbog činjenice što se vodi računa o tome da postoji vrlo visok stupanj podijeljenosti u stručnoj javnosti oko svrhe tog Zakona pa želimo čuti sva relevantna mišljenja. I to je jedan od razloga što se još uvijek ne ide tempom kakvim očekujete, rekao je premijer.

Željko Nenadić zahvalio je na iscrpnim odgovorima (zadovoljan je) i rekao da je upravo predsjednik Vlade dotaknuo bit problema koji se odnosi na Zavod. Prenio je uvjerenje i povjerenje prosvjetnih djelatnika Sisačko-moslavačke županije da će Zavod konačno početi obavljati funkciju za koju je namijenjen.

Dogovor o izradi novog zakona o humanitarnom razminiranju

Dr.sc. **Drago Prgomet (HDZ)** pitao je što Vlada namjerava učiniti u pogledu razminiravanja imajući prije svega na umu nacionalni plan protuminskog djelovanja kojim je predviđeno da će se u roku od šest godina Hrvatska očistiti od mina.

Minska polja danas su sigurno jedan od najtragičnijih posljedica Domovinskog rata – prema procjenama ima još oko milijun minsko-eksplozivnih naprava - i u njima je tijekom zadnjih dvanaest godina stradalo 1700 osoba a prije četiri tjedna smrtno su stradala dva pirotehničara u Slavonskom Brodu nadomak samog grada, dakle ne radi se o povra-

tničkim krajevima, pa je brojka poginulih pirotehničara dosegla alarmantni broj 47.

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor** u opširnom odgovoru naglasila je da je najveći problem o kojem danas govore pirotehničari (predstavnik njihovog sindikata primila je nedavno u Vladi) donošenje zakon o humanitarnom razminiranju. Taj zakon je bio najavljan u 2000. i u to vrijeme ga je ona predložila kao zastupnica u ime sindikata pirotehničara no nije dobio potporu. U ovoj Vladi dogovorili smo se da tijekom ove godine taj zakon konačno napravimo a o detaljima njegove izrade dogovorit ćemo se (potpredsjednica i ministar unutarnjih poslova **Mlinarić**, ovih dana na sastanku s većinom pirotehničara i nekim poslodavcima. Jer, u interesu je ovoj Vladi da se i ta skupina ljudi konačno vrati, kako oni često simbolički govore, iz rata. Što se tiče financiranja poslova oko razminiranja uz sredstva iz državnog proračuna pokušat će se tijekom godine dobiti i druga sredstva odnosno drugi načini financiranja za razrješenje tog uistinu golemog problema u Hrvatskoj, rekla je potpredsjednica Vlade i ministrica Kosor.

Otkup stanova u Vukovaru

Zastupnik **Petar Mlinarić (HDZ)** svoje je pitanje uputio ministru mora, gospodarstva, rada i poduzetništva **Božidaru Kalmeti**. Ocjenjujući da je prethodna Vlada pokazala neosjetljivost za stanarska prava Vukovaraca, konstatirao je da je čak 6.0000 stanova u tom gradu bez svoga vlasnika. Zapitao je, kada će se potpisati ugovori o najmu stanova kao preduvjet za njihov otkup?

Na ovo pitanje ministar **Kalmeta** napomenuo je da se od navedene brojke mora obnoviti još ukupno 1400 stanova. Ti stanovi postaju državno vlasništvo koje se onda posredstvom nadležnog ministarstva dodjeljuje bivšim korisnicima. U ovom trenutku u Vukovaru je spremno oko 1000 stanova za dodjelu i potpisivanje ugovora. Nakon toga će bivši, odnosno sada novi vlasnici te stanove moći otkupiti. Ovaj proces ocijenio je kompliciranim, ali je potvrdio da će ga njegovo ministarstvo i okončati. Zastupnik **Mlinarić** ponovno se javio za riječ te napomenuo da bi se otkupom stanova u Vukovaru

moglo zaraditi 400 milijuna kuna kojim bi se onda potaknula brža gospodarska revitalizacija grada.

Izgradnja odlagališta za nuklearni otpad

Zastupnik **Pejo Trgovčević (HSP)** odgovor na svoje pitanje zatražio je od ministrice zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva **Marine Matulović-Dropulić**. Smatra da u zakonsku obvezu ovog ministarstva spada i obveza da do 10. ožujka ove godine odredi mjesto za odlaganje radioaktivnog otpada i dijelova NEK Krško i to slijedom odredbi međunarodnog ugovora koji je potpisan sa susjednom državom. Gdje ste odredili mjesto odlagališta i kada će početi njegova izgradnja, zapitao je zastupnik Trgovčević.

Ministrica **Matulović-Dropulić** napomenula je da u navedenom ugovoru piše da se do 10. IV. treba napraviti i formirati Fond za razgradnju nuklearke Krško. Sve dok se ne dobiju cjelovita izvješća od Nadzornog odbora i od Skupštine u Krškom, ne može se ovaj prijedlog dati na raspravu. Budući da Hrvatska ne raspolaze s prikladnim deponijima nastojat će ga odložiti u zainteresirane zemlje, ali će prethodno provesti zajedničku opsežnu raspravu o navedenoj problematiki.

U svom dodatnom javljanju zastupnik Trgovčević napomenuo je da su zastupnici HSP-a pokrenuli inicijativu o brisanju spomenute lokacije kao mogućeg odlagališta za nuklearni otpad. I ministrica je dodatno obrazložila svoj odgovor, dodajući da na Trgovskoj gori nikada nije bila predviđena lokacija za tu vrstu otpada. Upravo se radi na cjelokupnoj reviziji strategije prostornog uređenja u kojoj je obuhvaćen i navedeni problem, a vodit će se računa i o raspoloženju stanovništva i njihovim inicijativama.

Restrukturiranje željeznica

Zastupnik **Slavko Linić (SDP)** svoje je pitanje uputio predsjedniku Vlade Republike Hrvatske. Rekapitulirajući temeljne podatke vezane uz restrukturiranje željeznica, upozorio je da se ucrtni plan neće moći realizirati u fiskalnoj 2004. godini. Imajući na umu izostanak ulaganja značajnih financijskih sredstava, zanima ga što se kani poduzeti kako bi se u ovako

kriznoj situaciji očuvao socijalni mir i potpisane kolektivne ugovore u navedenoj gospodarskoj djelatnosti.

U svom odgovoru premijer **Ivo Sanader** ocijenio je da se ovim pitanjem već zadire u problematiku Državnog proračuna za 2004. godinu, gdje će biti dovoljno vremena da se ovaj problem šire elaborira. Napomenuo je ujedno da hrvatska Vlada ne odustaje od plana restrukturiranja željeznica, ali će se u raspravi vidjeti kakve su realne financijske mogućnosti. Podsjetio je ujedno da imamo 22 milijarde USA dolara duga, te slijedeće godine trebamo odvojiti značajna sredstva za njegovu otplatu.

Zastupnik Linić zatražio je da se pojasne moguće krizne mjere i čuvanje socijalnog mira među zaposlenicima, tražeći ujedno pisani odgovor.

Financiranje rada bolnica

Zastupnik **Zvonimir Mršić (SDP)** ukazao je na detalje ugovora potpisanog između HZZO i Opće bolnice iz Koprivnice, odnosno dr. Tomislava Bardeka koji je u njeno ime potpisao ugovor. Njime se predviđaju određene usluge za provođenje bolničke i specijalističke konzilijarne zdravstvene zaštite bolesnika koji su obo-

ljeli od akutnih bolesti za 2003. godinu. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje obvezao se za isplatu bolničkih usluga u visini od 8,2 milijuna kuna. Međutim, smanjeni pritek sredstava doveo je do gubitaka i duga bolnice. Zapitao je Vladu što namjerava poduzeti da se preuzete obveze podmire i tako oslobodi bolnicu od dugova i mogućih plaćanja kamata zbog kašnjenja plaćanja.

Odgovarajući na postavljeno pitanje premijer **Ivo Sanader** procijenio je da bi ovo pitanje trebalo postaviti prethodnom predsjedniku Vlade prilikom donošenja privremenog proračuna za 2004. godinu. U privremenom financiranju zakinu-te su bolnice za oko 500 milijuna kuna, pa sukladno tome i bolnica u Koprivnici. Prema tome, spomenuti ugovor vrijedi do sklapanja novog i do donošenja novog državnog proračuna. Zastupnik **Mršić** ocijenio je da Vlada ima preuzetu obvezu, jer privremeno financiranje predviđa dostavu jedne dvanaestine sredstava svaki mjesec. Istaknuo je da je HZZO doznao 1,5 milijuna kuna manje mjesečnih sredstava, a da prethodno nisu obaviješteni ravnatelj, kao ni Upravno vijeće bolnice. I premijer **Sanader** precizirao je svoj odgovor u dodatnom javljanju, ocjenjujući da se ovaj slučaj nepotrebno

politizira budući da su svi ovi podaci već elaborirani na novinarskoj konferenciji Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Ovim je ujedno okončan aktualni sat, a **predsjedavajući** je pozvao zastupnike da nastave rad u svojim radnim tijelima prema već utvrđenom rasporedu. Međutim, nakon popodnevne pauze za riječ se ponovno javio zastupnik **Zvonimir Mršić (SDP)**, upozoravajući predsjedavajućeg na povredu Poslovnika. Ocijenio je da se vrijeme predviđeno za "Aktualni sat" skratilo, a sličnu je praksu uočio i na prethodnoj sjednici Sabora. Smatra da ovakva situacija nije korektna budući da su neki zastupnici probdijeli cijelu noć u Saboru, kako bi mogli postaviti pitanje Vladi. Predsjedavajući je u svom odgovoru podsjetio zastupnika **Mršića** da prema poslovničkim odredbama stoji da ova točka dnevnog reda "u pravilu traje 4 sata, dakle vrijeme može biti i kraće i duže od naznačenog". Ove vrijednosti u Poslovniku ujedno nisu preciznije naznačene. Ocijenio je istovremeno da zastupnik **Mršić** nije oštećen u svom nastupu, budući da je pločicu za ispravak navoda dignuo tek nakon što je okončao polemiku s predsjednikom Vlade.

J.R.; M.Ko.; J.Š.; Đ.K.; V.Ž.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O PITANJIMA SUKCESIJE

Pravni temelj za konačnu raspodjelu preostale imovine bivše države

Hrvatski je sabor hitnim postupkom donio Zakon kojim se potvrđuje Ugovor o pitanjima sukcesije. Stupanjem na snagu Ugovora stvorit će se uvjeti za okončanje višegodišnjeg postupka sukcesije bivše SFRJ, što je od posebnoga političkoga značenja za Republiku Hrvatsku jer to znači raskidanje

svih preostalih veza s državama nastalim na području bivše SFRJ, navodi predlagatelj ovog Zakona, Vlada RH.

O PRIJEDLOGU

Raspadom bivše SFRJ u odnosima državama sljednica ostalo je niz nerije-

šenih pitanja vezanih uz sukcesiju bivše države. I dok su pojedine države sljednice samostalno postizale sporazume o podjeli vanjskih financijskih dugova bivše države u međunarodnim financijskim institucijama i komercijalnim bankama, ostalo je neriješeno pitanje podjele imovine bivše SFRJ uključujući

i raspodjelu imovine bivše NBJ u Banci za međunarodna poravnanja (BIS) nekretnina i pokretnina u inozemstvu, pitanje zaštite privatnog vlasništva i stečenih prava te arhiva. Pregovori i rad na ovim pitanjima trajali su više od osam godina (pod pokroviteljstvom Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji, Vijeća za provođenje mira, PIC-a, te uz posredovanje sir Arthura Mattsa) itd.) tijekom kojih su četiri države sljednice -Republika Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Republika Makedonija i Republika Slovenija) definirale svoje stavove glede sukcesije gotovo jedinstveno, na osnovi načela međunarodnog prava, dok je SRJ svojom nekooperativnošću i zahtjevom za kontinuitetom onemogućavala dogovore o pitanjima sukcesije.

Potpisan Ugovor jedinstven je pravni ali i politički dokument kojim je, u datim okolnostima, na zadovoljavajući način postignut politički dogovor i konsenzus oko raspodjele imovine, dugova i arhiva te oko nekih drugih pitanja vezanih uz raspad bivše SFRJ.

Nakon promjene vlasti u SRJ i odustajanja od zahtjeva za kontinuitetom stvoreni su uvjeti za učinkovite i konstruktivne pregovore oko sukcesije. U travnju 2001. godine na novom krugu razgovora o sukcesiji održanom u Bruxellesu postignut je sporazum izaslanstava pet zemalja sljednica bivše SFRJ o podjeli imovine bivše NBJ u Banci za međunarodna poravnanja, postignuti su načelni dogovori o pojedinim pitanjima te utvrđeni okviri za ugovorno reguliranje pitanja sukcesije u odnosima država sljednica sklapanjem međunarodnog ugovora.

Na pregovorima u Beču od 14. do 25. svibnja 2001. godine pod pokroviteljstvom međunarodne zajednice i uz posredovanje sir Arthura Watta postignut je dogovor te parafiran Sporazum o sukcesiji koji je 29. lipnja 2001. potpisan u Beču (u ime RH potpisao ga je tadašnji ministar vanjskih poslova Tonino Picula). Potpisan Ugovor jedinstven je pravni ali i politički dokument kojim je, u datim okolnostima, na zadovoljavajući način

postignut politički dogovor i konsenzus oko raspodjele imovine, dugova i arhiva te oko nekih drugih pitanja vezanih uz raspad bivše SFRJ. Utvrđeno je da Ugovor zajedno s naknadnim sporazumima postignutim u provedbi aneksa konačno rješava međusobna prava i obveze država sljednica vezano uz pitanje sukcesije.

Da bi Ugovor stupio na snagu potrebno ga je ratificirati i četiri države sljednice, od pet, to su već učinile.

Stupanjem na snagu Ugovora o pitanjima sukcesije stvorit će se uvjeti za okončanje višegodišnjeg postupka sukcesije bivše SFRJ te osigurati pravni temelj za konačnu raspodjelu preostale imovine bivše SFRJ. Okončanje tog postupka od posebnoga je političkog značenja za RH za koju stupanje na snagu ovog Ugovora znači raskidanje svih preostalih veza s državama nastalih na području bivše SFRJ a problem sukcesije kao vrlo složeno i političko osjetljivo pitanje stupanjem na snagu ovog Ugovora postaje stvar prošlosti i tako prestaje opterećivati bilateralne odnose sa susjednim državama. Time se stvaraju povoljni uvjeti za razvijanje stabilnih odnosa sa susjedima koji se okreću budućnosti a to čini i temelj regionalne stabilnosti u ovom dijelu Europe, stoji, među ostalim, u Ocjeni stanja uz predloženi zakon.

Odmah nakon potpisivanja Ugovora u okviru Vlade RH iniciran je postupak za pripremu materijala i upućivanje Ugovora Hrvatskom saboru na potvrđivanje. S postupkom se zastalo nakon što se na prvom sastanku Odbora za financijsku aktivu i pasivu, koji okuplja predstavnike svih država sljednica, utvrdilo da iz jedne financijske aktive koja je predmet raspodjele i koja je izričito utvrđena Ugovorom u stvarnosti nedostaje 589 milijuna američkih dolara.

U protekle dvije godine Vlada RH uložila je dosta napora i učinjeno je mnogo pokušaja da se utvrdi istina o nestalim sredstvima i otklone razlozi koji su priječili nastavak potvrđivanja Ugovora. Vlada RH nastavit će u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom poduzimati potrebne radnje u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa sredstvima koja su predmet raspodjele. Napominje se i da rad na raspodjeli arhivske građe i rad na utvrđivanju i raspodjeli vojne imovine, za koju je Ugovor utvrdio samo načela utvrđivanja i raspodjele, ne može započeti dok Ugovor - a sastoji se od preambular-

nog dijela i 13 članaka i sedam aneksa i tri dodatka kao njegovim sastavnim dijelom - ne stupi na snagu. No treba imati na umu da zbog protoka vremena od raspada bivše SFRJ kao i mogućeg neodgovarajućeg održavanja imovine za koju se nije znalo kojoj sljednici pripada, svako daljnje odlaganje konačne raspodjele preostale imovine bivše SFRJ može smanjiti njezinu vrijednost.

Sljedom svega toga ocjenjuje se da su se stvorili uvjeti za nastavak postupka potvrđivanja Ugovora o pitanjima sukcesije.

Bitna pitanja i rješenja sadržana u aneksima odnose se na pokretnu i nepokretnu državnu -saveznu imovinu, diplomatsku i konzularnu imovinu, financijsku imovinu i obveze, arhive, mirovine, ostala prava, interese i obveze, privatno vlasništvo i stečena prava.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog zakona, ne protivi se njegovom donošenju hitnim postupkom, a na njegov tekst nije imao primjedbi.

Odbor za vanjsku politiku jednoglasno je predložio Hrvatskom saboru da donese ovaj zakon.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskog sabora uvodno je o ovom predloženom zakonu govorio državni tajnik Ministarstva vanjskih poslova **Gordan Bakota**. Ratifikacija ovog Ugovora za RH izuzetno je bitna tema i njegovim stupanjem na snagu stvorit će se uvjeti za okončanje višegodišnjeg postupka sukcesije bivše SFRJ te osigurati pravni temelj za konačnu raspodjelu preostale imovine bivše SFRJ, naglasio je, među ostalim, ponovivši navedeno u Ocjeni stanja uz predloženi zakon, i naznačujući da Vlada RH ne odustaje od utvrđivanja stvarnog financijskog stanja te da će nastaviti sa svojim dosadašnjim aktivnostima u tome ali ih i povećati.

Zatim su o stajalištima Odbora za zakonodavstvo izvijestili **Florijan Boras (HDZ)** i Odbora za vanjsku politiku mr. sc. **Neven Jurica**.

Okrenuti se budućnosti

U raspravi prvi je riječ dobio **Damir Kajin (IDS)** u ime Kluba zastupni-

ka IDS-a koji smatra da je ovo politički dokument par excellence koji spada na neki način i u sferu ljudskih prava i pokušava zaštititi određene civilizacijske tekovine. IDS će dići ruku za ovaj Ugovor da se stavi već jedanput točka na raspad bivše Jugoslavije i da se okrenemo budućnosti ne zaboravljajući, jasno, ono što se događalo na ovim prostorima, rekao je.

Ovo je politički dokument par excellence koji spada na neki način i u sferu ljudskih prava i pokušava zaštititi određene civilizacijske tekovine.

IDS bi glasovao za ovaj Ugovor i 2001. godine jer su bili svjesni da potraga za 589 milijuna američkih dolara koji nedostaju na računu bivše Jugoslavije neće biti nikada pronađeni. Konačno, svima je jasno da je Milošević taj novac potrošio za financiranje rata bilo na prostoru RH, BiH, za mirovine u Srbiji itd. Konačno, sve zemlje na prostoru bivše Jugoslavije, dojam je zastupnika, na neki su način digle ruke od toga. Što se tiče Ljubljanske banke i potraživanja prema njoj čvrsto treba ostati na načelu, kako i stoji u Ugovoru, da svaka sljednica preuzme garanciju za banke koje imaju sjedište na njenom području. Mi u IDS-u jesmo za čekanje ali ne i ustupke (razgraničenje može pričekati) i na neki način bi možda trebalo razmišljati da taj nepreneseni dug Hrvatska riješi iz osigurane štednje a potom neka taj dug utužuje od Republike Slovenije.

Prema ovom Ugovoru Hrvatska očigledno ima obveze ali i prava (obveze prema famoznim londonskim i pariškim klubovima) no s druge strane možemo povući desetine milijuna američkih dolara bilo u novcu bilo u zlatu i bilo bi dobro da se s time ne čeka (nekretnine). Posebno pitanje su mirovine i tu treba biti obazriv i ne kažnjavati ljude, barem ne one koji su uvijek bili hrvatske državljanici s prebivalištem u RH ali su radili neko vrijeme u saveznim institucijama, rekao je, među ostalim.

Ovaj dokument zatvara jedno poglavlje

Tonino Picula (SDP) javio se u ime Kluba zastupnika SDP-a i govorio kao potpisnik okvirnog sporazuma o sukcesiji 2001. godine. Potpisivanje Bečkog sporazuma bio je čin dobre volje jer smo željeli zaključiti i staviti točku na jedan neuspješan povijesni projekt nastanka Jugoslavije, a čiji će način nestanka još dugo opterećivati odnose u ovom dijelu Europe. Taj je potpis bio moguć zahvaljujući višegodišnjem trudu velike grupe ljudi koja se sustavno bavila problemom sukcesije i u vrijeme kada političke i sve druge okolnosti ni na koji način nisu favorizirale takav rad, rekao je, zahvalivši pri tom gospodinu Boži Marendiću koji je bio na čelu Vladinog ureda za probleme sukcesije, rekao je, među ostalim, podsjećajući i na razloge odgode ratifikacije ovog Ugovora.

Kroz dulje vrijeme u našoj javnosti pothranjivano mišljenje kako će na kraju sukcesije u Hrvatsku doći golema količina novca te da tu iluziju treba otkloniti.

Nije bilo drugoga nego da odgodimo ratifikacijski postupak dok ne dođemo do istine o novcu a ta odgoda nije ni u jednom trenutku bila opstrukcija procesa, naglasio je zastupnik dodajući da se htjela poslati jasna politička poruka o nezadovoljstvu s nalazima poslije potpisivanja te da je u pitanju bila i vjerodostojnost države.

Ratifikacija svakako proizvodi pravne, političke i financijske učinke te psihološke učinke i zato doista treba s tim poslom zaključiti, naglasio je ujedno rekavši da je za podjelu imovine korišteno nekoliko ključeva a ne isti za sva sredstva. Napomenuo je, među ostalim, da bi Hrvatska mogla (ako bi ključ aktivne bio veći) osim ovog što je predviđeno dobiti još između 10 i 30 milijuna američkih dolara, te se složio da ratifikacija ovog dokumenta treba nadići raspravu o tome u koje je mjeri on manjkav. On ima doista i psihološke i političke i gospodarske učinke i zatvara jedno poglavlje, kaže zastupnik vjerujući da otvara i veću

mogućnost za relaksiranije odnose na prostoru još uvijek nestabilnog i traumatičnog europskog jugoistoka a svakako Hrvatska mora dati u tome prilog. Zastupnik je ponovio svoj prijedlog (a i prijedlog Kluba zastupnika SDP-a) sa sjednice Odbora za vanjsku politiku da s ratificiranjem ovog Ugovora Hrvatski sabor na neki način obveže Vladu da tijela zadužena za praćenje provedbe ovog Ugovora nastave sa svim započetim postupcima pred međunarodnim pravnim i financijskim institucijama.

Luka Bebić (HDZ) izvijestio je u ime Kluba zastupnika HDZ-a da će zastupnici HDZ podržati predloženi zakon svjesni svih problema koji su uvjetovali da se zaključi ovakav Ugovor a i da se možda moglo postići više. Svjesni također da smo mi još jedina zemlja potpisnica koja nije ratificirala Ugovor, da trebamo doći do tih nekretnina, arhiva i svega onoga što je predmet Ugovora o sukcesiji. Sve u svemu nama ništa drugo i ne preostaje, rekao je zastupnik složivši se s onima koji kažu kako je to prvenstveno političko pitanje i da to treba razriješiti, rekao je. Podržao je i prijedlog da Sabor donese zaključak da se nastavi sa svim mogućim postupcima pred međunarodnim pravnim i financijskim institucijama kako bi se ušlo u trag imovine koju potražujemo.

Ovo rješenje nije pravedno, ali je najmanje štetno

Dr. sc. **Vesna Pusić (HNS)** prenijela je stajalište Kluba zastupnika HNS-a PGS-a. Rješenje koje je pred nama nije pravedno ali je, po mišljenju ovog Kluba zastupnika, najmanje štetno od svih rješenja koja nam stoje na raspolaganju za Hrvatsku. Nije pravedno jer očito ne uključuje nestalih gotovo 600 milijuna dolara, jer su različiti ključevi po kojima se dijeli imovina odnosno izvršena sukcesija. Ali istovremeno od tog nesavršenog rješenja je slabije i dalje ostati u ovoj situaciji da Hrvatska ne može raspolagati imovinom koja je blokirana zbog neratifikacije Ugovora, pa tako, među ostalim, ni nekretninama u inozemstvu koje bi nam čak za diplomaciju i druge djelatnosti bile neophodne. Ratifikacija nam omogućuje i podjelu arhiva i time na neki način sredivanja i vlastitog identiteta i podloge za prepoznavanje onog iz čega smo izrasli, kroz što smo prošli i s čime raspolaže-

mo. Ali to ne sprječava da se nastave sve radnje u skladu s formalnom procedurom i zakonodavstvom u pravcu identifikacije onog kapitala koji je nestao iz zajedničkog nasljeđa.

Ratifikacija omogućava i da se riješe mnoge konkretne ljudske sudbine, pa tako i mirovine ljudi koji su, primjerice, radili u nekadašnjim saveznim organima jugoslavenske države, kao što je gospodin Vladimir Velebit, neki od velikana diplomacije poteklih iz Hrvatske, ljudi koji su dali golem doprinos i antifašističkom identitetu Hrvatske i pobjedi antifašizma na ovim prostorima, rekla je, među ostalim.

Iz svih navedenih razloga Klub zastupnika HNS-a i PGS-a podržat će ratifikaciju Ugovora o sukcesiji, rekla je zastupnica na kraju.

Jer, razlozi i okolnosti koji su doveli do toga da se tek sada razgovara o potvrđivanju nisu od danas i te okolnosti su ustvari razlozi onih odnosa koji su postojali u bivšoj Jugoslaviji.

Klub zastupnika HSS-a glasovat će, teška srca, za ovaj Prijedlog ali će i podržati prijedlog zastupnika Picule, rekao je **Ante Markov (HSS)**. Naravno da je pitanje sukcesije važna stvar i da uvijek izaziva interesantnu ali i opreznu raspravu. Da nije važna stvar vjerojatno bi bila riješena i prije i ne bi predstavljala ovako osjetljiv, gotovo gorući materijal. Jer, razlozi i okolnosti koji su doveli do toga da se tek sada razgovara o potvrđivanju nisu od danas i te okolnosti su ustvari razlozi onih odnosa koji su postojali u bivšoj Jugoslaviji. Odnosi i okolnosti u kojima je RH bila za vrijeme Jugoslavije prenijeli su se na ovaj sporazum. Naravno da Hrvatska kao samostalna, suverena i europska zemlja prije svega želi dijalogom riješiti i tu zadnju pravnu vezu s bivšom SFRJ i to na način da zadrži dva temeljna kriterija, princip političke ili državne vjerodostojnosti ali i materijalne. Ta dva principa se ne slažu i po mišljenju Kluba zastupnika HSS-a, pitanje političke vjerodostojnosti je važnije i to je bio razlog ovako dugih pregovora, rekao je, među ostal-

im. Drugi glavni razlog nepotvrđivanja je u Ljubljanskoj banci, najosjetljivijem dijelu gledano s aspekta hrvatskih građana, da dug Ljubljanske banke nije ušao u postupak sukcesije i da je slovenska strana osporila mogućnost da se pravno arbitrira. Postoje i oni koji kažu da će i nakon potvrđivanja Ugovora biti lakše utvrditi parametre, uvjete i kriterije za podjelu i doći do potrebnih arhiva, ustanoviti vjerodostojnost slovenske strane u pogledu Ljubljanske banke i stvoriti neke nove odnose u pravnom smislu ali će se zatvoriti mogućnost koja je postojala za ishodovanje realnih potraživanja naših građana. Moramo biti svjesni da kod ove ratifikacije moramo preuzeti i ovaj dio rizika pa i to da je Hrvatska na svojevrsan način oštećena, rekao je, među ostalim.

To je cijena koju plaćamo kao država

Anto Đapić (HSP) govoreći u ime Kluba zastupnika HSP-a rekao je da je taj Klub uvijek polagao veliku pozornost na proces sukcesije a da se sada na kraju tog puta postavlja samo pitanje može li se što promijeniti. Kada bismo bili u poziciji da se eventualnim neratificiranjem može nešto očekivati onda bismo bili apsolutno protiv ratifikacije ovog sporazuma. Međutim, svi su govorili o tome, a i mi smo svjesni činjenice da smo tu gdje jesmo, da smo na isti način, na koji smo vodili borbu za hrvatsku državu gdje smo u brojnim situacijama bili tretirani po dvostrukim kriterijima i mjerilima, tako tretirani u procesu sukcesije, rekao je, među ostalim. To je još jedna cijena koju mi plaćamo kao država, kao narod za taj prekid s bivšom državom. U političkom smislu nama je uvijek bio interes što je moguće prije završiti sukcesiju no ona je iz tisuću spomenutih razloga usporavana sustavno do te mjere da se i lagalo, bilo je i pojava da se raspolagalo sa sredstvima koja su ulazila u sukcesiju.

Vidimo da nema baš puno izbora što se tiče ratifikacije i to je još samo jedna škola i iskustvo kako ubuduće moramo voditi računa kada bilo što pokušavamo stvarati s nekim. Ovaj Klub zastupnika posebno izražava žaljenje što se nije moglo više napraviti oko Ljubljanske banke i oko ovih 600 milijuna dolara (od čega bi Hrvatskoj pripalo oko 22 posto).

Klub zastupnika HSP-a zasigurno će donijeti odluku u pravcu da podrži ovaj Ugovor, koji je kad se radi o hrvatskoj državi nepravedan i nakaradan, ali očito nemamo puno izbora i u odluci HSP-a pretegnuo je politički aspekt, rekao je na kraju.

Sada se ispravlja barem dio štete

Da je bilo političke smjelosti mi bismo ovaj Ugovor već imali ratificiran no okolnosti su takve kakve jesu i mi smo u prilici da to sada učinimo kao posljednji od potpisnika, rekao je dr. sc. **Milorad Pupovac (SDSS)** govoreći u ime Kluba zastupnika SDSS-a. Ne treba govoriti da je time što se Ugovor nije prije ratificirao napravljena šteta ne samo fizičkim osobama nego i ovoj državi no sada smo u situaciji da barem dio toga možemo ispraviti i da u skladu s Ugovorom dođemo do nečega što može biti i politička korist za Hrvatsku. Ovaj Klub zastupnika podržat će prihvaćanje ovog Ugovora, naglasio je te u nastavku više govorio o interpretaciji uvodnog dijela Aneksa G Ugovora kojim se regulira privatno vlasništvo i stečena prava (stanarsko pravo). Taj dio u najmanju ruku nije stilski do kraja konkretan jer proizlazi da se domaće zakonodavstvo obvezuje da će uvažiti princip nediskriminacije a ne da će biti to koje će biti meritum stvari pa bi bilo dobro, rekao je, da ta interpretacija bude u duhu s Aneksom G. (zastupnik je pročitao dio koji se na to odnosi).

Naglašava da Ugovor otklanja konfuzije bilo u predstavničkim tijelima ili institucijama vlasti (u glavi nekih ljudi) u pogledu povratka imovine, nadoknade štete i rješavanja pitanja stanarskih prava, rekao je, među ostalim zastupnik ne zao bilazeći ni već spomenuto pitanje mirovina i arhiva.

Vojna imovina

Zatim je uslijedila pojedinačna rasprava u kojoj je **Krešimir Čosić (HDZ)** dao punu potporu ovom Ugovoru jer se time dokazuje, kaže, spremnost RH na jačanje povjerenja i suradnje u regiji među državama sljednicama imovine bivše Jugoslavije. S obzirom na to da je zastupnik nekoliko godina radio na sukcesiji važnog dijela imovine bivše države, vojne imovine, smatrao je potrebnim da kaže nešto i

o tome. Vojna imovina (80 posto imovine bivše države) je izuzetno heterogena ali i iznenađujuće vrijedna i ekspertna skupina EU i UN procijenila ju je na oko 84 milijarde dolara što su potvrdili stručnjaci iz raznih europskih instituta. (Royal united Service Institut u Londonu itd.).

Vojna imovina bivše države vezana uz nekretnine uspješno je riješena kroz sukcesiju s obzirom na to da nekretnine koje se nalaze na području RH odgovaraju po vrijednosti kvoti na koju RH ima pravo s obzirom na sudjelovanje u stvaranju ukupne imovine bivše države. Međutim, iznenađujuće je da velik dio te vojne imovine, procijenjene na oko 50 milijardi dolara (potraživanja RH trebala bi biti oko deset milijardi dolara) a koji je vezan uz naoružanje, opremu i druga sredstva nije bio predmet razgovora i pregovora o sukcesiji tijekom proteklih godina. I to zbog niza razloga (opravdanih) pragmatičkih, političkih, jer nije imalo smisla inzistirati i razgovarati o najosjetljivijim elementima imovine kad se nisu mogli postići rezultati i napredak ni u onim jednostavnim, već spominjanim elementima.

U takvim okolnostima treba prihvatiti politički pragmatizam i ovaj Ugovor no treba koristiti i mogućnosti koje on nudi da se ta pitanja dalje ističu i naglašavaju no nije realno, rekao je zastupnik, očekivati da će se bilo što praktički moći realizirati. Govorio je i o gospodarskoj strani bivšeg vojno industrijskog kompleksa koji je 1988. godine imao izvoz u vrijednosti tri milijarde dolara (veći od prihoda od turizma) te podsjetio da su hrvatski građani desetljećima izdvajali, što se ne smije zaboraviti, za izgradnju tog čitavog sustava uključujući i brojne tehničke institute, da je 1991. godine iz jednog od tada naj-snažnijih remotnih Zavoda u Velikoj Gorici odnesena sva imovina i sustav onesposobljen za rad pa danas hrvatski zrakoplovi odlaze na remont u Rumunjsku.

Ugovor stvara prava, ali i obveze

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) najprije je istaknula napor bivše vlasti koja

je, čini se ipak, postigla u ovome ono što je bilo najviše izgledno i realno. Smatra da je prilikom ratifikacije Ugovora ipak kasno govoriti o tome je li se moglo postići više i je li to trebalo prije. Ugovor stvara prava i obveze (oni koji imaju potraživanja prema nama bit će revni) i treba se koncentrirati na to kako da on bude što učinkovitiji. Pitanje je i koliko ćemo biti djelotvorni i ustrajni u ostvarivanju prava koja smo uspjeli izboriti pri zaključivanju Ugovora, istaknula je.

Nema sumnje da će ovaj Ugovor ohrabriti i naše institucije, prije svega pravosudna tijela, rekla je ujedno upozorivši da je (Aneks C – financijska imovina) ostalo nedefinirano koliko bi mi mogli ostvariti financijske imovine odnosno udio koji nam prema Ugovoru pripada. Tu bi trebalo uspostaviti učinkovite kontrolne mehanizme da se ne bi postavila neka nerealna očekivanja pa bismo imali više štete nego koristi zbog skupih i dugotrajnih postupaka, rekla je, među ostalim, zastupnica.

Dr. sc. **Ivo Josipović (neovisni)** podržava donošenje ovog zakona no ujedno je ukazao na neka pitanja, kako je rekao, koja u vezi s tim nisu možda bila dovoljno istaknuta. Tako smatra, među ostalim, da je kroz dulje vrijeme u našoj javnosti pothranjivano mišljenje kako će na kraju sukcesije u Hrvatsku doći golema količina novca te da tu iluziju treba otkloniti. U sukcesiji Hrvatska ima potražnju stavku ali isto tako i dugovnu i zastupnik baš nije siguran da imamo preciznu procjenu što to znači.

Dr. sc. **Slaven Letica (neovisni)** naglašava da je ovo ipak jedan svečan trenutak i drago mu je što ima priliku u ime Kluba zastupnika HSP-a kazati da će podržati ovaj zadnji čin brakorazvodne parnice s bivšom državom. Što se tiče samog čina treba čestitati opet Vladi dr. sc. Ivi Sanadera na realnoj političkoj mudrosti ali treba biti i realno politički mudar pa zaključiti da je smrt bivše Jugoslavije znači, htjeli mi to ili ne, početak ozbiljnije realizacije projekta Pakt o stabilnosti i pridruživanju i stvaranja neke vrste zapadno balkanske carinske, gospodarske, cirkulacijske ili nekakve druge unije, rekao je. U ime Kluba zastupnika HSP-a predložio je da se definira u načelu poli-

tika dobrosusjedstva ali i nulte snošljivosti u odnosu na pokušaje revizije hrvatske povijesti, da se obveže Vlada da izvještava Sabor i izradi program daljnjih akcija na realizaciji ovog Ugovora te da se aktualizira tužba prema bivšoj Jugoslaviji za genocid pred sudom u Haagu. Predložio je i da Predsjedništvo Sabora usvoji predsjedničku izjavu kojom bi pozdravilo javne izjave Milana Kučana i slovenskog ministra Grizolda o nužnosti i hitnosti demilitarizacije Sv. Gere.

Zatim je u ime predlagatelja zakona riječ dobio predstojnik Ureda za provođenje projekta sukcesije **Božo Marenđić** rekavši kako je iznenađen s koliko se ozbiljnosti, duha i stručnosti odvijala ova rasprava. Bilo je pitanja i interpretacija, sugestija koje ne stoje i na koje postoje odgovori za što bi trebalo više vremena. Bez obzira na to tko će ubuduće voditi ovaj projekt poslovi na tome zahtijevaju visoku stručnost i poznavanje društva, političke i ekonomske povijesti Jugoslavije od 1917. godine a treba i imati iskustva u pregovaranju. Uz to, Ured treba mnogo više komunicirati s javnošću (zaključio iz rasprave), rekao je, među ostalim.

Rasprava je potom bila zaključena.

Hrvatski je sabor sa 99 glasova "za" i dva "suzdržana" donio Zakon o potvrđivanju Ugovora o pitanjima sukcesije. Sukladno prijedlogu Kluba zastupnika SDP-a, Hrvatski je sabor donio sljedeći zaključak: "Hrvatski sabor, potvrđujući Ugovor o pitanjima sukcesije, obvezuje Vladu RH i tijela zadužena za praćenje provedbe Ugovora, da nastave sa svim započetim postupcima pred međunarodnim pravnim i financijskim institucijama radi ustanovljavanja činjeničnog stanja sukcesijske imovine i zaštite interesa Republike Hrvatske te domaćih i fizičkih i pravnih osoba. Posebna će se pozornost posvetiti činjenici manjka sredstava, smanjenim depozitima Narodne banke Jugoslavije kod tzv. mješovitih banaka, utvrđenom nakon potpisivanja Ugovora u Beču 29. lipnja 2001. godine".

Đ. K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTROJSTVU I DJELOKRUGU MINISTARSTAVA I DRŽAVNIH UPRAVNIH ORGANIZACIJA

Prilagodavanje novom ustroju

Na ovoj sjednici Hrvatski sabor je, nakon kraće rasprave, na prijedlog Vlade hitnim postupkom izmijenio nedavno doneseni Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija (po novome će se zvati "Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave"). Kako je uvodno obrazložio predstavnik predlagatelja, riječ je o daljnjem dograđivanju sustava državne uprave, odnosno usklađivanju djelokruga između pojedinih resora, radi što operativnijeg rada. Oporbeni zastupnici, međutim, smatraju da su napravljene samo kozmetičke promjene te da su novelirane zakonske odredbe i dalje neprecizne i nedorečene. Napominju da nova organizacija državne uprave nije dovela do racionalizacije troškova, a nema govora ni o njejoj modernizaciji i otklanjanju tzv. administrativnih barijera. Riječ je, kažu, o nedovoljno pripremljenoj reorganizaciji bez jasnog koncepta, o čemu najbolje svjedoči činjenica da nepuna dva mjeseca nakon donošenja temeljnog zakona Vlada već predlaže njegove izmjene, i to hitnim postupkom.

Unatoč tome ovaj zakonski prijedlog je na kraju ipak dobio "zeleno svjetlo", nakon što ga je predlagatelj, na sugestiju nadležnih odbora, dobro korigirao vlastitim amandmanima.

O PRIJEDLOGU

Osnovne značajke predloženog Zakona zastupnicima je obrazložio **Antun Palarić**, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu.

Podsjetio je, najprije, da su Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, donesenim u prosincu prošle godine, ustrojena ministarstva i državne upravne organizacije na način koji je omogućio sastavljanje uže i operativnije Vlade RH. Predloženim izmjenama i dopunama tog

propisa taj se sustav doraduje, odnosno usklađuje djelokrug između pojedinih resora radi što operativnijeg rada. S obzirom na to da se na jednom mjestu utvrđuje ustrojstvo i djelokrug svih središnjih tijela državne uprave (ministarstava, središnjih državnih ureda i državnih upravnih organizacija) predlaže se i promjena naziva zakona, tako da glasi: "Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave".

Budući da se ovim zakonom regulira ustrojstvo i djelokrug svih središnjih tijela državne uprave (ministarstava, središnjih državnih ureda i državnih upravnih organizacija) predlaže se i promjena njegova naziva.

Budući da je Vlada u međuvremenu ukinula nekoliko ureda (taj se posao nastavlja i dalje) ponuđenim izmjenama predlaže se da se djelokrug tih ureda smjesti ili rasporedi u djelokrug ministarstava. Primjerice, obavljanje poslova u vezi sa suradnjom Vlade RH s međunarodnim kaznenim sudovima, kao i u svezi sa zastupanjem Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava u Strasbourgu bilo bi ubuduće u djelokrugu Ministarstva pravosuđa. Predlaže se, nadalje, preraspodjela između Vladinih resora, na način da nadležnost za drvnu industriju i zaštitu šuma iz Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva prijeđe u Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Zbrinjavanje i pomoć prognanicima, izbjeglicama i povratnicima izuzeli bi se iz djelokruga Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i premjestili u djelokrug Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka.

Novina je i to da se ovim zakonom predviđa ustrojavanje dviju novih državnih upravnih organizacija - Državnog zavoda za zaštitu od zračenja (sukladno Zakonu o zaštiti od ionizirajućih zračenja) te Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Naime, u postojećem sustavu zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj multiplicirana je nadležnost različitih tijela u djelovanju za vrijeme velikih nesreća i katastrofa (vatrogastvo, civilna zaštita, medicinska pomoć, dijelovi oružanih snaga, policije i sl.). Osnivanjem državne upravne organizacije za zaštitu i spašavanje povezale bi se različite funkcije zaštite i spašavanja stanovnika, dobara i ljudskog okoliša u jedinstven sustav u nadležnosti jednog tijela državne uprave.

Predloženim Zakonom utvrđuje se i djelokrug četiriju središnjih državnih ureda osnovanih Zakonom o Vladi RH. Riječ je o uredima za upravu, za e-Hrvatsku, za upravljanje državnom imovinom i za razvojnu strategiju. Predlaže se i ponovno razdvajanje Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, normizaciju i mjeriteljstvo na dva zavoda, odnosno vraćanje na stanje kakvo je bilo ranije, prije donošenja zakona koji se mijenja. Naime, Vlada je najprije spojila te dvije institucije, no zbog zahtjeva EU prevagnuli su razlozi u prilog tome da Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo i Državni zavod za intelektualno vlasništvo i ubuduće ostanu samostalni.

U nastavku izlaganja Palarić je izvijestio zastupnike da je Vlada, uvaživši primjedbe nadležnih odbora, dostavila i vlastite amandmane na ponuđeni zakonski tekst. Njima se, među ostalim, preciznije definira djelokrug Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno precizira koji poslovi prelaze u nadležnost Državne uprave za zaštitu i spašavanje (inspekcijski poslovi u pogledu zaštite od požara i dalje bi ostali u nadležnosti MUP-a). Osim toga, nomotehnički se uređuje tekst prijelaznih odredbi. Tako se precizira da bi Državna uprava za zaštitu i spašavanje

počela s radom s 1. siječnja 2005. godine, dokad bi trebalo osigurati sve zakonske, kadrovske i tehničke preduvjete za početak njenog rada. Vlada će, kaže, još preispitati treba li osnovati posebno tijelo državne uprave za poslove nuklearne sigurnosti, što je predviđeno posebnim zakonom. Do tada će te poslove obavljati Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Osnivaju se dvije nove državne upravne organizacije - Državni zavod za zaštitu od zračenja te Državna uprava za zaštitu i spašavanje; Državni zavod za intelektualno vlasništvo, normizaciju i mjeriteljstvo ponovno se razdvaja na dvije institucije.

Budući da je ustroj ministarstava pri kraju, dovršene su i uredbе o unutarnjem ustrojstvu onih nekoliko ministarstava koja još moraju prilagoditi svoju organizaciju novoutvrđenom djelokrugu, predlaže se da se ovaj Zakon usvoji hitnim postupkom, rekao je Palarić.

RADNA TIJELA

Prije rasprave na plenarnoj sjednici predloženi Zakon podržala su nadležna radna tijela, uz određene primjedbe (nisu se usprotivila ni prijedlogu predlagatelja za spajanje faza zakonodavnog postupka).

Spomenimo, najprije, primjedbe **Odbora za zakonodavstvo** koji je sugerirao predlagatelju da ih razmotri i svojim amandmanima otkloni manjkavosti na koje ukazuju. Riječ je o prijedlogu da se u uvodnoj rečenici članka 3. Konačnog prijedloga zakona izostavi riječ "novi" (iz nomotehničkih razloga) te sugestiji da se preispita mogućnost dopune izmijenjenog dijela stavka 1. članka 7., na način da se iz djelokruga Ministarstva unutarnjih poslova izostavi: "zaštita ustavom utvrđenog poretka". Osim toga, Odbor je predložio dopunu odredbe stavka 1. u članku 24. kako bi bilo razvidno da se rok za donošenje odnosno usklađivanje uredbi o unutarnjem ustrojstvu tijela državne uprave koja mijenjaju ustrojstvo ili djelo-

krug počinje računati od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Spomenimo i njegovo mišljenje da bi u stavku 2. tog članka pravno relevantan dan bio dan stupanja na snagu spomenutih uredbi, a ne dan njihova donošenja.

Matični **Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav** podržao je predložena rješenja, uz sugestiju Vladi RH da svojim amandmanom korigira članak 25. u prijelaznim i završnim odredbama, na način da odredi datum kada novoosnovana državna tijela počinju s radom.

U raspravi na sjednici tog radnog tijela je također upozoreno na potrebu usklađivanja pratećih zakona s ovim Zakonom.

Ukazano je i na buduću obvezu predlagatelja da odredbe predloženih zakona i njihovo nazivlje uskladi sa zakonodavstvom EU.

Odbor za poljoprivredu i šumarstvo ocijenio je opravdanim da se poslovi drvne industrije i zaštita šuma uvrste u djelokrug Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Sudionici u raspravi izrazili su mišljenje da će se razvoj hrvatskog šumarstva ubrzati, bude li ono institucionalno povezano s drvnom industrijom i zaštitom šuma.

Na sjednici **Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša** posebno je razmatrano pitanje nadležnosti središnjih tijela državne uprave za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz područja nuklearne sigurnosti (o tome je predsjednik Odbora, pisanim putem, upozorio Središnji državni ured za upravu).

Predstavnik predlagatelja uvažio je to upozorenje te izvijestio Odbor da će Vlada RH svojim amandmanom riješiti pitanje obavljanja poslova nuklearne sigurnosti do početka rada Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, čije je osnivanje utvrđeno Zakonom o nuklearnoj sigurnosti.

AMANDMANI

Na Konačni prijedlog zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija uloženo je 9 amandmana. Podimo redom.

Zastupnik **Zvonimir Mršić (SDP)** založio se za osnivanje Središnjeg državnog ureda za lokalnu samoupravu i u tu svrhu predložio dopunu članka 3. i 18. Konačnog prijedloga zakona. Prema njegovu prijedlogu taj bi ured obavljao upravne i stručne poslove koji se odnose na

ustrojstvo, izborni sustav i financiranje lokalne i područne (regionalne) samouprave te ravnopravni položaj zaposlenih u tim jedinicama, upravni nadzor lokalne odnosno regionalne samouprave, te druge poslove predviđene posebnim zakonom.

Dr.sc. Ivo Josipović (neovisni) zatražio je da se dopunom članka 9. u djelokrugu Ministarstva pravosuđa predvidi i obavljanje upravnih i stručnih poslova u vezi sa suradnjom Vlade RH s "Međunarodnim sudom pravde i drugim međunarodnim sudovima, ako njenom posebnom odlukom nije odlučeno drukčije". U obrazloženju tog amandmana zastupnik navodi da pred Međunarodnim sudom pravde teče spor Republike Hrvatske protiv Savezne Republike Jugoslavije (sada Srbija i Crna Gora) te da valja predvidjeti ministarstvo koje će pružati stručnu i drugu pomoć. S obzirom na to da su ti poslovi do sada bili u nadležnosti Ureda za suradnju s MKS i MSP, logično je da ih preuzme Ministarstvo pravosuđa koje je i inače preuzelo poslove tog Ureda. Osim toga, i sredstva državnog proračuna za tu namjenu predviđena su u okviru tog Ministarstva.

Valter Drandić (IDS) založio se za izmjenu stavka 1. novopredloženog članka 22 b. u članku 21. Konačnog prijedloga zakona. Predložio je, naime, da se iz te odredbe izostavi tekst "poslove zaštite od požara, poslove civilne zaštite, poslove vatrogastva, sustav uzbunjivanja i obavješćivanja". U obrazloženju svog prijedloga navodi da je pokrenuta procedura za donošenje Zakona o zaštiti i spašavanju te posebnih zakona o vatrogastvu, o zaštiti od požara i o civilnoj zaštiti, te da se ne može prejudicirati da će navedeni poslovi, pogotovo redovna djelatnost vatrogasaca, biti u nadležnosti Uprave za zaštitu i spašavanje. To više što su vatrogastvo i zaštita od požara, kao ustavna kategorija, u ingerenciji lokalne samouprave.

U nastavku ukratko o amandmanima koje je predlagatelj, **Vlada RH**, uložila na vlastiti zakonski tekst. U prvom redu korigirala je članak 8. Konačnog prijedloga zakona, na način da u nadležnosti MUP-a i dalje ostaju preventivni poslovi zaštite od požara uz obrazloženje ti poslovi, kao preventivna zaštita osoba i imovine, ne mogu spadati u poslove Uprave za zaštitu i spašavanje (ovaj njen amandman povlači za sobom i izmjene u članku 21., odnosno dodanom članku

22b. te u stavku 1. članka 25. iz kojih se brišu riječi: "poslove zaštite od požara"). Riječ je, naime, o inspekcijskom nadzoru nad provedbom mjera zaštite od požara koje su dužne provoditi pravne i fizičke osobe, vlasnici ili korisnici postrojenja i uređaja koji mogu izazvati požar, odnosno vlasnici i ovlaštenici drugih prava nad šumama i šumskim zemljištima. Za razliku od toga Državna uprava za zaštitu i spašavanje bila bi nadležna za zaštitu i spašavanje građana, dobara i okoliša u slučaju rata, elementarnih nepogoda i drugih katastrofa.

Budući da su poslovi zaštite ustavom utvrđenog poretka stavljeni u djelokrug sigurnosnih službi, osnovanih Zakonom o sigurnosnim službama RH, Vlada je predložila da se ti poslovi brišu iz djelokruga MUP-a.

Spomenimo, nadalje, njen amandman kojim se ispred članka 23. Konačnog prijedloga zakona stavlja naslov glave "PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE" te mijenja taj članak, tako da glasi: "Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje s radom Državni zavod za intelektualno vlasništvo, normizaciju i mjeriteljstvo."

Poslove Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, normizaciju i mjeriteljstvo preuzimaju Državni zavod za intelektualno vlasništvo i Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo".

Dopunom članka 25. Vlada je predviđjela da nova Državna uprava za zaštitu i spašavanje počinje s radom 1. siječnja 2005., kako bi postojeći sustav funkcionirao još za vrijeme ovogodišnje turističke sezone, budući da su već doneseni odgovarajući planovi i programi s tim u svezi. Osim toga, za početak rada nove uprave treba osigurati sredstva u proračunu za 2005. godinu.

Spomenimo i amandman kojim se predlaže dodavanje novog članka 28. Njime se predviđa da će do ustrojavanja i početka rada središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove nuklearne sigurnosti, upravne i stručne poslove iz tog područja obavljati Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

RASPRAVA

Nakon što su zastupnici saslušali uvodno izlaganje **Antuna Palarića**, državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu, **Dražen Bošnjaković**, predsjednik Odbora za Ustav, Poslovnik i

politički sustav, obrazložio im je stavove tog radnog tijela.

Dragutin Lesar (HNS), glasnogovornik Kluba zastupnika HNS-PGS-a, zahtijevao je da predlagatelj deciderano kaže je li predloženi Zakon u kategoriji onih kojima se hrvatsko zakonodavstvo usuglašava s europskim. Ako jest, trebao bi nositi posebnu oznaku da su ponudena rješenja sukladna europskim standardima (o tome bi trebali voditi računa i predlagatelji ostalih zakona), kako bi se otklonili mogući nesporazumi, a posebice česte promjene u ustroju, organiziranju i načinu rada pojedinih državnih ureda ili upravnih organizacija.

U nastavku je izrazio negodovanje zbog toga što je Vlada najprije spojila državne zavode za normizaciju i mjeriteljstvo te za intelektualno vlasništvo, da bi ih ovim novelama ponovno razdvojila, navodno zbog zahtjeva EU.

Po ocjeni zastupnika Vladini amandmani donekle popravljaju rješenja koja su dosad bila sporna. Među ostalim, njima se jasnije precizira da Državna uprava za zaštitu i spašavanje praktički počinje djelovati tek od 1. siječnja iduće godine. U međuvremenu bi Sabor trebao novelirati i posebne zakone u domeni zaštite od požara, civilne zaštite i dr. kako se ne bi dogodilo da više zakonskih propisa isto područje regulira na različite načine.

Zakonske odredbe nedorečene i neprecizne

Govoreći u ime Kluba zastupnika HSP-a, **Pero Kovačević** je podsjetio na to da su njegovi stranački kolege još prilikom donošenja postojećeg zakona upozoravali da njime nije precizno razrađen djelokrug rada ministarstava i državnih upravnih organizacija. Unatoč obećanju predstavnika predlagatelja da će se to ubrzo popraviti, ponudene zakonske odredbe su i dalje neprecizne, pa i kad je riječ o djelokrugu nove Državne uprave za zaštitu i spašavanje, čije osnivanje inače pozdravljaju. Naime, predviđeno je da to tijelo državne uprave povezuje različite funkcije zaštite i spašavanja stanovnika i dobara za vrijeme elementarnih nepogoda, epidemija i drugih katastrofa (trebalo bi dodati: "i u slučaju neposredne ugroženosti neovisnosti, odnosno jedinstvenosti države i ratnog stanja").

U prilog tome zastupnik je spomenuo da smo u Domovinskom ratu imali dobro ekipiranu civilnu zaštitu koja je uspješno odradila svoj dio poslova, dok danas te postrojbe postoje samo na papiru a više nema ni opreme (to je došlo na vidjelo kad je trebalo poslati pomoć stradalima od potresa u Iranu).

Saboru ne priliči donošenje ovako nedorečenih i nomotehnički loših zakona, pogotovo hitnim postupkom.

U nastavku je primijetio da se umjesto smanjenja broja državnih upravnih organizacija ponovno predlaže njegovo povećanje. Nema sumnje, kaže, da treba postojati Državna uprava za zaštitu i spašavanje, ali neozbiljno je nakon samo dva mjeseca ponovno razdvajati zavode za intelektualno vlasništvo te za normizaciju i mjeriteljstvo (to će prouzročiti nove troškove). Po mišljenju zastupnika HSP-a, Državni zavod za zaštitu od zračenja ne bi trebao biti samostalan, već bi se mogao uklopiti u Upravu za zaštitu i spašavanje ili neko drugo tijelo. Osim toga, smatraju nedopustivim da Vlada svojim amandmanima mijenja prijelazne i završne odredbe ovog Zakona, dok drugim predlagateljima ne dopušta takvu praksu.

Daljnja je njihova primjedba da u zakonu treba precizirati kad započinju s radom novoustrojena tijela državne uprave (primjerice, od kojeg datuma Državni ured za upravljanje državnom imovinom preuzima poslove Hrvatskog fonda za privatizaciju). U svakom slučaju, Hrvatskom saboru ne priliči da donosi ovako nedorečene i nomotehnički loše zakone, pogotovo hitnim postupkom, zaključio je Kovačević. Na kraju je napomenuo da se haespeovci zalažu za to da uočene manjkavosti predlagatelj popravi vlastitim amandmanima ili da uputi ove izmjene u redovnu proceduru.

Nedovoljno pripremljena reorganizacija

Glasnogovornica Kluba zastupnika SDP-a, **Željka Antunović**, konstatala je da su se njihova upozorenja kako

se predlagatelj upušta u riskantan posao mijenjanja čitavog sustava državne uprave bez ozbiljnih priprema i jasnog koncepta, po drugi put pokazala točnima. Naime, Vlada je ubrzo nakon donošenja osnovnog Zakona uputila u saborsku proceduru njegove izmjene i dopune, a sada nudi i jednako tako opsežne amandmane tih novela, i sve to hitnim postupkom (predlaže se čak i izmjena naziva zakona što je elementarna stvar). Ovakav zakonodavni rad izravno utječe ne samo na veličinu i operativnost Vlade nego i na efikasnost i operativnost cijele državne administracije, upozorava zastupnica. S tim u svezi spomenula je da je odmah nakon donošenja novog zakona krenuo val nezadovoljstva zaposlenih u državnoj upravi, a još veće nezadovoljstvo iskazali su građani koji su korisnici njihovih usluga. Naime, oni više ne znaju gdje mogu riješiti svoje probleme jer ih šalju od vrata do vrata, budući da ni mnogi službenici nisu sigurni u koje ministarstvo spadaju i na koji način trebaju nastaviti raditi svoj posao.

Upozorenja da se Vlada upušta u riskantan posao mijenjanja čitavog sustava državne uprave bez ozbiljnih priprema i jasnog koncepta, drugi put su se pokazala točnima.

Iako je predlagatelj kao razlog donošenja ovog zakona, u prosincu prošle godine, naveo sastavljanje manje i operativnije Vlade, činjenice govore drugačije, kaže zastupnica. Naime, po starom zakonu Vlada je brojala 23 ministra i 18 zamjenika, dok je po novom Zakonu sačinjava 14 ministara (toliko ih je dosad imenovano) što, zajedno s 27 državnih tajnika daje isti broj (41). A da je riječ o parcijalnim prijedlozima svjedoči i činjenica da se tako važna i perspektivna industrijska grana kao što je drvna industrija prenosi iz Ministarstva gospodarstva u Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Nema logike ni da se prognanici, izbjeglice i povratnici, odnosno stradalnici rata, premještaju iz Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka. Dobro

je, inače, da se formira nekoliko središnjih državnih ureda jer neka područja treba koordinirati s jednog mjesta (npr. upravljanje državnom imovinom, informatizacija Hrvatske, razvojna strategija, itd.). Međutim, trenutno ni jezgre tih budućih institucija ne funkcioniraju jer se bave reorganizacijom, a čitav niz projekata važnih za efikasnije funkcioniranje državne uprave i nadzor nad trošenjem proračunskih sredstava stoji, napominje zastupnica. Jednom riječju, naši građani imaju sve lošiju usluga, državna uprava je sve neefikasnija, a Vlada će s vremenom i sama imati sve više i više problema.

Donijeti poseban Zakon o zaštiti i spašavanju

Po riječima Josipa Vreska Klub zastupnika HSS-a podržat će ovaj zakon jer smatra da svaka vlada ima pravo sama urediti djelokrug rada ministarstava i državnih upravnih organizacija. Dakaako, prilikom noveliranja ovakvih organiskih zakona treba biti pažljiv, jer nakon toga predstoji još donošenje niza uredbi o unutarnjem ustroju, pravilnika o sistematizaciji, itd. na što će se neminovno potrošiti dosta vremena. Dobro je, kaže, da je Vlada, na sugestiju Odbora za zakonodavstvo, svojim amandmanom iz djelokruga MUP-a, izbacila "zaštitu ustavom utvrđenog poretka". Spomenimo i njegovu primjedbu da se u tom članku spominju i neke organizacijske jedinice koje današnji MUP više nema.

Trebalo bi donijeti poseban Zakon o zaštiti i spašavanju kojim bi se propisao rok za početak rada nove Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Haesesovci, inače, pozdravljaju formiranje nove Državne uprave za zaštitu i spašavanje, ali smatraju da je rok za početak njena rada trebalo propisati posebnim zakonom. Naime, i sami su predlagali donošenje Zakona o zaštiti i spašavanju, s početkom primjene od 1. siječnja 2005. Svoj prijedlog uputili su u saborsku proceduru hitnim postupkom, a slučajno

se dogodilo da je i Vlada predložila hitne izmjene Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Mišljenja su, inače, da Vladi treba ostaviti dovoljno vremena da prije početka rada spomenute uprave donese novi zakon o vatrogastvu, o civilnoj zaštiti, itd. Njihov glasnogovornik je na kraju najavio da će Klub zastupnika HSS-a podržati predložene izmjene i dopune, iako im je žao što se nije išlo i na donošenje Zakona o zaštiti i spašavanju.

Potaknut navodima prethodnika Šime Lučin (SDP) je primijetio da je Vlada nezakonitom uredbom iz ravnateljstva policije izdvojila ured za osiguranje i od njega napravila upravu (u Zakonu o policiji izričito stoji da se poslovi o kojima je riječ mogu obavljati isključivo u sklopu ravnateljstva). Napomenuo je da je još prije mjesec dana zatražio uvid u tu uredbu koja ima klasifikaciju tajne, ali bez uspjeha.

Govoreći u ime Kluba zastupnika HDZ-a, Dražen Bošnjaković je napomenuo da je predlagatelj zakona donešenog prije dva mjeseca bio njihov klub, a ne Vlada. Ovim najnovijim izmjenama Vlada precizira nadležnosti ministarstava i državnih upravnih organizacija koje vjerojatno u onom prvom zakonu iz prošle godine nisu bile jasno navedene. Osim toga, naknadnim amandmanskim korekcijama uvažila je i primjedbe odbora čime je zakonski tekst još bolje pročišćen.

Najnovijim izmjenama preciziraju se nadležnosti

Ova Vlada i ova stranka je kao dio svog predizbornog obećanja najavila da će smanjiti broj ministarstava i to je učinjeno, a hoće li to dovesti i do efikasnije i bolje uprave pokazat će vrijeme, kaže Bošnjaković. Bilo bi preambiciozno reći da će ovaj zakon sam po sebi automatski dovesti do kvalitetnije i brže uprave (to je pitanje procesa) i da će to mali čovjek osjetiti, ali ne može se reći ni da su u protekla dva mjeseca došli do izražaja silni valovi nezadovoljstva među građanima, kao što se čulo u raspravi. Građani mogu biti nezadovoljni ako im neki predmet godinama stoji neriješen, ali na kvalitetu rada uprave utječe i kadrovska struktura i informatička opremljenost ureda, itd. Nažalost, zbog plaća koje su bitno manje

nego u nekim drugim segmentima u tim uredima je već niz godina prisutna negativna selekcija.

Ova Vlada i ova stranka je kao dio svog predizbornog obećanja najavila da će smanjiti broj ministarstava što je i učinjeno, a hoće li to dovesti i do efikasnije i bolje uprave pokazat će vrijeme.

U svakom slučaju, Klub zastupnika HDZ-a će podržati predloženi Zakon, zaključio je Bošnjaković te izrazio njihovo zadovoljstvo što je Vlada tako brzo reagirala i dostavila svoje amandmane, posebno na prijelazne odredbe kojima je trebalo precizirati kada nova državna tijela počinju s radom.

Kozmetičke promjene neće dovesti do racionalizacije

Točno je da svaka vlada ima pravo urediti ustroj i djelokrug ministarstava, ali pritom treba voditi računa o tome da kompletan sustav državne uprave funkcionira ako ne bolje, onda barem onako kao dosad, primijetila je **Milanka Opačić (SDP)**. U nastavku se osvrnula na resor socijalne skrbi te podsjetila na upozorenja svojih stranačkih kolega da se radi o vrlo osjetljivom sustavu koji brine o najranjivijoj kategoriji ljudi. Umjesto da se vodilo računa o tome da se u tom sustavu događa što manje potresa, iz bivšeg Ministarstva rada i socijalne skrbi izdvojeni su samo segmenti koji su nekome odgovarali, dok su ostali ostavljeni u sustavu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi. Kasnije se pokazalo da to tako ne može funkcionirati. Primjerice, nije logično da sve ono što je vezano uz obiteljsku problematiku do rujna ove godine bude u sustavu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, kad zvanično postoji Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Nema smisla ni da nadzor nad domovima za nezbrinutu djecu bude u jednom, a financiranje u drugom resoru. Nije dobro ni to da kompletan postupak posvojenja vode centri za socijalnu skrb, koji su ostali u okviru Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, dok su domo-

vi za nezbrinutu djecu u sklopu Ministarstva obitelji.

Već sada je vidljivo, kaže zastupnica, da ovaj zakon nije doveo ni do kakve racionalizacije troškova (napravljene su samo kozmetičke promjene) zbog čega mu ni ona neće dati podršku.

Nema razloga za hitni postupak

Na početku svog izlaganja **Josip Leko**, podsjetio je na to da državna uprava ne postoji radi državnih dužnosnika, Vlade i Sabora, nego prvenstveno radi građana i pravnih subjekata koji koriste njene usluge, radi privrede ove zemlje i radi generacija koje dolaze da uredi Hrvatsku na načelima pravne države. Nema sumnje da Vlada i Sabor mogu u roku od dva mjeseca mijenjati ovako temeljan zakon, ali i građani imaju pravo znati kakve su posljedice takvih brzih i nesustavnih promjena, kaže zastupnik. Po njegovoj ocjeni u novoj organizaciji državne uprave nema racionalizacije, a nema govora ni o modernizaciji i skidanju tzv. administrativnih barijera. Umjesto toga sada imamo nesustavnu organizaciju cijele državne uprave nedostupne građanima, jer ni vrlo vješti pravници više ne znaju u kojem ministarstvu ili upravnoj organizaciji mogu riješiti pravo neke pravne ili fizičke osobe. Na osnovi toga se može zaključiti da je jedina svrha ove reorganizacije politička potreba Vlade, kaže zastupnik.

U novoj organizaciji državne uprave nema racionalizacije, a nema govora ni o modernizaciji i otklanjanju tzv. administrativnih barijera.

Spomenimo i njegovu zamjerku da u prijelaznim i završnim odredbama predloženog Zakona uopće nije naznačeno u kojem će se upravnom tijelu nastaviti započeti upravni ili neki drugi postupci, i s kojim datumom prestaje odgovornost upravnih tijela i organizacija koje prestaju s radom (primjerice, tko će preuzeti spise i predmete Hrvatskog fonda za privatizaciju i dr.). Nema nikakva razloga da se ovaj Zakon donosi hitnim postupkom, to više što su njegova rješenja međuso-

bno kontradiktorna. Umjesto toga trebalo bi osmisliti sustav racionalnije i modernije državne uprave i regulirati ga novim zakonskim projektom koji bi trajao duže od dva mjeseca ili od jednog mandata bilo koje vlade.

Oformiti i središnji državni ured i za lokalnu samoupravu

Još se nije osušila ni boja na "Narodnim novinama" u kojima je ovaj Zakon objavljen, a već ga hitnim postupkom mijenjamo, negodovao je **Zvonimir Mršić (SDP)**. To je, kaže, neobično i zbog toga što nas je premijer još prije dva mjeseca uvjeravao da je projekt reforme državne uprave dobro pripremljen, s ciljem da ona bude dostupnija građanima, a Vlada efikasnija i jeftinija. Unatoč "dobro pripremljenim" izmjenama i dopunama Vlada je imala potrebu ponovno korigirati ponuđena rješenja (amandmanski), dakako, opet hitnim postupkom. Stoga se postavlja pitanje zašto sada, kad doista imamo manje ministarstava, nije odvojila dovoljno vremena da sagleda iskustva drugih zemalja na koje se poziva, kao i to kako će taj novi ustroj državne uprave funkcionirati (nažalost, zastupnicima nije predložen pregled kako je to pitanje riješeno u zemljama EU, odnosno kako izgledaju njihove vlade i kakve su nadležnosti). Po njegovu mišljenju 8 tjedana je prekratko razdoblje da bi se mogli vidjeti svi efekti funkcioniranja tako smanjene Vlade. Budemo li željeli da i naša Vlada nalikuje onima u zemljama EU vrlo brzo ćemo morati mijenjati zakon koji danas donosimo hitnim postupkom, kaže zastupnik.

Budući da predlagatelj ni ovaj put nije uvažio sugestiju njegovih stranačkih kolega da se oformi poseban središnji državni ured koji bi se bavio isključivo lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom uložio je, kaže, amandman na Konačni prijedlog zakona. To je argumentirao činjenicom da predstoji donošenje cjelokupnog zakonodavstva iz te oblasti te značajno snaženje uloge lokalne samouprave, kao i regionalizacija Hrvatske. S obzirom na to da središnji državni ured za upravu ima zahtjevniji zadatak reorganizirati državnu upravu, vjerojatno neće imati dovoljno kadrovske resursa i potencijala, ali i vremena, za zakonsko redefiniranje lokalne samo-

uprave i ispunjavanje svih očekivanja lokalnih jedinica i građana, zaključio je.

Oformiti poseban središnji državni ured koji bi se bavio isključivo lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom.

U nastavku je podsjetio na činjenicu da predlagatelj ni prošli puta nije odgovorio na pitanje koliko će ljudi koji rade u državnoj upravi zbog promjene zakona ostati neraspoređeno, odnosno bez posla, te koliko će novih biti zaposleno u tim resorima. Primjericice, ministar gospodarstva je nedavno izjavio u tisku da je u ovako spojenom Ministarstvu oko 15 posto zaposlenih višak. Nije točno, kaže, ni da provedba ovog Zakona neće zahtijevati osiguranje dodatnih sredstava u državnom proračunu (ako ništa drugo trebat će tiskati nove vizitke za one čiji su uredi promijenili naziv).

Riječ predlagatelja

Odgovarajući na primjedbe zastupnika **Antun Palarić** je napomenuo da, zahvaljujući reformi državne uprave, Vlada prvi put od postanka hrvatske države ima svega 15 članova (sačinjavaju je predsjednik, potpredsjednici i ministri). Naglasio je, također, da se državni tajnici ne mogu ubrajati u članove Vlade.

U nastavku je rekao da predlagatelj ne prihvaća prijedlog za osnivanje posebnog državnog ureda za lokalnu samoupravu, jer je hrvatska lokalna samouprava usklađena s Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi (o tome postoje i pisane i usmene potvrde najvažnijih ljudi Vijeća Europe). Dakako, lokalnu samoupravu treba dograđivati, no time će se baviti,

bolje nego dosad, središnji Državni ured za upravu.

Svi se zalažemo za racionalizaciju uprave, ali istodobno brinemo o ljudima koji će ostati bez posla, napomenuo je dalje. Budući da je hrvatska Vlada i socijalna, vodi se računa o tome da takvih slučajeva bude što manje. Zbog toga je zaustavljeno novo zapošljavanje u državnoj upravi, a nisu popunjena ni radna mjesta djelatnika koji su krajem godine otišli u mirovinu. Ne bavimo se sami sobom nego svi resori rade svoj posao, naglašava Palarić (ustroj ministarstava je više-manje dovršen i na tome uglavnom rade stručne službe). Središnji državni uredi, inače, odgovaraju Predsjedniku Vlade, a putem njega i ovom visokom domu.

IZJAŠNJAVANJE

Nakon ove rasprave zastupnici su se izjašnjavali o podnesenim amandmanima. Najprije im je predstavnik predlagatelja, **Antun Palarić**, obrazložio amandman što ga je Vlada dostavila naknadno, nakon isteka poslovnčkog roka. Riječ je o prijedlogu da se u djelokrugu Ministarstva vanjskih poslova, i dalje zadrže poslovi pružanja pomoći u poduzetničkim ulaganjima i aktivnostima iseljenika radi njihova povratka i useljavanja u Hrvatsku. Ministarstvo bi, među ostalim, trebalo skrbiti o zbrinjavanju starijih povratnika i useljenika, poticati povratak i useljavanje mladih te njihovo školovanje uz državnu potporu.

Većina nazočnih zastupnika podržala je ovaj amandman. O ostalim amandmanima predlagatelja nije se glasovalo jer su automatski postali sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona.

Nakon toga se **Antun Palarić**, u ime predlagatelja, očitovao o amandmanima koje su uložili pojedini zastupnici. Izvijestio je da Vlada ne prihvaća amandmanski zahtjev **Zvonimira Mršića** da

se ustroji poseban Središnji državni ured za lokalnu samoupravu. Naime, brigu o lokalnoj samoupravi može uspješno voditi Središnji državni Ured za upravu koji nastavlja djelatnost ranijeg Ministarstva uprave. Unatoč dodatnom obrazloženju ponositelja amandmana ovaj njegov prijedlog nije dobio potrebnu većinu zastupničkih glasova. Iz tih razloga nije se glasovalo o njegovom drugom amandmanu kojim je bio predviđen djelokrug ureda za lokalnu samoupravu.

Vlada je odbila i prijedlog **Valtera Drandića** da se iz djelokruga nove Uprave za zaštitu i spašavanje izostave "poslovi zaštite od požara, civilne zaštite, vatrogastva te sustav uzbunjivanja i obavješćivanja", čije bi se obavljanje reguliralo posebnim zakonima. Po riječima njenog predstavnika Vlada čvrsto ostaje kod opredjeljenja da se ustroj Uprave za zaštitu i spašavanje i svi posebni zakoni moraju biti prilagođeni temeljnom Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave. Uslijedilo je glasovanje u kojem su se zastupnici priklonili mišljenju Vlade.

O amandmanu **dr.sc. Ive Josipovića** nije se glasovalo jer ga je predlagatelj uvažio (podsjetimo, riječ je o nomotehničkom popravku teksta članka 9. koji uređuje djelokrug Ministarstva pravosuđa).

Zaključivši raspravu o amandmanima predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** dao je na glasovanje Konačni prijedlog zakona, uz napomenu da se radi o organskom propisu za čije je donošenje potrebna većina glasova svih zastupnika.

Ishod rasprave - Većinom zastupničkih glasova (80 ih je glasovalo "za", 14 "protiv", dok ih je 7 bilo suzdržano) donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustroju i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija u predloženom tekstu, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

M.Ko.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O OBVEZAMA I PRAVIMA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA (PREDLAGATELJ – KLUB ZASTUPNIKA SDP-A);
 PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZAMA I PRAVIMA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA (PREDLAGATELJ – VLADA RH)

Povratno djelovanje dijela zakonskih odredbi

- Prema usvojenom Vladinom prijedlogu, pravo na naknadu ne može ostvariti državni dužnosnik razriješen dužnosti: zbog ranijeg postojanja činjenica koje su mu u vrijeme njegova imenovanja bile poznate, ili su mu morale biti poznate, a koje nije predočio predlagatelju, no za koje je mogao pretpostaviti da su bile objektivna zapreka njegovu imenovanju (retroaktivna primjena); zbog pravomoćne osude radi počinjenja kaznenog djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, Republike Hrvatske i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, odnosno ako je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora neovisno o kojem je kaznenom djelu riječ; koji bude razriješen dužnosti na osobni zahtjev ako nije proveo na radu kao državni dužnosnik najmanje godinu dana (retroaktivna primjena).
- Uz upozorenje kako su neka kadrovska rješenja pokazala da se na dužnosnička mjesta mogu imenovati i osobe za koje se znalo, ili se moglo znati, odnosno naknadno se utvrdilo, da njihovo dotadašnje djelovanje može dovesti u sumnju odgovorno obnašanje dužnosti, Klub zastupnika SDP-a je predložio da pravo na naknade po prestanku dužnosti ima sam dužnosnik koji je dužnost obavljao najmanje šest mjeseci.

Hrvatski sabor izglasao je dopune Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika u tekstu koji mu je predložila Vlada RH, dok je odbijen prijedlog Kluba zastupnika SDP-a s obrazloženjem kako ne obuhvaća sve mogućnosti koje se mogu javiti kod imenovanja/razrješenja. Iz redova zastupnika SDP-a čuo se prigovor kako je Vlada samo preuzela njihov prijedlog izmijenivši ga pritom u takvoj mjeri da je riječ o, kako je rečeno, nedovršenom uratku. Osnovni je njihov prigovor s tim u svezi da je trebalo taksativno navesti koje su to objektivne zapreke imenovanju na dužnost – kad ih se već spominje – te predvidjeti razrješenje i za slučaj uvjetne zatvorske kazne. Zastupnici

HSP-a su, pak, ocijenili da je prijedlog o retroaktivnom djelovanju dijela odredbi “pravno opasan”, dok je Klub zastupnika HNS-a i PGS-a upozorio kako je to, štoviše, u ovakvom slučaju protuustavno i nedopustivo.

O PRIJEDLOZIMA

Člankom 15. važećeg zakona, čija se izmjena predlaže (uz retroaktivno djelovanje), predviđeno je, među ostalim, da će dužnosnik u slučaju prestanka obnašanja dužnosti imati pravo na naknadu u visini plaće koju je ostvarivao za vrijeme obnašanja svoje dužnosti, i to u razdoblju od šest mjeseci od dana prestanka dužnosti, odnosno u visini 50 posto navedenog iznosa narednih šest mjeseci.

Prijedlog Kluba zastupnika SDP-a

Klub zastupnika SDP-a u obrazloženju dopuna Zakona ponajprije ukazuje kako su neka kadrovska rješenja u posljednje vrijeme pokazala da se na dužnosnička mjesta mogu imenovati i osobe za koje se znalo, ili se moglo znati, odnosno naknadno se utvrdilo da njihovo dotadašnje djelovanje može dovesti u sumnju odgovorno obnašanje dužnosti, zbog čega su razriješene u kratkom roku po imenovanju. Primjena članka 15. na takve osobe suprotna je intenciji zakonodavca pri uvođenju te odredbe u pravni sustav. Predložena je stoga takva izmjena spornog članka

15. da pravo na materijalne naknade po prestanku obnašanja dužnosti ima dužnosnik koji je dužnost obavljao najmanje šest mjeseci. U tom smislu je predložena i izmjena drugog stavka toga članka tako da je njime predviđeno kako i dužnosnik koji je dužnost obavljao najmanje šest mjeseci, a kome nakon prestanka obnašanja dužnosti do ostvarivanja prava na mirovinu po općim propisima nedostaje manje od godinu dana ima pravo na naknadu plaće u visini one koju ostvaruje dužnosnik na toj dužnosti do ostvarivanja prava na mirovinu, ali ne duže od godinu dana.

Dopunom je predviđeno, također, da Odbor za zakonodavstvo utvrdi i izda prečišćeni tekst Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika.

Vladin prijedlog

Vlada RH u svom obrazloženju objašnjava da je cilj predloženih izmjena postavljanje i preciziranje ograničenja u primjeni odredaba o pravu na naknadu po prestanku obnašanja dužnosti te da su "problemi i konotacije vezano uz primjenu pojedinih odredaba" ovog zakona te, posebice, potreba njihova žurnog otklanjanja dostatni razlozi koji opravdavaju donošenje zakona hitnim postupkom. Vlada je predložila nove članke – kojima se utvrđuje da ovo pravo ne može ostvariti: (članak 15a) državni dužnosnik razriješen dužnosti zbog ranijeg postojanja činjenica koje su mu bile poznate, ili su mu morale biti poznate, u vrijeme njegova imenovanja na dužnost, a koje nije predočio predlagatelju no za koje je mogao pretpostaviti da bi bile objektivna zapreka njegovu imenovanju; (članak 15b) dužnosnik razriješen dužnosti zbog pravomoćne osude radi počinjenja kaznenog djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, Republike Hrvatske i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, odnosno onaj pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora, neovisno o kojem je kaznenom djelu riječ; (članak 15c) dužnosnik koji bude razriješen dužnosti na osobni zahtjev, ako nije proveo na radu kao državni dužnosnik najmanje godinu dana. Za članke 15a. i 15c. predložena je retroaktivna primjena, od 1. siječnja 2004. godine.

RADNA TIJELA

O Prijedlogu Kluba zastupnika SDP-a

Da se zakonski prijedlog Kluba zastupnika SDP-a ne prihvati Parlamentu su (većinom glasova) sugerirala sva radna tijela koja su o tome raspravljala – **odbori: za zakonodavstvo; za izbor, imenovanja i upravne poslove; za Ustav, Poslovnik i politički sustav.**

Vlada poštuje namjeru predlagatelja, ali...

Ni **Vlada RH** nije ga podržala, premda u cijelosti poštuje namjeru predlagatelja te ciljeve za koje predlagatelj drži da ih je moguće postići usvajanjem Prijedloga - kako stoji u dva Parlamentu upućena obrazloženja. Među njima je samo jedna razlika - onim koje je potpisala potpredsjednica Kosor predviđen je jedan predstavnik za odbore i sjednicu Parlamenta, a drugim, s potpisom premijera Sanadera, dva predstavnika.

O Prijedlogu Vlade RH

Odbor za zakonodavstvo podupro je Vladin prijedlog uz primjedbe na članke 1. i 2. Prijedloga zakona. Osim nomotehničke primjedbe na prvi članak, u raspravi je zatraženo da se preispita (članak 15a) mogućnost dopune odredbe glede onih činjenica o kojima se vode službene evidencije te su, kao takve, dostupne tijelu koje imenuje određenu osobu na dužnost.

U svezi s dopunom članka 15b, predloženo je da se preispita mogućnost da se pravo na naknade ne može ostvariti u slučaju "kazne zatvorom" imajući u vidu kako velik broj uvjetnih kazni tako i činjenicu da je osuđena osoba dužna pristupiti izvršavanju kazne zatvora. Treći je zahtjev – preispitati članak 15c. radi mogućnosti da se odvoji davanje ostavke na dužnost odnosno razrješenja na osobni zahtjev od mogućeg razrješenja na osobni zahtjev radi odlaska na drugu dužnost.

U svezi s člankom 2, raspravi je, načelno, ukazano na neprihvatljivost rješenja kojima se utvrđuje povratno djelovanje pojedinih odredbi, jer se na taj način narušava stabilnost pravnog sustava i

dovode u pitanje stečena prava pojedinaca i njihov pravni položaj.

Vladin zakonski prijedlog podržali su još: **Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove i Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav** (zadnji uz izraženo mišljenje u raspravi kako bi u provedbi zakona moglo doći do poteškoća u objektiviziranju činjenica koje bi bile zapreka imenovanju na dužnost).

AMANDMANI

Klub zastupnika SDP-a podnio je dva amandmana uz zahtjev da se predloženim člancima dodaju i članci 15d. i 15e. kojima se preciznije i strože određuju uvjeti koje dužnosnik mora ispunjavati da bi stekao prava iz članka 15. Novopredloženim člankom 15d. predviđa se da pravo ne može ostvariti dužnosnik koji bude razriješen dužnosti zbog nezakonitog ili očito nesavjesnog obnašanja dužnosti, teškog narušavanja propisa o sprječavanju sukoba interesa ili drugoga nečasnog ponašanja koje ga čini nedostojnim za obnašanje dužnosti. Odluku o tome da dužnosniku ne pripada pravo iz članka donosio bi, prema novopredloženom članku 15e, tijelo koje je dužnosnika imenovalo ili izabralo na dužnost, a u slučaju zastupnika u Hrvatskom saboru sam Hrvatski sabor. Protiv odluke ne bi, prema amandmanu, bila dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

U pokušaju ispravljanja velike i skupe greške - presedan

Klub zastupnika HNS-a i PGS-a predložio je brisanje članka 2, o povratnom djelovanju zakona uz upozorenje da to Ustav stavkom 4. članka 89. izričito zabranjuje. Taj klub smatra da ne postoje posebno opravdani razlozi (stavak 5) pa stoga ocjenjuju da je predložena odredba protuustavna. Posebno treba imati u vidu, naglašava se u njihovu obrazloženju, kako je riječ o stečenim pravima koja se ukidaju povratnim djelovanjem, što je nedopustivo. Također upozoravaju da Vlada predloženim – u pokušaju ispravljanja jedne velike i skupe greške – čini daleko teže, stvarajući opasan presedan.

Ovaj je klub još predložio da se novim člankom 4. obveže Odbor za zakonodavstvo da u roku 15 dana utvrdi prečišćeni tekst Zakona, uz obrazloženje da je to

već trebalo prethodno učiniti, jer se radi o desetoj izmjeni.

Dragutin Lesar (HNS) je amandmanom na stavak 3. članka 1. Vladina prijedloga ukazao da nijedan dužnosnik koji je razriješen dužnosti zbog počinjenja bilo kojega kaznenog djela ne bi smio biti u poziciji da ostvaruje prava iz članka 15. Neusvajanjem amandmana bi se, upozorio je, otvorila situacija u kojoj dužnosnik koji je razriješen dužnosti zbog pravomoćne osude zbog počinjenja kaznenog djela (a nije osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora niti se radi o kaznenim djelima protiv slobode i prava čovjeka i građanina, Republike Hrvatske i vriednosti zaštićenih međunarodnim pravom) i dalje ima pravo uživati povlastice iz članka 15.

RASPRAVA

Vlada prepíše svaki kvalitetan prijedlog oporbe

Obrazlažući Prijedlog u ime **Kluba zastupnika SDP-a, Nenad Stazić** je najprije prigovorio zbog objedinjavanja rasprave (već treći put o zakonskim prijedlozima istog naziva), ustvrdivši kako je razlog tome to što Vlada "prepíše" svaki kvalitetan zakonski prijedlog oporbe i ponudi ga, uz manje izmjene, kao svoj. Nakon upita je li bilo potrebe da se isti zakon mijenja dva puta u tako kratkom vremenu, podsjetio je kako je Klub zastupnika SDP-a kod prve intervencije u Zakon imao namjeru pozvati Vladu da izmijeni i članak 15. ali su njegovi zastupnici, bili grubo spriječeni. Predsjednik Sabora im nije dopustio da iznesu prijedlog i time je, kako reče, dao svoj osebujan i prepoznatljiv prilog razvoju parlamentarizma. Nemili je događaj, naglasio je Stazić, bacio neizbrisivu mrlju na dostojanstvo Doma, a aktualnog njegova predsjednika obilježio "pečatom koji će nositi trajno dok živi", jer će ući u anale Parlamenta, s obzirom na to da još nijednom parlamentarnom klubu nije tako bilo zabranjeno iznošenje mišljenja.

Objašnjavajući što je Klub potaknulo na izmjenu zakona, zastupnik je podsjetio na "skandalozna" imenovanja u Ministarstvu obitelji – Štefanije Bortek-Knešaurek (za pomoćnicu ministra) i Marijana Križića (za državnog tajnika)

te imenovanje "boležljivoga Čačije" za pomoćnika ministra unutarnjih poslova, koji je kršio Zakon o službi u Oružanim snagama i "kao aktivno vojno lice, za MORH bolesno, ali inače potpuno zdravo" bio šef osiguranja HDZ-ove predizborne kampanje.

Ne postoje posebno opravdani razlozi za retroaktivnu primjenu pa je predložena odredba protustavna.

Izmjena je predložena kako takvi "biseri" ne bi stekli pravo da dužnosničku plaću primaju još godinu dana po isteku svoga po svemu sumnjivog mandata, objasnio je Stazić, osvrnuvši se zatim na sadržaj Vladina Prijedloga.

Nakon napomene kako je rok od šest mjeseci možda i primjereniji od Vladinog (godinu dana), zastupnik se kritički osvrnuo na prijedlog da dužnosnik ne može ostvariti prava na plaću po isteku dužnosti ako je razriješen zbog ranijeg postojanja činjenica koje nije predočio onome tko ga predlaže na dužnost. S tim u svezi je podsjetio da Knešaurek i Križić nisu ništa zatajili – način na koji su trošili novac bio je predmet revizorskog izvješća, a u slučaju Čačije stvari stoje još gore. Tko je više kriv, upitao je - oni koji su znali što su oni radili ili oni koji su ih, unatoč svemu, imenovali, oni koji su, kao Čačija, pristali prekršiti zakon zbog unosnog položaja ili "čovjek koji jednog vojnika tjera na kršenje zakona, a sprema se postati hrvatski premijer.

Stazić je, na kraju, izvijestio zastupnike kako je Klub podnio i amandman na Vladin prijedlog jer nemaju iluzija o tome koji će zakonski prijedlog dobiti podršku većine.

Replike

Odgovarajući Staziću, predsjednik Hrvatskog sabora, **Vladimir Šeks** je objasnio kako ga je bio prekinuo zato što je višestruko puta pokušao govoriti o dijelu zakona koji nije bio prijedlogom rasprave. Nije riječ o posebnom presedanu, ustvrdio je, rekavši kako je i njemu (Šeksu) u prethodnom sazivu na konstituirajućoj sjednici bila izrečena

opomena jer se, kao predsjednik Kluba i vršitelj dužnosti predsjednika stranke, "držnuo" tražiti odgodu i stanku za sjednicu Kluba zastupnika HDZ-a, a i predsjedniku HDZ-a, Ivi Sanaderu, u nekoliko je navrata bila oduzeta riječ.

Vladimir Šeks je zatim usvrđio kako Stazić slobodom govora smatra to što javno optužuje predsjednika Vlade da je Čačiju čak poticao na kršenje zakona, a ne smatra slobodom govora kad mu se uzvrća da optužuje i osuđuje bez ikakvih argumenata.

Josip Leko (SDP) je prigovorio predsjedavajućem što se, kako reče, nije spustio na razinu zastupnika nego iz stolice predsjednika Hrvatskog sabora izražava neslaganje s raspravom zastupnika, na što je predsjedavajući, **Vladimir Šeks**, uzvratio kako zna svoja poslovnička prava i zatražio od Leke da navede koja je to odredba Poslovnika povrijeđena. **Nenad Stazić** je na to upitao po kojem mu to članku Šeks "drži predavanje". Upozorio je predsjedavajućeg da je ovlašten davati objašnjenja, što od njega nije zatražio ni on (Stazić) niti drugi zastupnici. Naglasio je, zatim, kako se rasprava u prvom čitanju vodi o pojedinostima, ali i o cjelini, primjerice dok se raspravljalo o produljenju rodiljnih dopusta svi su govorili i općenito o demografiji.

Ivan Jarnjak je ispravio Stazića, rekavši kako nije točno da je premijer nekoga poticao na protuzakonitu radnju. Ako je to istina, dometnuo je, tada je Stazić dužan za prijaviti. Još je Stazićev govor nazvao "govorom mržnje", rekavši, uz ostalo, kako je još prije tri mjeseca Stazić posve drugačije diskutirao.

Državni tajnik, **Antun Palarić**, je izjavio kako Vlada nije ukrala ideju niti je tražila povod. Prijedlog je njezina izvorna volja i Parlamentu ga je uputila 12. veljače, dok je njoj bio upućen osam dana prije toga. Što objašnjava, naglasio je, tko je prvi predložio da se intervenira u članak 15. Vlada je čak htjela riješiti to pitanje amandmanom dok je Zakon bio prethodno na raspravi, ali Poslovnik to nije dopuštao, dometnuo je Palarić.

Iz njegova izlaganja još izdvajamo tvrdnju kako se predloženim ne tjeraju, kako se čulo u radnim tijelima, građani da sami sebe prijavljuju već da kandidat za državnu dužnost o sebi kaže sve što može biti odlučno za njegovo imenovanje.

Stav Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav obrazložio je njegov predsjednik Dražen Bošnjaković.

Nedovršeni Vladin uradak

U ime **Kluba zastupnika SDP-a**, mr.sc. **Mato Arlović** je apelirao na Vladu da preispita svoj Prijedlog i da se ostane na prvom čitanju, jer je riječ o "nedovršenom uratku". Zastupnik je uvodno ustvrdio kako Vlada, čini se, preuzima i nadzorne funkcije nad Parlamentom kad "prekriva" prijedloge zakona iz redova zastupnika, što nije dobro, bez obzira na to radi li se i o sadržaju ili samo o ideji. Time se, naime, suzbija inicijativnost i rad zastupnika, to više što nemaju ni ureda ni stolice. Radi spašavanja parlamentarizma toj praksi treba stati na kraj i Parlament bi to mogao učiniti na način da u drugo čitanje propusti prijedloge klubova odnosno zastupnika – rekao je mr. sc. Arlović.

Tko je više kriv - oni koji su znali što su oni (razriješeni dužnosnici) radili ili oni koji su ih, unatoč svemu imenovali? Oni koji su, kao Čaćija, pristali prekršiti zakon zbog unosnog položaja ili "čovjek koji jednog vojnika tjera na kršenje zakona, a sprema se postati hrvatski premijer"?

Zastupnik je još upozorio kako je na Prijedlog zakona o SDP-u Vlada poslala čak dva potpuno istovjetna mišljenja, jedno s potpisom predsjednika, a drugo potpredsjednice Vlade, sve – kako je naglasio – samo zato što je bilo jako važno da ne prođe prijedlog Kluba zastupnika SDP-a.

Dr. sc. **Mato Arlović** je zatim upozorio: da je Vlada morala taksativno navesti objektivne zapreke imenovanju na dužnost, kad ih već spominje u zakonskom prijedlogu (to nije stvar subjektivne procjene); da je trebala predvidjeti razrješenje i za slučaj uvjetne kazne zatvora; ustvrdio kako sve to ukazuje na "jednu opću brzinu" kojom se htjelo spriječiti izglasavanje Prijedloga Klub zastupnika SDP-a; rekao kako bi Vladin prijedlog

u najmanju ruku trebalo amandmanski popraviti.

Prijedlog o povratnom djelovanju pravno opasan

Pero Kovačević je u ime **Kluba zastupnika HSP-a** pohvalio namjeru oba zakonska prijedloga, ali je pravno opasnim nazvao prijedlog o povratnom djelovanju zakona. Po ocjeni tog Kluba, Vlada je objektivno suodgovorna u tri imenovanja. Kad je riječ o onom Čaćije, podsjetio je, glasnogovornik Vlade je jasno rekao da Vlada nije obavila sigurnosnu provjeru, među ostalim i zato što nije imala povjerenja u sigurnosne službe. Pravno gledano, nameće se upit što bi presudio sudac Upravnog suda s obzirom na to da nije obavljena sigurnosna provjera.

Zastupnik je još ukazao na "čudnu" odluku Predsjednika Republike o poništavanju dijela odluke o umirovljenju zbog toga što nisu doneseni kriteriji, upitavši znači li to da će Predsjednik jednako postupiti i u drugim slučajevima, primjerice kod tajnice ili pomoćnika generala Stipetića.

Klub zastupnika HSP-a ocjenjuje da bi bilo najprimjerenije člankom 15. predvidjeti razrješenje i u slučaju dužnosnika koji se ogriješi u sukobu interesa.

U ovoj situaciji protuustavno

Dragutin Lesar je, u ime **Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a** najprije izrazio nadu da Hrvatska više nikad neće biti u situaciji da se mora intervenirati u državni propis kako bi se sankcioniralo nešto što se i nije trebalo desiti. Nijedan državni dužnosnik, upozoravaju koji je razriješen zbog počinjenja bilo kojeg kaznenog djela ne bi smio imati pravo ni na kakve beneficije, jer je to apsurd. Uvjeti za razrješenje su, upozorio je, predmet drugog propisa, a ovaj regulira situaciju ostvarivanja prava na povlastice.

Predstavnik ovog kluba je, nadalje, upozorio kako se ne smije jedna nesporna situacija popravljati, odnosno dovoditi u zakonske okvire novom nepravdom – retroaktivnom primjenom. Protuustavno je i nedopustivo, naglasio je, ukidati zakonom prava samo zbog tri čovjeka. Ma koliko je žalosna činjenica da bi ostvarivanje njihovih prava išlo na teret

poreznih obveznika zakon ne bi trebalo primjenjivati retroaktivno.

Oni koji su spomenuto troje ljudi nagovorili da se prihvate dužnosti trebali bi ih nagovoriti da se sami odreknu beneficija, rekao je zastupnik Lesar.

On je još upoznao zastupnike sa zahtjevom toga kluba za izradu pročišćenog teksta Zakona.

Vlada bi morala taksativno navesti objektivne zapreke imenovanju na dužnost, kad ih već spominje u zakonskom prijedlogu (to nije stvar subjektivne procjene).

Nije točno, rekla je **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**, da bi se povratnim djelovanjem kršili Ustav i zakonitosti, jer Ustav predviđa da se iz posebno opravdanih razloga pojedine odredbe mogu imati povratno djelovanje. Jedan od najvećih razloga je, naglasila je, upravo osjećaj pravde i pravednosti, rekla je zastupnica.

Dražen Bošnjaković je podržao zakonski prijedlog Vlade i povratno djelovanje zakona u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**, složivši se s nomotehničkim zahtjevima Odbora za zakonodavstvo.

SDP-ov prijedlog je bolji

Ingrid Antičević-Marinović je u novom javljanju najprije rekla kako se na prvi pogled Vladin Prijedlog može domimati razrađenijim, ali da u slučaju članaka 15a. i 15b. ne bi uopće moglo doći do sankcioniranja. Želi li Vlada riješiti konkretan problem ili se samo svjediti, upitala je, dometnuvši kako joj je to dosta dobro polazilo za rukom, ali da joj je ovaj slučaj "skinuo aureolu" te se želi pošto-poto spasiti i popraviti ono što se spasiti ne da.

Zastupnica je u nastavku izlaganja: ustvrdila da ne postoje nikakvi objektivni kriteriji za imenovanja pa pod predloženo nitko i ne može potpasti; upitala koje su to, na kraju krajeva, subjektivne činjenice koje mora iznijeti državni dužnosnik – da li iz nečije intime, iz privatnog života, spolnog opredjeljenja (pod takvu normu može potpasti sve).

Iz njezina izlaganja još izdvajamo sljedeće argumente u korist ocjene da je

bolji prijedlog Kluba zastupnika SDP-a: odredba članka 15b. je toliko restriktivna da uopće nije primjenjiv - govori se o vrijednostima zaštićenim međunarodnim pravom, a ne spominju kaznena djela protiv braka, porodice, a niti zaštita mladeži; jedino pravedno je da posebno opasna djela čini sve obuhvaćeno kaznenim zakonodavstvom; privatni poslodavac neće primiti pravomoćno osuđenog za bilo koje kazneno djelo a za prijem u državnu službu to, izgleda, nije nikakva zapreka.

Nijedan državni dužnosnik koji je razriješen zbog počinjenja bilo kojeg kaznenog djela ne bi smio imati pravo ni na kakve beneficije, jer je to apsurd, a i ne smije se jedna nespretna situacija popravljati, odnosno dovoditi u zakonske okvire novom nepravdom – retroaktivnom primjenom.

Završno govoreći u ime Kluba zastupnika HDZ-a, Luka Bebić se složio s prethodnicom kako treba prihvatiti kvalitetan prijedlog bez obzira na to tko ga je predložio. Skrenuo je s tim u svezi zastupnicima pozornost na prijedlog zastupnika Krpine koji je u prošlom sazivu bio odbijen, da bi se, za koji dan, pojavio iz redova tada vladajuće Koalicije.

Ustvrdio je zatim kako bi trebalo započeti s praksom uvažavanja prijedloga iz oporbe, ali i s, kako reče, umjerenostima u izričaju i izricanju kritičkih opsevacija.

Rekavši kako ova Vlada uči iz pogrešaka, rekao je kako može vjerovati da oni koji su odlučivali u svezi s učinjenim propustima nisu znali za pojedine stvari.

On je, zatim, podsjetio kako su tvrdokorno i bahato ignorirana upozorenja zastupnika Ive Lončara, koji je Vladu upozoravao kako je jedan pomoćnik ministra pravomoćno osuđen. Nitko nije

na to reagirao, a i mediji, dometnuo je, nisu bili skloni pisati o tome.

Ispravljajući Bebića, Ruža Tomašić (HSP) je rekla kako je dokazano bio bolji HSP-ov Prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti.

U ime predlagatelja

Usljedio je zaključno izlaganje državnog tajnika, Antuna Palarića. Veličina ove Vlade je, po njegovim riječima, u tome što je spremna priznati grešku. Zakon nije pripremljen zbog jedan-dva slučaja nego stoga da se uvedu novi principi u pogledu ostvarivanja prava dužnosnika. Prijedlog Kluba zastupnika SDP-a nije mogao biti prihvaćen stoga što nije obuhvatio sve mogućnosti koje se mogu javiti kod imenovanja/razrješenja. Kada bi se prihvatio moglo bi se dogoditi, upozorio je da danas netko postane masovni ubojica, ali da zato što je proveo sedam-osam mjeseci na dužnosti ostvari pravo na naknade u razdoblju od godine dana.

Vladin je prijedlog dovoljno precizan za onoga tko ga takvim želi čitati, ustvrdio je na kraju predstavnik predlagatelja.

IZJAŠNJAVANJE O AMANDMANIMA

Predstavnik predlagatelja, Antun Palarić, nije prihvatio amandman Dragutina Lesara s obrazloženjem da je Vladina formulacija dovoljno stroga, dok bi prema rješenju iz amandmana državni dužnosnik mogao izgubiti pravo i, primjerice, stoga što je uvjetno ili novčano osuđen zbog uvrede ili klevete. Ni dodatno Lesarevo obrazloženje – da nijedan državni dužnosnik razriješen zbog bilo kojeg kaznenog djela ne bi smio uživati privilegije nije pomoglo - amandman je odbijen većinom glasova.

Amandman Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a na članak 2. odbijen je s obrazloženjem da Vlada želi da se ovaj zakon primijeni retroaktivno na sve dužnosnike imenovane u ovom mandatu. Dragutin Lesar je, u ime Kluba, zatražio glasanje, nakon upozorenja Palariću kako

takav presedan (zbog tri bivša dužnosnika) može rezultirati ubuduće retroaktivnom primjenom drugih zakona koji se odnose na ostala radna i socijalna prava. Većinom glasova amandman je odbijen.

U svezi s amandmanom Kluba zastupnika SDP-a, predstavnik Vlade, Palarić je odgovorio da je Vladin prijedlog već dovoljno strog, a i posebnim je propisima, kad je riječ o članku 15e) već određeno tko koga imenuje i tko kome određuje plaću. Ni ovaj amandman nije prihvaćen.

Zahtjev (amandman) Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a da se izda pročišćeni tekst Vlada je prihvatila u izmijenjenom tekstu, s čime se predstavnik predlagatelja suglasio.

Vlada RH je podnijela amandman nomotehničke naravi, kojim se u članku 1. navodi broj "Narodnih novina" (160/03), u kojima je objavljen Zakon o sprečavanju sukoba interesa.

Mr. sc. Mato Arlović je predložio da se amandman ne prihvati. Obrazloženje – tim zakonom su prestale dužnosti i ostale su dužnosti u sukobu interesa pa ovaj zakon mora promijeniti svoj naziv, što treba popraviti u sljedećoj izmjeni i dopuni Zakona. Antun Palarić je na to uzvratilo da Vlada ne inzistira, a predsjednik Parlamenta, Vladimir Šeks napomenuo je da se to može riješiti u redakciji pročišćenog teksta.

Glasovanje

Za prijedlog zaključka da se odbije Prijedlog zakona o dopuni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika što ga je predložio Klub zastupnika SDP-a glasovalo je 77 zastupnika, 17 ih je bilo protiv, a 7 suzdržano.

Zastupnici su, zatim, donijeli zaključak da za povratno djelovanje članka 15a. i 15c. postoje posebno opravdani razlozi (90 glasova "za", 9 "protiv" i 2 "suzdržano) te izglasali Prijedlog zakona o dopuni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika što ga je predložila Vlada RH sa 93 glasa "za" i 8 "suzdržano".

J.R.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I AUSTRALIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Hrvatski je sabor jednoglasno, sa 100 glasova "za", usvojio Zakon o potvrđivanju ugovora između Republike Hrvatske i Australije o socijalnom osiguranju. Nakon 5 godina bilateralnih pregovora taj je Ugovor između Republike Hrvatske i Australije potpisan 13. svibnja 2003. godine u Zagrebu. Tim se aktom, a na osnovi uobičajenih načela za dvostrane ugovore poput jednako-sti položaja državljana i osiguranika dviju država u pravima i obvezama iz socijalnog osiguranja, uređuju prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, te doplatka za djecu.

S obzirom na činjenicu kako u Australiji živi oko 150.000 Hrvata, očekuje se velik broj potencijalnih korisnika prava iz ovog Ugovora, te se isto tako očekuje da će njegova primjena utjecati na povratak dijela hrvatskih iseljenika u Hrvatsku.

Prema mišljenju Odbora za useljeničtvo, koje je iznijela predsjednica Zdenka Babić Petričević, hrvatske obveze iz Ugovora mogle bi dovesti do nepredvidivih financijskih stavki jer bi odljev sredstava mogao biti daleko veći nego sav priljev od mirovina povratnika iz Australije.

Iako Ugovorom nije obuhvaćeno i zdravstveno osiguranje, Odbor je podržao donošenje Zakona jer ga ocjenjuje kao pozitivan korak naprijed.

Donošenje zakona predložio je i Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo uz istu primjedbu glede izostanka zdravstvenog osiguranja. Odbor za zakonodavstvo nije imao primjedbi.

Za raspravu se jedini prijavio zastupnik Davorko Vidović u ime Kluba zastupnika SDP-a podržavajući Ugovor, ali i naglašavajući važnost kako ovog, tako i

svih ugovora koji predstoje na području socijalnog osiguranja.

"Ovi su ugovori vrlo značajni ukoliko smo svjesni činjenice o veličini hrvatske dijaspor, te o demografskim okolnostima."

Primjeren značaj problemima hrvatske dijaspor, istaknuo je Vidović, dala je bivša Vlada za čijeg je mandata potpisano osam sporazuma, sa šest država su zaključeni pregovori, s dvije države su u tijeku pregovori, a sa sedam država je pokrenuta procedura.

"Želio bih i novoj Vladi staviti u obvezu od strane svih nas da se ti ugovori što prije i potpunije potpišu i s preostalim zemljama gdje je pokrenut postupak" zaključio je Vidović.

H.S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE SLOVAČKE REPUBLIKE O SURADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI U KATASTROFAMA

Jednoglasno sa 100 glasova "za" prihvaćen je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Slovačke Republike, potpisan 19. svibnja 2003. godine u Zagrebu. Tim su ugovorom regulirana pitanja pružanja uzajamne pomoći u katastrofama na državnom području jedne od ugovornih stranaka, uvjeti suradnje u prevenciji katastrofa, te suradnja u područjima uzajamnog obavještanja o prijetućim katastrofama, nastalim katastrofama i njihovim posljedicama, suradnja u području obrazovanja i obuke u zaštiti, spašavanju i pružanju

pomoći, razmjena znanstvenih i tehničkih informacija važnih za zaštitu od katastrofa, te razvijanje suradnje u razvoju i proizvodnji opreme za zaštitu i spašavanje.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost podržao je jednoglasno prijedlog zakona smatrajući kako se radi o ugovoru od velikog interesa za Republiku Hrvatsku.

Jednako očitovanje ponudio je i Odbor za zakonodavstvo, ali uz amandman na članak 3. Ugovora kako bi se uskladio izričaj, odnosno umjesto "Ministarstva unutarnjih poslova" kao

nadležnog tijela za podnošenje i primanje zamolbe za pomoć, navela "središnja tijela državne uprave nadležna za zaštitu i spašavanje". Tim se amandmanom, prihvaćenim od predlagatelja, tekst Ugovora usklađuje s domaćim zakonodavstvom, odnosno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu ministarstava i državnih upravnih organizacija, a kojim se predviđa da poslovi zaštite i spašavanja iz Ministarstva unutarnjih poslova prijeđu u djelokrug Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

H.S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O JEDNOSTAVNIJEM OBAVLJANJU GRANIČNE KONTROLE U CESTOVNOM I ŽELJEZNIČKOM PROMETU

Sporazum o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu potpisan između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije 14. travnja prošle godine u Kopru, jednoglasno je usvojen na 4.sjednici Hrvatskog sabora sa 101 glasom "za". Iako je prekogranični promet između tih država već reguliran nekoliko puta u proteklih sedam godina, nije osigurana brza kontrola prekograničnog prometa i nije omogućeno lociranje graničnih prijelaza

na zajedničkoj lokaciji radi smanjenja troškova.

Glavna svrha ovog sporazuma je omogućavanje rada nadležnih službi za nadzor prometa preko granice na teritoriju druge države. Sama suradnja tih službi podrazumijeva i međusobnu razmjenu podataka, a time i racionalniji pristup kadrovskim i ostalim resursima koji su za obje države ograničeni i predstavljaju financijsko opterećenje.

Potvrđivanje bi ovog Sporazuma posljedično, prema mišljenju Vlade

Republike Hrvatske kao predlagatelja, omogućilo hrvatskoj strani da i prije ulaska u Europsku uniju počne uvoditi schengenske standarde rada u nadležne službe.

Državni tajnik u Ministarstvu vanjskih poslova, **Gordan Bakota**, u uvodnom je izlaganju istaknuo kako će se primjenom ovog Sporazuma ojačati dobrosusjedski odnosi, uvesti europski standardi u graničnoj kontroli, a time povoljno utjecati i na turizam.

H.S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O SURADNJI NA VOJNOJ OBUCI IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE TURSKE

Jednoglasno, sa 100 glasova "za", Hrvatski sabor izglasao je Prijedlog zakona o potvrđivanju sporazuma o suradnji na vojnoj obuci Republike Hrvatske sa Republikom Turskom. Osnovni cilj ratificiranja ovog Sporazuma, kako stoji u obrazloženju prijedloga Vlade Republike Hrvatske, je uspostava i provedba suradnje na područjima na vojnoj obuci između Vlade Republike Hrvatske i Republike Turske.

Ministar obrane **Berislav Rončević** u ime predlagatelja podsjetio je zastupnike kako se radi o Sporazumu potpisanom u kolovozu 1996. godine u Zagrebu, a koji se nadovezuje na odredbe Sporazuma o suradnji na vojnoj obuci iz lipnja iste godine potpisanog u Ankari. Tim sporazumima, koje je u ime Vlade Republike Hrvatske potpisao tadašnji načelnik Glavnog stožera Zvonimir Červenko obuhvaćeni su vojni posjeti stožerima i ustanovama, slanje promatrača na vojne vježbe, izobrazba u vojnim akademija-

ma, različiti kratkotrajni tečajevi, obuka i suradnja na područjima vojne povijesti i slično.

"Budući da je Hrvatski sabor potvrdio prvi sporazum na prošloj sjednici, predlažem da u ime do sada izuzetno korektno vojne suradnje s Republikom Turskom, potvrdimo i ovaj sporazum" zaključio je Rončević.

Zastupnik **Ivan Jarnjak** u ime Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost podržao je prijedlog zakona držeći kako je to interes Republike Hrvatske.

Prijedlog zakona podržao je i predsjednik Odbora za zakonodavstvo **Florijan Boras** ističući kako se ne protivi donošenju ovog Zakona po hitnom postupku.

Za raspravu se prijavio samo zastupnik **Pero Kovačević** u ime Kluba zastupnika HSP-a ocijenivši nedopustivim da se o potvrđivanju ovog sporazuma raspravlja 8 godina nakon potpisivanja. Slijedom toga zastupnik Kovačević je predložio da se utvrdi odgovornost za ovakav postup.

U nastavku svog izlaganja zastupnik je naglasio značaj ovog sporazuma ne samo u odnosima Hrvatske i Turske već i u ukupnom procesu hrvatskog priključenja NATO-u. Pritom se osvrnuo na problem preustroja Hrvatske vojske kao osnovnog preduvjeta ulaska u NATO, te pozvao ministra Rončevića da što prije poduzme mjere kojima bi Hrvatska konačno prešla na preustroj oružanih snaga i time bila u stanju izvršavati i svoje međunarodno priznate obveze, te imala obrambeni sustav kakav hrvatski narod zaslužuje.

"Konkretno, tu mislim na njemački model preustroja oružanih snaga kroz prodaju ili davanje vojnih nekretnina u zakup, a ne da se nastavi praksa da se najvrijednije vojne nekretnine ciljano daruju na način od kojeg oružane snage i država nemaju nikakve koristi" - istaknuo je Kovačević.

Potom je rasprava zaključena i Zakon donesen jednoglasno (100 glasova "za").

H.S.

**PRIJEDLOG ZAKONA O PRIJENOSU VLASTI (predlagatelj Klub zastupnika HSP-a);
PRIJEDLOG ZAKONA O POSTUPKU PRIMOPREDAJE VLASTI (predlagatelj Vlada RH)**

U drugo čitanje Vladin Prijedlog

U zemljama bogate demokratske tradicije smjena vlasti odvija se bez optužbi o revanšizmu jer se zna tko je politički imenovan, a tko dužnost obavlja profesionalno. Procedura prijenosa vlasti je definirana zakonom i političkim običajima. Na 4. plenarnoj sjednici Hrvatskoga sabora na klupama zastupnika našla su se dva takva zakonska prijedloga. Klub zastupnika HSP-a podnio je Prijedlog zakona o prijenosu vlasti, a Vlada Prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti predloživši različiti krug dužnosnika koji bi bili u obvezi nakon promjene vlasti staviti svoje mandate na raspolaganje. Nakon rasprave, a sukladno prijedlogu radnih tijela i Vlade RH, zastupnici nisu prihvatili zakonski prijedlog Kluba zastupnika HSP-a ali su prihvatili Prijedlog Vlade upućujući joj ujedno primjedbe i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

O PRIJEDLOZIMA

U prikazu zakonskih prijedloga što su ih predložili Klub zastupnika HSP-a i Vlada RH kratko ćemo prikazati najvažnija rješenja koristeći se pritom samim prijedlozima te izlaganjima predlagatelja. Prijedloge ćemo predstaviti poštujući redoslijed kojim su upućivani u proceduru.

Klub zastupnika HSP-a uputio je Saboru Prijedlog zakona o prijenosi vlasti. Zakonski prijedlog star je više od dvije godine, a sada je konačno došao u zakonsku proceduru, iako je već u dva navrata bio na dnevnom redu u prošlom sazivu Sabora, uvodno je objasnio **Anto Đapić**. U međuvremenu aktualna je Vlada predložila svoj zakonski prijedlog koji je, kaže Đapić, u 90 posto sadržaja posve identičan HSP-ovom prijedlogu.

Prijenos vlasti u Republici Hrvatskoj na državnoj razini, bilo nakon provedenih izbora za Hrvatski Sabor, bilo nakon

formiranja nove parlamentarne većine u Saboru, dosad nije reguliran nikakvim zakonom. To je imalo za posljedicu posve kaotičan i nepredvidiv tijek promjena u svim državnim službama, bilo da je riječ o Vladi i njenim komisijama, o ministarstvima i državnim upravnim organizacijama ili agencijama, odnosno o ustanovama i trgovačkim društvima, a u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske. Zato je hrvatska javnost nakon izbora 3. siječnja 2000. tako i danas istodobno zasuta kontradiktornim optužbama s oba dijela političke scene: s jedne strane govori se o političkim čistkama i revanšizmu, a s druge strane o potrebi smjenjivanja kadrova koji na svoje pozicije nisu došli radi svoje stručnosti već radi političke nepodobnosti ili nepotizma. U zemljama bogate demokratske tradicije smjena vlasti odvija se bez optužbi o revanšizmu jer se zna tko je politički imenovan, a tko dužnost obavlja profesionalno. Procedura prijenosa vlasti je definirana zakonima, ali i političkim običajima. U svom prijedlogu HSP se motivirao praksom kakvu ima Njemačka, Velika Britanija, Irska, Kanada, Australija, Belgija i SAD-e. Imajući u vidu praksu tih zemalja Klub je predložio jedan model prijenosa vlasti koji je najbliži susjednoj Sloveniji. Prijenos vlasti ima svoju upravnu, političku, kadrovsku i vremensku dimenziju, zakon sve to mora zadovoljiti, a postupak prijenosa vlasti završi najkasnije u roku od tri mjeseca od dana konstituiranja novog saziva Hrvatskog sabora, odnosno od dana formiranja nove parlamentarne većine u Saboru. HSP-ovim prijedlogom predviđena je smjena oko 270 državnih dužnosnika (iako manja država i s manjom državnim upravom susjedna Slovenija ovakvim zakonom obuhvaća oko 300 državnih dužnosnika i 18 državnih službenika). Razrješenja i imenovanja odnosila bi se na predsjednika, zamjenik predsjednika i potpredsjednike Vlade, pročelnike ureda i komisija u Vladi, pročelnike ureda

predsjednika i zamjenika predsjednika Vlade, tajnika i glasnogovornika Vlade, ministre, državne tajnike, pročelnike, odnosno ravnatelje, zamjenike pročelnika, odnosno ravnatelja, tajnika državnih upravnih organizacija i agencija, glasnogovornike ministarstava u Vladi, odnosno glasnogovornike državnih upravnih organizacija i agencija, pročelnike, odnosno ravnatelje, te zamjenike pročelnika, odnosno ravnatelja županijskih ureda ministarstava i državnih upravnih organizacija i agencija. Isto bi se odnosilo i na predsjednika, potpredsjednika i tajnika Hrvatskoga sabora, predsjednika i potpredsjednike radnih tijela Sabora, ravnatelje i zamjenike ravnatelja, članove uprava te članove nadzornih odbora u ustanovama i trgovačkim društvima u vlasništvu RH. Postupak prijenosa vlasti poticao bi i pratio Prijelazni odbor od šest članova kojeg imenuje Hrvatski sabor na konstituirajućoj sjednici, odnosno od formiranja nove parlamentarne većine.

Motivirajući se praksom nekih europskih država Klub zastupnika HSP-a predložio je zakon o prijenosu vlasti koji je najbliži modelu susjedne nam Slovenije.

Vladin zakonski prijedlog ukratko je predstavio **Antun Palarić**, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu. Vladin se prijedlog, objasnio je, u velikoj mjeri (čak 80 posto) razlikuje od zakonskog prijedloga Kluba zastupnika HSP-a. Zakonom se žele ograničiti ovlasti Vlade u onom trenutku političkog života kada je Sabor raspušten. Od dana raspisivanja izbora Vlada ne smije sklapati ugovore o kapitalnim ulaganjima od značajnije vrijednosti. Određuju se osobe koje će biti u obvezi radi primopredaje vlasti svoje mandate staviti na raspolaganje, te pro-

pisuju rokovi u kojima su osobe to dužne učiniti. Radi primopredaje vlasti svoje bi mandate stavili na raspolaganje Vladi: tajnik i zamjenik tajnika Vlade, državni tajnici, tajnici ministarstava, pomoćnici ministra, ravnatelji državnih upravnih organizacija, ali i agencija Vlade te predstojnici ureda Vlade. Svoje bi mandate stavili na raspolaganje Vladi, odnosno drugim pravnim osobama koje su ih imenovale i predsjednici i članovi nadzornih odbora u trgovačkim društvima u vlasništvu RH. Vlada je svjesna činjenice da je Hrvatska mala država i kao takva ne može sebi priuštiti situaciju u kojoj će svake tri-četiri godine baciti na ulicu čitavu jednu garnituru stručnjaka koji su naučili raditi svoj posao. Stoga predlaže dva modela rješavanja prava dužnosnika koji neće biti ponovno imenovani. Po prvom modelu državnom dužnosniku koji je stavio mandat na raspolaganje i ne bude ponovno imenovan na dužnost koju je obnašao ili na neku drugu dužnost, čelnik tijela u kojoj je obnašao dužnost dužan je ponuditi raspored na službeničko mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi. Isto tako dužnosnik po prestanku dužnosti ima pravo na povratak na rad kod poslodavca kod kojeg je radio prije izbora ili imenovanja na dužnost. Vlada drži da će njezin zakonski prijedlog unižeti reda u postupak primopredaje vlasti i istovremeno zaštititi državne službenike od straha koje im svaka promjena vlasti donosi, a jasno dati do znanja spomenutim državnim dužnosnicima da moraju položiti račun o svom radu nakon okončanja mandata Vlade.

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav predložio je Saboru da ne prihvati zakonski prijedlog **Kluba zastupnika HSP-a**, a i **Odbor za zakonodavstvo** ne podupire donošenje ovoga Zakona iz razloga iznesenih u mišljenju Vlade RH. **Vlada Republike Hrvatske** ne podržava prijedlog Kluba zbog nesuglasja njegovih odredbi s odredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima i Zakona o sustavu državne uprave. Vlada izražava opravdanu bojazan kako bi usvajanje zakona u formi i sadržaju kako ga predlaže Klub zastupnika HSP-a bilo u potpunosti suprotno svrsi koju predlagatelj kani postići usvajanjem zakona. Drži kako se radi o pogrešnom stavu i pristupu proble-

matici, budući da se Prijedlogom ne luči profesionalno obavljanje poslova državne uprave, odnosno pomoćnih i tehničkih poslova namještenika od obnašanja državnih dužnosti koje obnašaju imenovani državni dužnosnici. U tom smislu su i primjedbe Vlade. Klub npr. navodi zamjenike ministra kao dužnosnike što je u nesuglasju s odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu državne uprave, kojom se ukida dužnost zamjenika ministra te se ustanovljava dužnost državnog tajnika.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav podržao je rješenje iz Vladinog prijedloga ali je izraženo mišljenje da bi sadržaju Zakona i hrvatskom jeziku bio primjereniji izraz prijenos od primopredaje vlasti. I **Odbor za zakonodavstvo** podupire donošenje ovoga zakona ali uz neke primjedbe. Predlaže da se pravno i nomotehnički doradi izričaj u članku 1. kako bi bilo razvidno da se radi o dužnosnicima odnosno određenim imenovanim osobama koje su dužne staviti mandat na raspolaganje. U članku 2. jasnije treba odrediti pojmovni sklop "formiranje nove izvršne vlasti", a u članku 4. ne samo doraditi izričaj već ga i jezično usuglasiti s prijedlogom da se pojam "formiranje nove Vlade" odredi kao potvrđivanje nove Vlade. Spomenimo još i prijedlog da se preispita mogućnost dopune odredaba rješenjem prema kojem bi bila razvidna primopredaja vlasti s tzv. "inventurom" svih akata i dugoročnih projekata.

RASPRAVA

Nakon što je o stavovima Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav zastupnike izvijestio njegov predsjednik **Dražen Bošnjaković**, uslijedili su istupi predstavnika klubova zastupnika. Temeljno je pitanje kako organizirati civiliziranu promjenu vlasti, a da se ona ne doživi kao revanšizam, čistka i traženje neke nove političke podobnosti sjećom, represijom i tome slično, ustvrdio je **Damir Kajin** u ime Kluba zastupnika IDS-a. Kako će bilo koja vlast izvršiti promjenu politike sa starim kadrom i zašto bi pomoćnici ministara nadživjeli sve vlade, pita Kajin. Promjenu vlasti treba provesti civilizirano po unaprijed poznatim pravilima koja će svima biti poznata daleko prije izbora. Administrativno osoblje ne smije ni na koji način snositi

nikakve posljedice doživljenih političkih promjena u zemlji jer bi to bio zločin za te ljude ali i državu. Najelegantnije bi rješenje bilo da svi dužnosnici (tu ne misli na suce i guvernera HNB-a) svoje mandate stave na raspolaganje novoj Vladi. Ništa se ne smije događati na silu ili na temelju diskrecijske volje neke osobe već na temelju jasnih političkih ili zakonskih kriterija. Bitno je da se svaka promjena vlasti ne doživljava kao početak neke velike čistke. Pitanje je koliko daleko u svemu tome može ići. Po sudu zastupnika čak i određena kategorija državnih službenika morala bi staviti svoj mandat na raspolaganje novom ministru npr. glasnogovornici u pojedinim ministarstvima, osobni tajnici, a iako će, kaže, netko reći da je to preradikalno čak i sekretarice. "Isto je tako razumljivo da shodno Zakonu o trgovačkim društvima svoje mandate trebaju ponuditi nadzornim tijelima, odnosno skupštinama njihovi direktori i članovi nadzornih odbora. Princip stavljanja mandata na raspolaganje treba postati "conditio sine qua non" kako na državnoj tako i na regionalnoj, odnosno općinskoj ili gradskoj razini. Prijenos vlasti po sudu IDS-a ne može obuhvaćati samo stavljanje mandata na raspolaganje već regulirati i pitanje financijskih obveza od proglašenja izbornih rezultata do preuzimanja vlasti od neke nove vlade, a pitanje i koje to obveze jedna vlast može prebaciti na novu vladu. Drži da je Vladin prijedlog tipičan prijedlog kojeg viši birokrati u Vladi prilagođavaju najprije sebi, a potom državi.

Prema Vladinom Prijedlogu zakona o primopredaji vlasti dužnosnici po prestanku dužnosti imaju pravo na povratak na rad poslodavcu kod kojega su prije radili.

Klub zastupnika SDP-a podupire HSP-ov Prijedlog zakona, a teško da može poduprijeti njegovu lošu kopiju - Vladin Prijedlog, rekla je **Ingrid Antičević-Marinović**. Već je u naslovu bolji HSP-ov prijedlog koji govori o prijenosi vlasti i više je u duhu hrvatskog jezika nego Vladin naslov o primopredaji vlasti. Razlog - ovdje se ne radi samo o postupku nego i o sadržaju. "Sada se broje ljudi koji su

smijenjeni nakon 3. siječnja 2000., kaže zastupnica, ali odmah dodaje kako je bivša vlast dobrim dijelom izgubila vlast i zbog prigovora naroda da u tome nismo bili odriješiti". Bivša se pozicija branila od tih prigovora konstatacijom da postupa po zakonu, kaže, ali odmah podvlači "ono što se dogodilo bilo je isključivo u granicama zakonskih ovlaštenja". Posljedice čistki koje su zahvatile državnu administraciju i pravosuđe 90-te, međutim, i dandanas osjećamo i još ćemo dugo osjećati. Školovan i kvalitetan kadar je otišao iz naše administracije, ali se kasnije u nju nije vratio jer za to više nije imao volju i želju. Mudrost politike je da prepozna te ljude, jer im pomažu u afirmaciji njihove vlastite politike. Stoga je važno postići prihvatljiv stupanj sigurnosti i kontinuiteta u obavljanju poslova državne uprave, a Klub drži da se to ne može postići prijedlogom Vlade. Jako je važno da oni koji ostaju nakon smjene vlasti znaju da će ostati radi svog profesionalizma, a ne zbog toga što su eventualno počudni. Stoga je za te osobe jako važno da razviju samosvijest. Donošenje zakona koji tretira problematiku smjene vlasti svakako mora pratiti i izmjena Zakona o državnim službenicima i namještenicima te donošenje etičkog kodeksa koji bi važio za službenike i namještenike kako bi se osigurala njihova transparentna odgovornost u poslu kojeg obavljaju. Slaže se s prijedlogom HSP-a da smjena vlasti ne bi trebala obuhvatiti pomoćnike ministara jer to, kaže, moraju biti profesionalci, a bivša se vlast u tom smislu tako i počela ponašati.

"Da nisam imala sreću biti zastupnica u prošlom sazivu Sabora i da slučajno ne znam što se sve događalo od 3. siječnja 2000. naovamo tada bi prihvatila sve ono što ste danas rekli, ali zašto kolegice Antičević-Marinović niste o profesionalizmu i stručnosti u administraciji tada govorili", upitala je SDP-ovu zastupnicu **Zdenka Babić-Petričević (HDZ)**. Bivša je vlast, kaže, u roku od šest tjedana smijenila 35 generalnih konzula i veleposlanika u europskim i prekoceanskim zemljama, a više od godinu dana bila su upražnjena veleposlanička mjesta u nekim vrlo važnim zemljama svijeta itd.

Ovaj istup zastupnice HDZ-a **Ingrid Antičević-Marinović** ocijenila je kao povredu odredbe članka 209. Poslovnika držeći da nije ispravila nikakav netočan navod. **Zdenka Babić-Petričević** nije

se složila s tom konstatacijom već je, pozivajući se na istu odredbu Poslovnika, ustvrdila kako je SDP-ova zastupnica povrijedila Poslovnik tvrdnjom da nije iznosila točnosti vezane uz njezin desetominutni partijski govor.

Ovako važan zakon ne bi se trebao donijeti preglasavanjem

Klub zastupnika HSS-a podržava Prijedlog Kluba zastupnika HSP-a jer je kompetentan, ali predlaže da se dopuni pojedinim odredbama Vladina prijedloga, rekao je mr. sc. **Božidar Pankreć**. Ovako važni zakoni ne bi se trebali donijeti preglasavanjem nego određenim konsenzusom, i u što kvalitetnijem obliku. Zasigurno je najvažnija činjenica do koje razine u prijenosu vlasti treba ići, a tu je i pitanje je li moguće uvijek nakon svakih izbora pronaći baš dovoljan broj stvarnih profesionalaca kojima neće npr. trebati 6, 7, 8 mjeseci ili godinu dana uhodavanja nego s poslom mogu krenuti isti trenutka. Sada nam se događa da tri ili četiri mjeseca prije i isto tako poslije izbora imamo blokadu kompletnog sustava - iz određenih razloga državna se administracija gotovo zaustavlja, a dok se ponovno uhoda prođe vrijeme. To je, kaže, zastupnik nedopustivo u našoj teškoj gospodarskoj situaciji i nanosi ukupnu štetu. Prijenos vlasti nije upitan kada je riječ o istaknutim državnim dužnosnicima, ali o svemu što je ispod te razine valja razgovarati. Upozorava na moguću kontraefekt u situaciji kada će se ljudi na nekim funkcijama mijenjati, a drugi u pojedinim tijelima ostajati u službi kao profesionalci pa valja voditi računa o mogućoj pojavi birokracije u administraciji. Stoga se slaže s konstatacijom da je uz zakon koji će se odnositi na postupak promjene ili primopredaje vlasti bitno ući i u promjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Stavove Kluba zastupnika HNS-PGS-a obrazložio je **Dragutin Lesar (HNS)**. Izrazio je nadu da će se pitanje primopredaje vlasti zakonski riješi kako se više nikada ne bi vodile nikakve polemike. U nastavku iznio je nekoliko primjedbi na Vladin tekst. Po Vladinom prijedlogu primopredaja vlasti nastupa nakon konstituiranja Hrvatskog sabora po provedbi parlamentarnih izbora, kao i po formiranju nove izvršne vlasti,

a zastupnik predlaže da se u potonjem slučaju navede Vlada ako je u pitanju formiranje nove izvršne vlasti u RH. Isto tako Vlada bi morala preciznije objasniti koji je to značajniji iznos ugovora o kapitalnim ulaganjima kojeg ona ne smije sklapati od dana raspisivanja izbora, te tko je taj koji prosuđuje je li kapitalno ulaganje od značajnije vrijednosti ili nije. Posebnom odredbom Zakona Vlada određuje prava državnih dužnosnika u situacijama kada nisu ponovno imenovani na dužnosti koje su ranije obnašali. Tako je pravo dužnosnika na povratak na rad kod poslodavca kod kojega je radio prije izbora ili imenovanja na dužnost. Zastupnika zanima zašto je takva formulacija došla u ovaj zakon. Do prije godinu dana, kaže, ovo je područje bilo regulirano Zakonom o radu prema kojem izabrani dužnosnik ima pravo da se nakon isteka mandata vrati na rad kod poslodavca od kojeg je otišao najdulje do pet godina ali je nakon prošlih izmjena spomenuta odredba izostavljena iz tog zakona. Ako će reguliranje tog pitanja sada biti u Zakonu o primopredaji vlasti tad bi se, smatra Lesar, trebalo vratiti rješenju iz nekadašnjeg Zakona o radu i ograničiti spomenuto pravo dužnosnika tako da ne može trajati dulje od pet godina. Iako predloženi zakoni tretiraju istu problematiku Klub zastupnika HDZ-a smatra da je Vladin prijedlog bolji i cjelovitiji, a uz neke dorade do drugog čitanja mogao bi se donijeti konsenzusom, podvukao je **Florijan Boras (HDZ)**. Vladin prijedlog daje garanciju da će Hrvatska konačno dobiti Zakon koji će urediti pitanje primopredaje vlasti. Dvije su skupine problema iznesene u raspravi. Prvi je problem što je s državnim dužnosnicima koji moraju napustiti dužnost. Za jedne je to politički revanšizam, politička smjena i čistka, a za druge normalna politička smjena. Takvih pitanja nije bilo 2000. godine kada je, kaže, uistinu napravljena čistka, ali se zato aktualna Vlada iako nije prošla niti 100 dana njezina vladanja proziva zbog čistki iako i sada neki bivši ministri sjede u nadzornim odborima. Zbog stvorene klime političkih čistki Vlada izlazi sa svojim prijedlogom primopredaje vlasti kako bi jasno ustvrdila krug dužnosnika koji mora otići kada dođe do smjene vlasti. Zastupnik drži da Vlada uspješno odgovara na to pitanje.

Drugi je problem što se sam čin primopredaje vlasti uvijek odigrava bez ikakvih normi. Pojedinci koji su obnašali najviše državne dužnosti zaboravili su osnovni postulat demokracije - da su dobili mandat na određeno vrijeme. Tako je Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo krajem svibnja 2003. donijelo ambiciozni program razvoja malog gospodarstva od 2003. do 2006., dakle neposredno pred nadolazeće izbore. Zastupnik kaže kako mu nije poznat niti jedan dokument iz prakse europskih demokracija da su na ovakav način postupile. Naglašava kako taj dokument nije izazvao veliku pozornost hrvatske javnosti. Spomenuo je i primjer bivše Vlade u odlasku premijera Račana koja je početkom prosinca 2003. donijela Plan i program obnove i razvoja grada Vukovara za period od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. godine. Bivši premijer tada na konferenciji za tisak rekao da će u slijedeće četiri godine Vlada uložiti u obnovu Vukovara više od milijardu i pol USA dolara. Pitanje je, kaže Boras, na koju je to Vladu Račan mislio. Ako je mislio na Vladu premijera Sanadera onda je u pravu, zaključuje. Ponoivio je na kraju izlaganja kako misli da je Vladin prijedlog bolji i cjelovitiji te da bi ga se uz dorade moglo prihvatiti konsenzusom.

Željko Pecek (HSS) je reagirao na Borasovu izjavu kako mu nije poznato da su slični dokumenti doneseni u zemljama EU-a. Pecek je izrazio žaljenje što tom zastupniku HDZ-a tako nešto nije poznato te objasnio da je program razvoja malog gospodarstva donijet na osnovi zakona kojeg je usvojio Sabor i da je potpuno normalno da se on donosi na razdoblje od četiri godine. Isto je tako normalno da je program donijet u svibnju lani. Je li možda donošenje tako kvalitetnog programa trebalo biti nakon izbora i ustroja nove Vlade? Pecek tvrdi da je netočna i konstatacija da program nije izazvao pozornost javnosti. Baš obrnuto izazvao je njezinu pozornost zahvaljujući prethodnom programu koji je dobro realiziran - otvoreno je 49 tisuća novih radnih mjesta, kreirane 184 zone za malo poduzetništvo, podijeljeno je oko 7 milijardi kuna obrtnicima i malim i srednjim poduzetnicima i sl. "Daj Bože da u Hrvata ima ovakvih programa pa makar se donosili i u krivo vrijeme", zaključio je Pecek.

Netočan navod na istup zastupnika Borasa imao je i **Šime Lučin (SDP)**. Potvrdio je da u nekim nadzornim odborima doista sjede bivši ministri jer aktualna Vlada još nije našla vremena da ih smijeni (sve ministre u nadzornim odborima imenovala je Vlada). Do 1998., međutim, nije bilo zastupnika HDZ-a i ministra koji nije sjedio barem u tri nadzorna odbora i za to primao masne naknade. Bivši ministri u protekle su četiri godine sjedili samo u jednom nadzornom odboru, pa tako i on, i nije, kaže niti jednu kavu popio na račun tvrtke". U svezi s opaskom zastupnika Borasa o aktivnostima bivše Vlade zadnjih mjesec dana prije odlaska svi su Vladini zaključci oko financijskih obveza bili s klauzulom: "ukoliko ih potvrdi buduća Vlada, zaključio je Lučin.

Konsenzus u donošenju zakona može se postići kompromisom, a ne na način kako zastupnik Boras tvrdi da je Vladin prijedlog bolji od HSP-ovog, primijetio je **Slaven Letica (neovisni)** istupajući u ime Kluba zastupnika HSP-a. Kompromisno rješenje mogao bi dati Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav tako što će uzeti u obzir oba zakonska prijedloga i ovu raspravu koja se vodi. U smjeni vlasti manja je pogreška napravljena 1990. a oni koji su na vlast došli 2000. bili su nervozni i predaleko su otišli u tim smjenama. U tom smislu u pravu je zastupnica Babić-Petričević kada govori o čistkama u diplomaciji. Stoga se zastupnik zalaže za definiranje odnosa profesionalne autonomije javne uprave i države u užem smislu.

Reagirala je **Zdenka Babić-Petričević (HDZ)** konstatacijom da bivše veleposlanike i generalne konzule nisu vraćali u Hrvatsku zato što su bili "nepismeni" već zbog pripadnosti HDZ-u, a ostavljali su svoje jugodiplomate pa i gospodin Picula, kaže zastupnica, ima na svojoj duši nekoliko takvih sudbina.

Predloženi su zakoni dobrodošli i morali bi bitno utjecati na političku atmosferu kod nas jer se izbori doživljavaju poput elementarne nepogode, osobito za one koji su izgubili vlast i osjeća se strah, podvukao je **dr. Vilim Herman** u ime Kluba zastupnika LIBRE. Rezultati izbora donose neizvjesnost, a u takvoj situaciji vrlo je važno učiti ne samo u ozbiljnu raspravu o tome nego i u pokušaj stvaranja društvenog ugovora koji će omogućiti da se tema o kojoj se raspravlja regulira

ne kao nadmetanje različitih zakona nego kao jedna vrsta ugovora koji rješava pitanja autoriteta institucija države i dostojanstva osobe. Zato su uz zakon potrebni i politički dogovori, nešto poput društvenog ugovora ili konvencije o postupanjima kod prijenosa ili primopredaje vlasti. Kako to da smo u jedno relativno zrelo doba hrvatske demokracije pokušavali donijeti ovaj zakon, pita zastupnik. A ako smo iskreni i dosljedni tada treba reći da je političkim elitama naprosto odgovaralo da ovo područje ne bude posve definirano, a još manje pravno regulirano jer se tada stvaraju pravila igre. Izgleda da je neizvjesnost odgovarala političkim elitama jer kada se događa nedorečenost u nekom području tada te elite arbitriraju, a svaki pokušaj arbitriranja ugrožava autoritet institucija i pravnu sigurnost, a napose dostojanstvo i integritet osobe. Najvažnija pitanja i dileme usmjerene su na upravnu, političku, kadrovsku i vremensku dimenziju prijenosa vlasti. Neprijeporno je da prijenos vlasti treba biti brz, efikasan, sveobuhvatan, javno transparentan i uskladen s primopredajom dužnosti na svim zakonom predviđenim razinama. Isto tako treba predstavljati odraz efikasnog i nesmetanog funkcioniranja sustava državne uprave u prijelaznom razdoblju. Promatrajući poredbena rješenja zakonskih prijedloga, zastupnik je ustvrdio kako zakonski prijedlozi trebaju sadržavati i nužnost izgradnje karijerne diplomatske mreže u Hrvatskoj. U Velikoj Britaniji, Irskoj i Australiji čak 95 posto diplomata su profesionalni diplomati. I Hrvatska sa svojim ograničenim financijskim mogućnostima nužno mora djelovati u smjeru izgradnje profesionalne, odnosno karijerne diplomatske mreže koja će biti neovisna o političkim promjenama i smjenama. Propisivanjem kvota koje su dopustive u kontekstu promjena i prijenosa vlasti izbjegla bi se nesigurnost u obavljanju te službe i uštedjela značajna materijalna sredstva usmjerena na sustavnu edukaciju profesionalnih diplomata. Drži da je tek poza razgovarati o profesionalcima u državnoj upravi pa i o razini smjene sve dok se ne provede najavljena dosljedna i sveobuhvatna reforma državne uprave. Rekao je još da će Klub zastupnika LIBRE podržati prijedlog HSP-a uz zahtjev da oba predlagatelja usuglase svoje prijedloge, a eventualno uzmu u obzir i druge iznesene prijedloge.

Doneseni propisi moraju se potvrditi u praksi

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je zastupnik **Pero Kovačević**. On se prvo osvrnuo na Vladin prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti ukazujući na njegove slabosti. Smatra da one izviru iz pokušaja vlasti da parira zakonskim inicijativama koje dolaze od oporbenih zastupnika i njenim brzopletim odgovorima. Upozorio je da se uredbama sa zakonskim ovlastima, ne smije ulaziti na način da se mijenja suštinu i bit zakona, već se time uređuju samo najnužnije stvari. Govorio je zatim i o primjedbama koje su pristigle od Odbora za zakonodavstvo, analizirajući ujedno iznijete napomene koje je elaborirao predsjednik Odbora Florijan Boras. Ukazao je zatim na pojedine mogućnosti koje se otvaraju prilikom konstituiranja Vlade, ocjenjujući najvažnijim da se doneseni propisi moraju provoditi i potvrditi u praksi. Dvojbenim je proglasio i Vladinu interpretaciju u slučaju da se mandat stavlja na raspolaganje, ukazujući na spektar mogućih rješenja i pravnih situacija.

Uredbama sa zakonskim ovlastima ne smije se mijenjati suština i bit postojećeg zakona.

Predložene odredbe ocijenio je manjkavima i nedorečenima, zaključujući da je prijedlog kojega je podnio Klub zastupnika HSP-a bio daleko cjelovitiji. Zbog iznijetih slabosti smatra da bi od Vlade bilo moralno da povuče svoj zakonski prijedlog, a da HSP-ov komplementarni prijedlog prođe prvo čitanje. Vlada bi ujedno trebala preuzeti obvezu da napravi pravi zakonski tekst doličan vlastitom imenu i položaju.

Ovim je iscrpljena lista zastupnika koji su govorili u ime svojih stranačkih klubova, te se prešlo na pojedinačnu raspravu.

Potrebna je prethodna rasprava

Prva se za riječ javila zastupnica **Dragica Zgrebec (SDP)**. Smatra da je dobro što se otvorila rasprava o dva prijedloga zakona kojima se zapravo pokušava urediti postupak primopredaje vlasti. Bez

obzira što i Vlada i HSP predlažu ovaj zakonski tekst u prvom čitanju, bilo bi dobro da se o njemu provede prethodna rasprava. Time bi se stvorile mogućnosti da se pokuša doći do takvog zakonskog prijedloga kojim bi se zaista moglo riješiti navedeni proces prijenosa vlasti. Problemi se javljaju uvijek nakon provedenih izbora, a u javnosti se svaka eventualna promjena može tumačiti revanšizmom izbornih pobjednika. Zapravo, unutar sklopa reforme državne uprave, potrebno je sistematizirati poslove i popunjavanje mjesta javnim natječajem. Trebalo bi ujedno riješiti što je to politička razina obavljanja dužnosti, pa se i odredbe članka 5. koje predlaže Vlada trebaju razgraničiti kako bi se razlikovali stručni i politički poslovi. Nismo u ovom trenutku spremni prihvatiti Vladin prijedlog u prvom čitanju, naglasila je zastupnica. Dodala je kako je potrebno koristiti dosadašnju raspravu oko oba zakonska prijedloga i ponoviti raspravu u prvom čitanju.

Utvrđene principe treba ugrađivati na sve razine vlasti unutar državnih struktura.

Zastupnik **Josip Leko (SDP)** uvodno je napomenuo da se čudi pojedinim stavovima i vidljivim potezima diskontinuiteta koje je demonstrirala nova Vlada. Smatra da takvo postupanje nije dobro, jer nitko ne treba poništavati pravne akte i odluke svojih prethodnika, budući da se time stvaraju prekidi koji nanose štetu svima. Upozorio je zatim da primopredaju vlasti ne treba doživljavati kao kadrovsko pitanje, budući da građani moraju biti uvjereni u kontinuitet državne vlasti, bez obzira na osobna očekivanja onih koji silaze ili dolaze na vlast. Osobito je važna pravna izvjesnost pa je potrebno donijeti propise kojima se uređuje i kadrovska dimenzija smjene vlasti, te definira prijelazni period i tehničke ovlasti svake Vlade. Nije se ujedno složio s terminom "tehničkih pitanja i poslova", ukazujući da svaka Vlada ima mandat i obvezu da rješava ona pitanja koja su na dnevnom redu. Upozorio je ujedno da se prijenos događa na svim razinama vlasti, pa bi iste utvrđene principe trebalo ugraditi na sve razine vlasti unutar državnih struktura, upozorio je zastupnik Leko.

Sačuvati postojeći kadrovski potencijal

Riječ je zatim dobio zastupnik **Anton Peruško (SDP)** koji je ocijenio da inicijativu za donošenje Zakona o prijenosu vlasti treba podržati, bez obzira s koje strane ona dolazila. Hrvatska je stanovništvom malobrojna država, a uza sve nedovoljno valorizirane prirodne datosti, ipak su najveće bogatstvo zemlje upravo ljudi. Potrebno je zato voditi računa o postojećem kadrovskom potencijalu kako bi se izgradio što bolji život za sve građane Republike Hrvatske. Kadrovi koji odlaze s vlasti, ne smiju se osjećati odbačenima ili diskriminiranima, jer njihova znanja i sposobnosti trebaju biti u odgovarajućem funkcionalnom skladu. Pravilima se trebaju definirati sve situacije kako bi se i svi kasniji prijenosi vlasti obavljali bez optužbi o revanšizmu ili šikaniranju kadrova. Analizirajući situaciju koja se na tom polju odigrala nakon 3. siječnja, zastupnik se složio da je možda bilo pojedinačnih pogrešaka. Međutim, upravo zahvaljujući demokratičnosti tadašnjeg premijera, mnogi su kadrovi sačuvali svoje pozicije ali kasnije i opstruirali postojeće državne strukture. U sadašnjoj situaciji kada opet ne postoje pravila igre ova se negativna praksa ponavlja. Ne protivi se, kaže, da novoizabrani kadrovi provode politiku HDZ-a, ali se stručna tijela ne bi trebala mijenjati zbog političke pripadnosti, a pogotovo ukoliko se radi o gradonačelniku i županu. Kao primjer lošeg odlučivanja, naveo je slučaj kadrovanja u Riječkom kliničkom bolničkom centru. Pored "sječe kadrova" koja se bez pravila igre provodi na državnoj razini, još se gore situacije odigravaju na lokalnom i regionalnom nivou. Zato se pravila igre moraju jasno odrediti za sve razine vlasti, naglasio je zastupnik Peruško. Podržao je ujedno ocjenu zastupnika Rožića koji je sugerirao da se amandmanom Vlade intervenira u zakonski prijedlog kojega je uputio Klub zastupnika HSP-a kako bi se do zakonskih propisa došlo konsenzusom.

Političku funkciju treba razdvojiti od stručne biografije

Zastupnik **Emil Tomljanović (HDZ)** ocijenio je da se predloženi propis sva-

kako treba donijeti jer se time popunjava uočena pravna praznina i uređuju odnosi koji do sada nisu bili normirani. Uz uklanjanje pravne nesigurnosti, usklađuju se i pitanja koja se odnose na egzistencijalnu nesigurnost ljudi koji dolaze ili odlaze s vlasti. Određene formulacije koje je predložila Vlada Republike Hrvatske, trebaju dobiti normativnu kvalitetu, ali sam prijedlog nedvojbeno definira kada nastupa primopredaja vlasti. Uz konstituiranje Hrvatskog sabora i formiranje nove izvršne vlasti, određuje se i dan raspisivanja izbora kao početak primopredajnog razdoblja. Ovdje su ujedno regulirane aktivnosti Vlade s dvije načelne zabrane koje se odnose na zabranu donošenja odluka o imenovanjima i zabranu donošenja odluka odnosno sklapanja ugovora o značajnijim ulaganjima.

Primopredaja vlasti ne smije narušavati nesmetano funkcioniranje sustava uprave.

Uređuje se istovremeno radno-pravni status državnih dužnosnika koji je stavio svoj mandat na raspolaganje, a politička funkcija razdvaja se od stručnih obveza i prava. Osim toga, potrebno je da se primopredaja vlasti sagledava unutar kontinuiteta odnosno nesmetanog funkcioniranja sustava uprave. Smatra ujedno da u dosadašnjoj raspravi nitko nije ukazao da se zapravo radi o organskom zakonu, dakle, ustavnoj kategoriji, što podrazumijeva potrebu odgovarajućeg konsenzusa, ali i na jednu širu raspravu. Ovo je tek prvo čitanje pa bi u pozitivnoj atmosferi predlagatelj trebao iznaći najoptimalnija rješenja, zaključio je zastupnik Tomljanović.

Smjena vlasti treba se odvijati u demokratskom ozračju

Zastupnik **Velimir Pleša (HDZ)** potvrdio je da se smjena vlasti treba

odvijati u demokratskom ozračju. Određena doza nestabilnosti uočava se prilikom raspisivanja izbora zbog nedostatka političke zrelosti i kulture, ali i zbog visoke politiziranosti i niske razine stručnosti hrvatske javne uprave. Kao stabilna demokratska država, želimo poštovati načela na kojima funkcionira javna uprava, te uvažavati njenu kompetenciju i političku neutralnost. Time se ujedno omogućava da javna uprava profunkcionira kao element stabilnosti političkog sustava. Ukazao je zatim da je dio uprave još od prije 1990. godine bio neprijateljski raspoložen prema novoj administraciji, a kraj njenog mandata samo je zaoštrio postojeću situaciju. Dio javnih službenika u proteklih 14 godina osjeća se vezanim uz administraciju i aktualne ministre, jer su i osobnu promociju doživjeli upravo njihovim posredovanjem, odnosno unutar neke od stranaka ili političara koji su u tom trenutku bili na vlasti. Određena nestabilnost proizlazi i zbog činjenice da Hrvatska nema uređen proces prijenosa vlasti, a nisu propisane ni ovlasti tehničke Vlade u određenom trenutku tog procesa. Zato je važno u drugom čitanju usuglasiti Vladin prijedlog i prijedlog kojega je podnio Klub zastupnika HSP-a. Smatra dvojbenim da je prijedlog HSP-a kvalitetniji, jer se u tom slučaju otvara pitanje zašto današnja oporba već ranije, kada je imala vlast, nije donijela rečeni Zakon. Zastupnik Pleša je na kraju sugerirao predstavnicima središnjeg Ureda za državnu upravu da čim prije pronađu ljude, jer su evidentna znatna opterećenja do kojih dolazi zbog opsežnog posla. Ova se preopterećenost manifestira i na velikom broju primjedbi nomotehničke naravi, pa bi to trebalo imati u vidu kada se zakonski prijedlog prepušta zastupnicima na odlučivanje.

Na podnijete primjedbe osvrnuo se zaključno i predstavnik predlagatelja **Antun Palarić**. On se zahvalio svima koji su diskusijom i korisnim prijedlozima podržali potrebu za donošenjem

zakona kojim se uređuje postupak primopredaje vlasti, i to bez obzira kako će se zakon u konačnici zvati. Nije se upustio u ocjenu vrijednosti zakonskog prijedloga kojega je podnio Klub zastupnika HSP-a. Ipak je, kaže, začuđen razinom diskusije kojom je ocijenjen rečeni prijedlog zakona. Pravila nomotehnike nigdje nisu propisana, a postojeći prijedlog prošao je i Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske. No, do drugog čitanja sve će se primjedbe nastojati ugraditi u Vladin prijedlog čije se težište nalazi upravo u uređenju navedenih odnosa i situacija, a ne nabranje samih funkcija. To je pitanje konvencija, a praksa je već dovoljno uredila ovakve situacije kako se ne bi dolazilo do revanšizama, zaključio je predstavnik Vlade Republike Hrvatske.

Predsjedavajući je zatim zaključio raspravu, prethodno nudeći i predstavniku predlagatelja drugog prijedloga zakona da uzme riječ. U nastavku rada Sabora pristupilo se glasovanju. Sukladno prijedlogu radnih tijela i Vlade Republike Hrvatske predsjedavajući je predložio slijedeći zaključak: ne prihvaća se Prijedlog zakona o prijenosu vlasti koji je predložio Klub zastupnika HSP-a zbog razloga koji su navedeni u izvješćima radnih tijela i mišljenju Vlade Republike Hrvatske. Većinom glasova (77 "za" i 24 "protiv") donešen je predloženi zaključak.

Zastupnici su zatim glasovali i o zaključku kojim se prihvaća Prijedlog zakona o postupku primopredaje vlasti, a kojega je predložila Vlada Republike Hrvatske. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućuju se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Za predloženi zaključak glasalo je 92 zastupnika uz 9 "suzdržanih", te je predsjedavajući konstatirao da je prihvaćen ovaj Prijedlog zakona.

J.Š.; V.Ž.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU SUKOBA INTERESA U OBNAŠANJU JAVNIH DUŽNOSTI, PREDLAGATELJ: KLUB ZASTUPNIKA HSP-A; PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU SUKOBA INTERESA U OBNAŠANJU JAVNIH DUŽNOSTI, PREDLAGATELJ: VLADA REPUBLIKE HRVATSKE; PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU SUKOBA INTERESA U OBNAŠANJU JAVNIH DUŽNOSTI, PREDLAGATELJ: KLUB ZASTUPNIKA HNS-PGS-a, LIBRE I IDS-a

Javna dužnost i upravljačka prava - nespojivi

Prijedlog zakona koji je predložio Klub zastupnika HSP-a predlagatelj je povukao iz procedure. Sukladno prijedlogu Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, zastupnici nisu prihvatili Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti koji su predložili klubovi zastupnika HNS-a, PGS-a, LIBRA-e i IDS-a. Prijedlog zakona koji je predložila Vlada Republike Hrvatske prihvaćen je većinom glasova zastupnika.

Vlada svojim Prijedlogom proširuje krug državnih dužnosnika na koje se odnosi mogući sukob interesa. Postojeći zakon o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti propisuje da dužnosnik koji ima 25% i više dionica odnosno udjela u trgovačkom društvu za vrijeme obnašanja javne dužnosti prenosi svoja upravljačka prava na temelju udjela u društvu na drugu osobu. Ovim Prijedlogom Vlade RH predlaže se brisanje navedenog limita, tako da se navedena odredba odnosi i na dužnosnika koji ima dionice odnosno udjel u trgovačkom društvu bez obzira na veličinu udjela odnosno broj dionica.

O PRIJEDLOZIMA

U prikazu sva tri Prijedloga zakona poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja na plenarnoj sjednici Hrvatskog sabora.

U ime Kluba zastupnika HSP-a Slaven Letica (neovisni) obrazložio je Prijedlog koji je uputio njegov Klub zastupnika. Rekao je da je najteža situacija kada državni dužnosnici sklapaju poslove sa svojim vlastitim tvrtkama, a da u sva tri zakonska prijedloga taj institut, odnosno najteži oblik sukoba interesa, je na krivi način reguliran. Prema postojećem zakonu to je riješeno na način da državni dužnosnik vrlo jednostavno može riješiti taj problem, tako da upravljačka prava prebaci na neku odvjetničku tvrtku, nekoga daljnijega srodnika i tako on i dalje može sklapati poslove sa takvim tvrtkama, što je svugdje u svijetu zabranjeno. Zastupnik je mišljenja da se to treba na drugačiji način riješiti.

Drugi institut je korištenje beneficija, odnosno koristi i privilegija koje se mogu ostvariti po osnovi vlastitoga položaja. Naglašava da se na tom području treba razvijati svijet o ogromnim mogućnostima ušteda.

Treći oblik je prodaja utjecaja i izvlačenje koristi iz prodaje tog utjecaja. Nadalje, tu je korištenje različitih tipova državne imovine u privatne svrhe, zatim korištenje povjerljivih informacija, pa dodatno zapošljavanje.

Najteži oblik sukoba interesa za Klub zastupnika HSP-a je tzv. zarobljavanje države. Letica ovdje spominje za primjer mogućnost prodaje parlamentarnih glasova za zakone koji služe privatnim interesima neke tvrtke, "znači ako lobi-

raju neke banke da mi donesemo neki zakon koji će pogodovati toj konkretnoj banci ili stranim bankama u Hrvatskoj, što je vrlo opaki sukob interesa koji uz to ugrožava nacionalne interese". Spominje i nelegalne priloge plaćene političkim strankama i izbornim kampanjama.

Konačno, zaključuje da na temelju ovih triju inicijativa treba napraviti novi zakonski prijedlog koji bi ovu tematiku regulirao u prilog općeg dobra i u prilog dobrog glasa svih ljudi koji se bave javnim poslovima.

PRIJEDLOG VLADE

Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu **Antun Palarić** obrazložio je Vladin prijedlog. Konstatirao je da Vlada nije zadovoljna nekim rješenjima iz Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, stoga je i predložila da se preispitaju pojedine odredbe kako bi se ovaj zakon uredio i podigao na višu razinu, a po mogućnosti postigao i nacionalni konsenzus u pogledu pojedinih ključnih odredbi.

Vlada svojim prijedlogom predlaže da se proširi krug dužnosnika koji nisu državni dužnosnici, ali bave se javnim poslovima, tako da bi u taj krug ušli župani i gradonačelnik Grada Zagreba, te njegovi zamjenici, gradonačelnici i općinski načelnici, te predsjednici općinskih vijeća u malim općinama koji obnašaju izvršne dužnosti na razini lokalne samouprave.

Ključna odredba ovoga zakona je vladina namjera da svatko tko ima dionice u trgovačkim društvima i udjele da ih mora prenijeti na drugu osobu. "Ne možemo prihvatiti da se netko istovremeno bavi javnom dužnošću i istovremeno ostvaruju svoja vlasnička prava, pa time i upravljačka prava u trgovačkim društvima".

Posebice se inzistira na izmjeni stavka 3. članka 11. koji govori o sklapanju poslova sa državom ili jedinicama lokalne samouprave ili trgovačkim društvima u vlasništvu RH ili jedinice lokalne samouprave. Vlada želi da se o takvim poslovima izvjesti Povjerenstvo koje je Hrvatski sabor izabrao, bez obzira na visinu udjela koje ima onaj tko sklapa poslove, ako je riječ o imovini koja je u vlasništvu državnog dužnosnika.

Vlada želi podići i razinu odgovornosti kod ispunjavanja podataka o imovini državnog dužnosnika, te predlaže da se kazne koje su sada simboličke i minimalnom iznosu od tisuću kuna podignu na minimalno tri do pet tisuća kuna. «Vjerujemo da ispunjavanje imovinskih kartica već postaje jedan standard, da ljudi prijavljuju sve ono što imaju, ali u slučaju da se otkrije nekakva manjkavost, predlažemo da se to sankcionira ozbiljno ili znatno ozbiljnije nego što je to ovim zakonom predviđeno».

U preostalom dijelu zakona Vlada predlaže nove rokove za donošenje podzakonskih akata. Također, intenzivno se radi na uredbi koja će propisati evidentiranje, pohranjivanje darova koje državni dužnosnik prima. Ističe da je to vrlo osjetljivo pitanje, jer se često radi o darovima koje donose predstavnici stranih država.

Vlada ističe želju da se o ovom zakonu temeljito raspravi, zato ga i ne šalje u hitni postupak, već u redovnu proceduru. «Želimo pažljivo saslušati mišljenja zastupnika i u najvećoj mogućoj mjeri ćemo ih ugraditi u Konačni prijedlog, ukoliko će ta mišljenja biti na tragu sprečavanja sukoba javnog i privatnog interesa».

Prijedlog Kluba zastupnika HNS-a, PGS-A, LIBRE i IDS-a Dragutin Lesar (HNS) obrazložio je najprije razloge zbog kojih su ova tri Kluba zastupnika predložila hitni postupak, koji nije prihvaćen. «Jučer je bio prvi dan primjene članaka 7, 8, 10. i 11. ovoga zakona, jer je u prijelaznim odredbama bilo rečeno da se te odredbe počinju primjenjivati istekom četiri mjeseca nakon stupanja na snagu

ovoga zakona, dakle, sve ove odredbe koje se odnose na sukob interesa pojedina jučer su stupile na snagu i počele se primjenjivati». To je jedini razlog zašto se predlagao hitni postupak.

Ono što je zajedničko svim prijedlozima je da se u popis dužnosnika uvrste župani i njihovi zamjenici, općinski načelnici i gradonačelnici, odnosno i predsjednici općinskih vijeća kada obnašaju dužnost načelnika, jer prema Zakonu o lokalnoj i područnoj samouprave tamo gdje se ne biraju poglavarstva niti načelnici, predsjednici općinskih vijeća imaju sva prava i obaveze općinskih načelnika, objašnjava zastupnik.

"Suglasni smo i istovjetni u svojem prijedlogu da se u članku 11. briše onih famoznih 25% i više dionica, jer smatramo da i svaka dionica i svaki udjel mora biti obuhvaćen ovim zakonom".

Međutim, Lesar ističe da Vlada nije u svoj Prijedlog uvrstila, a njegov Klub jest, odredbu kojom se regulira obaveza da prilikom sklapanja svakog poslovnog odnosa tvrtke koja je u vlasništvu ili suvlasništvu dužnosnika, a upravljačka prava prenijeta su na povjerenika, da taj poslovni odnos, ako se sklapa sa tijelima državne vlasti ili lokalne samouprave, mora prijaviti povjerenstvo.

Naime, u postojećem zakonu, upotrijebljen je izraz tijela državne i lokalne samouprave, a ispuštena je regionalna samouprava, pa bi ispalo da treba prijavljivati poslove i sklapanje ugovora bez obzira kako je do njih došlo sa općinama i gradovima i državom, ali ne i sa županijama, jer je izostavljen pojam regionalna samouprava, a po našem zakonodavstvu županije su tijela regionalne, a ne lokalne samouprave, objašnjava zastupnik. U tom smjeru podnesen je i amandman na vladin prijedlog.

Konačno, smatra da je kolega Letica djelomično u pravu, kada sumnja u mogućnost rada povjerenstva, i to u prvom redu zbog pokušaja opstrukcije njegovog rada. Tako, «svi oni koji su po zakonu koji je na snazi trebali donijeti bilo koje akte, odluke proglašenja da bi oni mogli raditi, nisu donijeli ni jednu takvu odluku ni akt, i sama činjenica da se ove nužne popravke po vladinom prijedlogu ne žele napraviti po hitnom postupku, ukazuje da zaista ne postoji politička volja da se od jučer ovaj Zakon u cjelini primjenjuje, već u onim odredbama koje postoje bez ovih predloženih izmjena».

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav raspravio je Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, koji su podnijeli Klubovi zastupnika HNS-a, PGS-a LIBRA-e i IDS-a. Odbor je rečeni Zakon raspravio kao matično radno tijelo. Vlada RH nije dostavila mišljenje na rečeni Prijedlog zakona.

S obzirom da Prijedlog zakona uređuje isto putanje kao i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti koji je podnijela Vlada RH, Odbor je u raspravi podržao rješenja iz Prijedloga zakona koji je podnijela Vlada RH. Nakon rasprave, Odbor je većinom glasova predložio Hrvatskom saboru da donese slijedeći zaključak: Ne prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, s Konačnim prijedlogom zakona koji su podnijeli Klubovi zastupnika HNS-a, PGS-a LIBRA-e i IDS-a, jer je prijedlogom zakona koji je podnijela Vlada RH ovo pitanje uređeno na odgovarajući način.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav raspravio je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti koji je podnio Klub zastupnika HSP-a. Odbor je rečeni Zakon raspravio kao matično radno tijelo. Vlada je dostavila mišljenje na rečeni zakon u kojem navodi da ne podržava Prijedlog zakona glede dužnosnika na koji se Prijedlog zakona odnosi i načina izmjene prijelaznih i završnih odredaba važećeg Zakona.

Nakon rasprave, Odbor je većinom glasova predložio Hrvatskom saboru donošenje slijedećeg Zaključka: Ne prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti koji je podnio Klub zastupnika HSP-a iz razloga iznesenih u mišljenju Vlade RH.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav raspravio je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti koji je podnijela Vlada RH. Odbor je rečeni Zakon raspravio kao matično radno tijelo. Odbor je u raspravi podržao rješenja iz Prijedloga zakona.

Nakon rasprave, Odbor je većinom glasova predložio Hrvatskom saboru donošenje slijedećeg Zaključka: Prihvata se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela uputiti će se predlagatelju da iz uzme u obzir prigodom izrade Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za zakonodavstvo raspravljao je o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, koji je podnio Klub zastupnika HSP-a. Odbor za zakonodavstvo ne podupire donošenje ovoga Zakona iz razloga iznesenih u mišljenju Vlade RH.

Odbor za zakonodavstvo raspravljao je o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, koji je podnijela Vlada RH. Odbor podupire donošenje ovoga Zakona, a na tekst Prijedloga Odbor daje slijedeće primjedbe i prijedloge.

Na članak 1. – treba preispitati obuhvat dužnosti u smislu ovoga Zakona imajući u vidu da u sustavu postoje i privatna sveučilišta, te čelnici posebnih pravnih osoba, kao što su određene agencije i slično. U raspravi je ukazano i na nedovoljno razvidno određen položaj članova nadzornih odbora u pravnim osobama.

Na članak 6. i 7. – potrebno je nomotehnički urediti izričaj bez ponavljanja punog naziva ovoga Zakona.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada Republike Hrvatske dostavila je mišljenje na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti predlagatelja Kluba zastupnika HSP-a. Vlada ne podržava ovaj Prijedlog zakona.

Člankom 1. predmetnog zakonskog prijedloga mijenja se i dopunjuje popis dužnosnika na koje se Zakon odnosi. Međutim, Vlada ističe da nisu obuhvaćeni svi državni dužnosnici iz članka 1. stavka 2. Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika, npr. zamjenici državnih tajnika u središnjim državnim uredima, glavni tajnik Ustavnog suda RH i tajnik Vrhovnog suda RH.

Pored toga, predlaže se da se umjesto dužnosnika «tajnici ministarstava» uvrste «državni tajnici», iako tajnici ministarstava prema Zakonu o obvezama i pravima državnih dužnosnika jesu državni dužnosnici, dok su državni tajnici zapravo dosadašnji zamjenici ministara, kao i čelnici središnjih državnih ureda.

Vlada RH također smatra da nije opravdano brisati kao dužnosnike načelnike i gradonačelnike.

Člankom 3. predlaže se produženje roka u kojemu Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskog sabora treba podnijeti Hrvatskom saboru prijedlog za imenovanje članova Povjerenstva, zatim produženje roka za donošenje Uredbe Vlade o uvjetima, načinu evidentiranja, pohranjivanja, postupanja i raspolaganja predmetima koji su darovani dužnosnicima, te roka u kojem Hrvatski sabor, Vlada RH i Predsjednik Republike Hrvatske trebaju Povjerenstvu dostaviti popis osoba koje podliježu imenovanju, izboru ili potvrdi. Obzirom da se radi o prijelaznim odredbama, koje su važile u određenom razdoblju, koje je proteklo, Vlada smatra da se te odredbe ne mogu mijenjati, nego da putem novih odredbi treba propisati nove rokove za postupanje.

Slijedom iznijetoga, Vlada RH predlaže Hrvatskom saboru da ne prihvati predmetni zakonski prijedlog, uz napomenu da je u saborsku proceduru uputila vlastiti zakonski prijedlog, kojim se cjelovitije regulira predmetna materija.

RASPRAVA

Nakon uvodnog obrazloženja predstavnika predlagatelja sva tri Prijedloga zakona, otpočela je rasprava po klubovima zastupnika.

Kako se radi o tri prijedloga zakona koji reguliraju istu materiju, sprečavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, predsjednik Vladimir Šeks predložio je da se provede objedinjena rasprava, s time da predstavnici klubova zastupnika imaju 20 minuta na raspolaganje za iznošenje stajališta klubova. Zastupnici su se suglasili s ovim prijedlogom.

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je **Damir Kajin (IDS)**. Prvotno je istakao da njegov Klub smatra da se ova

materija treba konačno striktno regulirati.

Drži da se permanentnim izmjenama ovako neodređenog zakona, s nedovoljno preciznim normama, degradira pozicija hrvatskih dužnosnika, odnosno hrvatskih institucija. Naglašava da najveći udar doživljava upravo Hrvatski sabor i to od izvršne vlasti, pa ispada da je izvršna vlast subordinirana predstavničkoj umjesto da bude obratno.

Drži da je vrijeme da se Hrvatski sabor izbori za pravi parlamentarizam u Hrvatskoj. "Kao minimum trebamo tražiti da svi dužnosnici budu u poziciji zastupnika, a izuzetak mogu biti predsjednik države, predsjednik Vlade, ministra, dok svi ostali moraju ostati bez mobitela, auta i drugih beneficija, te svedeni na poziciju zastupnika".

Ističe da je Hrvatski sabor jedinstveni primjer parlamenta u Europi, gdje zastupnici nemaju niti radni stol.

Konačno, postavlja pitanje zašto bi Vlada morala predlagati ovaj Zakon, umjesto da zastupnici daju prijedlog tko uopće može biti dužnosnik. Drži da dužnosnici mogu biti samo oni koji imaju neposredno izabrani legitimitet. Dakle, to ne mogu biti ni tajnici Vlade, Ustavnog suda, Vrhovnog suda, zamjenik tajnika Vlade RH, državni tajnici, pravobranitelj za djecu, zamjenici državnih tajnika u središnjim državnim uredima, kao ni ravnatelji, njihovi zamjenici i pomoćnici ravnatelja državnih upravnih organizacija, kao ni predsjednik i zamjenik predsjednika Hrvatskog fonda za privatizaciju, ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje...

"Oni koji sa izbornim legitimitetom zastupnika idu u državne tajnike ili idu na mjesto pomoćnika ministra, oni neka jasno zadrže taj status dužnosnika, ostali ne".

Postavlja pitanje zašto bi pomoćnici ministra u Vladi RH bili dužnosnici. Smatra da ne može izvršna vlast permanentno nametati neka svoja rješenja.

Klub zastupnika IDS-a podržava reguliranje prava dužnosnika, samo mole da se za svaki konkretan slučaj ne mijenja zakon i ne uvodi načelo retroaktivnosti.

U ime **Kluba zastupnika HSL-a i DC-a** govorila je **Đurđa Adlešić (HSL)**. Ističe da ono što bi trebalo riješiti zakonima o kojima se raspravlja je zapravo onemogućiti sukob interesa, odnosno svesti ga na najmanju moguću mjeru.

Građani su posebno osjetljivi na trgovanje vlastitih tvrtki državnih dužnosnika sa državom.

Klub zastupnika HSLŠ-a i DC-a podupire ukidanje članka 11. stavka 1. važećeg zakona koji glasi: «Dužnosnik koji ima 25% i više dionica, odnosno udjela u trgovačkom društvu za vrijeme obnašanja javne dužnosti prenijeti će svoja upravljačka prava na temelju udjela u društvu na drugu osobu ili posebno tijelo. Ta osoba, odnosno posebno tijelo (povjerenik) djelovati će glede ostvarivanja članskih prava i udjela u društvu u svoje ime, a za račun dužnosnika». Po novom vladinom prijedlogu u članku 11. stavku 1. riječi: "25% i više dionica, odnosno udjela" zamjenjuju se riječima "dionice odnosno udio", što podupire Klub zastupnika HSLŠ-a i DC-a.

Podupiru i prijedlog da se ovaj zakon proširi i na župane, dožupane, kao i na gradonačelnike i dogradonačelnike.

Članak 11. isto tako kaže da dužnosnici ne mogu biti članovi uprava ili nadzornih odbora trgovačkih društava. Međutim, stavak 6. kaže da iznimno dužnosnici mogu biti članovi nadzornih odbora u trgovačkih društvima koji su u državnom vlasništvu ili u kojima država ima većinski udjel, a od posebnog su državnog interesa, ali bez prava na ikakvu naknadu ili primanje dara, osim prava na naknadu putnih i drugih troškova. Zastupnici ističe da bi ovo «drugih troškova» trebalo precizirati.

Hrvatski sabor utvrđuje popis trgovačkih društava od posebnog državnog interesa, na prijedlog Vlade RH. Đurđa Adlešić napominje da bi do kraja ove rasprave trebalo odrediti termin u kojem će Vlada izići sa ovim prijedlogom popisa trgovačkih društava od posebnog državnog interesa pred Sabor.

"Mislim da bismo mogli predložiti da to bude rok od 15 dana, da zadužimo Vladu da pokuša dostaviti ili utvrditi popis trgovačkih društava od posebnog državnog interesa".

Iskorijeniti koruptivno ponašanje

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je zastupnik **Ante Markov** koji je naglasio da njegova stranka podržava sve zakonske prijedloge kojima se ure-

đuje problematika sprječavanja sukoba javnog interesa u obnašanju javnih dužnosti. Evidentna je želja i namjera svih predlagatelja, da se time riješi i veliko zlo u našem društvu, koje je vezano uz korupciju i korištenje javne funkcije u privatne svrhe. Pitanje uređenosti pravne države mora u potpunosti biti jasno i transparentno, kako bi ovaj zakonski akt mogao u punoći svog sadržaja dati željene rezultate. To se zapravo odnosi na određenu kulturu javnog djelovanja i ponašanja, koje će svakom slijedećom generacijom dobivati snažnije obrise. Time bi se i uloga javnih dužnosnika odgovarajuće pozicionirala u društvu, kao i u očima javnosti.

Predlagatelj evidentno želi da se ponuđenim normama ukloni veliko zlo kojega nosi korupcija i korištenje javne funkcije u privatne svrhe.

Podržao je zatim intenciju da se osnaže određene odredbe pojedinih članaka postojećeg zakona, a posebice članka 11. Međutim, sve to skupa bez drugih djelotvornih mjera neće omesti one koji krše postojeći zakonski propis, upozorio je zastupnik, navodeći moguće zloporabe u slučaju prijenosa dionica na drugu pravnu osobu. Time se neće riješiti navedeni glavni prijepori, ali treba se nadati da neće presuđivati samo normativna, već i moralna komponenta zakonskih propisa koji će biti izvrgnuti načelu javnosti. Definirao je zatim postupke vezane uz upravljanje dionicama, ukazujući da tu imamo ljude koji od vlasničkog udjela mogu realizirati korist, ali i štetu.

Smatra ujedno da treba jasnije definirati i nabrojiti dužnosnike, jer se koji puta niži tajnici mogu puno jasnije približiti pojedinom poslovnom projektu nego ministri. Ocijenio je da su odredbe sadržane u članku 11. apsolutno najosjetljivije i u potpunosti se složio s predloženim izmjenama. Podržao je ujedno konstataciju zastupnika Kajina da su zastupnici najizloženiji kritikama javnosti. Upravo zbog navedenih okolnosti, Klub zastupnika

HSS-a predlaže da se onemogući da bilo koji državni dužnosnik bude u nadzornom odboru. Imamo dovoljno stručnih ljudi i znanstvenika koji mogu biti korisni članovi ovih tijela, upozorio je zastupnik Markov. Predlagatelj zakonskog teksta može do drugog čitanja ugraditi sve potrebne odredbe koje bi štatile dignitet Sabora, te osigurati sadržajnu primjenu predloženog zakonskog teksta.

Osigurati sve uvjete za rad Povjerenstva

Zastupnik mr.sc. **Miroslav Rožić** govorio je u ime Kluba zastupnika HSP-a. On je podsjetio da je HSP prije gotovo tri godine inicirao donošenje ovog zakona. Time je zapravo istinski autor prvog zakonskog prijedloga koji je onda ušao u saborsku proceduru, pa je naknadno mijenjan i dopunjavao sukladno raznim interesima, mišljenjima i stajalištima. Sve je to okončano osnivanjem radne skupine, koja je onda dvije godine ležala u ladicama Vlade. Radna skupina napokon je spojila HSP-ov i Vladin prijedlog kako bi se postigli razno-razni kompromisi unutar zakonskog teksta koji je trebao riješiti određena principijelna pitanja, koja se zapravo odnosi na poduzetništvo. Napomenuo je da se sada otvorio čitav niz pitanja, a Vladin je prijedlog u biti neprovediv. Već prema različitim čitanjima i tumačenjima u sukobu interesa može biti svatko i nitko, sve ovisi o interpretaciji nadležnog Povjerenstva. Opet se važne odluke prepuštaju diskrecijskom pravu članova tog tijela koji mogu donositi pravilnike i tumačiti na vlastiti način zakonske odrednice. U tom je svjetlu spomenuo zatim pojedine situacije, ocjenjujući ih apsurdnima. To se odnosi na stranačku poziciju predsjednika Povjerenstva, jer se navodi da ne može biti iz stranaka koje obnašaju vlast, ali ne piše na kojoj razini se obnaša vlast. Takva nedorečenost može narušiti smisao zakona - upozorio je zastupnik Rožić, navodeći neke konkretne slučajeve i mogućnosti pri ovako nejasnoj interpretaciji. Upozorio je zatim na potrebu da se Povjerenstvo sustavno ekipira i osigura prostore, stručnu službu, arhivu i odgovarajuća financijska sredstva. Ocijenio je ujedno da se već na početku počelo baviti sekundarnim i manje važnim pitanjima, primjeri-

ce, o postupanju s darovima, umjesto utvrđivanja sukoba interesa, a predložene odredbama nije obuhvaćena funkcija Predsjednika države. Nadalje, ovo tijelo bi se primjerice trebalo baviti pitanjima je li neki ministar u sukobu interesa ukoliko njegova firma posluje s državom u kojoj je on visoki dužnosnik. Povjerenstvo mora postati meritorno za određivanje sukoba interesa i davati mišljenje upozorio je zastupnik, podsjećajući ujedno i na neke konkretne situacije koje potvrđuju ovakve ocjene.

Povjerenstvo nije "saborska inkvizicija" koja će se baviti isljeđivanjem prostorijske i sefova u koje će se pohranjivati imovinske kartice, primjerice načelnika općina, već se treba baviti sukobima interesa na najvišoj razini vlasti. Povjerenstvo ne bi trebalo biti paralelno Državno odvjetništvo niti se baviti istraživanjima tko je bogatiji, a tko siromašniji, već biti neovisno tijelo i provjeravati eventualne prijave o sukobu interesa visokih državnih dužnosnika, podvukao je zastupnik.

Najsnažnije oružje odnosi se na sud javnosti koji će djelovati na temelju jasnih pozicija i objektivno prosuđivati poštuju li se zadana pravila igre. To je svrha i smisao Povjerenstva, a za takvo pozicioniranje potrebna je prvenstveno politička volja. Mi iz HSP-a pričekat ćemo vrijeme kada će biti dovoljno volje da se političari bave samo politikom, a poduzetnici poduzetništvom, a ne obrnuto. Zbog ovih smo razloga, povukli naš zakonski prijedlog iz procedure izmjena i dopuna ovog Zakona, pojasnio je zastupnik Rožić. Kada se osiguraju tražene pretpostavke, ponovno ćemo podnijeti zakonski prijedlog, a do tada se povlačimo i iz sudjelovanja u farsu koja dominira u ovoj tematici, zaključio je zastupnik.

Odgovornost treba proširiti i na visoke državne službenike

Zatim je u ime Kluba zastupnika LIBRE govorio zastupnik **Jozo Radoš**, ukazujući na slične zakonske akte u ostalim europskim državama, posebno naglašavajući iskustvo engleskog parlamenta iz 1695. godine. Revidiranje tada donesenih pravila nastavlja se i u današnjim vremenima, dakle nakon punih 300 godina. U hrvatskoj javnosti većina upita svodi se na dvojbe oko

nadzora i upravljanja 25% nečijeg udjela u tvrtkama, što ukazuje na površan pristup ovako važnom problemu. Postoji tisuću načina da netko tko je zainteresiran prenese svoje udjele, koristeći se ujedno i povlaštenim i korisnim poslovnim informacijama. Iako predloženi zakonski tekst treba donijeti, treba jasno reći da se time neće napraviti značajniji pozitivni pomak. Javnost upozorava da se zbog manjkavosti pojedinih članaka neće postići očekivana korist od primjene postojećih i raspoloživih zakonskih odredbi budući da se njihovo kršenje ne može nadzirati niti sankcionirati. Iako se ovdje govori samo o dužnosnicima, svjetska iskustva upozoravaju da treba obuhvatiti i kategoriju visokih državnih službenika. Ovako se nastavlja stvaranje negativne klime oko politike i političara, što linearno pogađa sve one dužnosnike koji se pošteno bave teškim i nezahvalnim javnim poslom. Kategoriju sukoba interesa potrebno je proširiti i na iznenađujuće plaćena putovanja u pojedine egzotične zemlje. Prvenstveno je potrebno da se zakonski propisi počnu provoditi u svakodnevnoj praksi, a kasnijim će se intervencijama ispraviti i doraditi moguće slabosti i polovična rješenja, upozorio je zastupnik Radoš.

Neprihvatljivo je da sve odluke ovise o interpretacijama nadležnog Povjerenstva koje ima diskrecijske ovlasti.

U nastavku izlaganja osvrnuo se i na imenovanja dužnosnika od Vlade, upozoravajući da je i u ovom slučaju došlo do kršenja zakonskih odredbi, jer je imenovanja bilo i nakon 16. veljače, odnosno četiri mjeseca nakon stupanja na snagu zakonskih propisa kojima se uređuje ova materija. Upozorio je da se u predloženom tekstu navode načelnici malih općina koje imaju proračun od jedva 200 – 300 tisuća kuna, dok se ne navode direktori javnih poduzeća koji raspolažu desetima ili stotinama milijuna kuna. Najavio je zatim da će u ime Kluba zastupnika LIBRE izaći s pojedinim amandmanima, ukoliko se ne pojave adekvatni prijedlozi predlagatelja, odnosno Vlade Republike Hrvatske.

Pravne norme moraju biti jasne i precizne

Predsjedavajući je zatim obavijestio da je sukladno Poslovniku isteklo vrijeme za prijavu u pojedinačnoj raspravi. Dao je zatim riječ zastupniku **Draženu Bošnjakoviću** koji je govorio u ime Kluba zastupnika HDZ-a. On je napomenuo da je sudbinu i primjenu ovog zakonskog propisa sve donedavno pratio kao građanin. Uvjeren je ujedno, da donošenje i provedba ovog Zakona predstavlja snažan ispit savjesnosti i odgovornosti Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske. Ponekad se stječe dojam da se njegovo donošenje izbjegava zato što to nekome odgovara, pa je potrebno što jasnije precizirati predložene izmjene i dopune.

Upozorio je ujedno da će se sve moguće životne situacije i ponašanja teško moći precizno normirati, pa je osobito važno da se državna tijela zaštite od političkih upliva i pritisaka. To znači da se eventualni javni natječaji zaista rade i provode na temelju Zakona, a da sve utjecaje treba zakonski obeshrabiliti i onemogućiti. Zbog ovih okolnosti, zastupnici iz Kluba zastupnika HDZ-a podržat će donošenje predloženih rješenja, potvrdio je zastupnik Bošnjaković. Ocjenjuje istovremeno da je samo postojanje ovakvih odredbi korisno, jer daje do znanja da su državni dužnosnici voljni da se njihovo ponašanje podvrgne utvrđenim zakonskim normama. Smatra da će se postojeći tekst nadograđivati i u budućem periodu, sukladno određenim životnim situacijama i prioritetima.

Za ispravak netočnog navoda javio se zatim zastupnik **Dragutin Lesar (HNS)**, ocjenjujući da je na djelu niz opstrukcija oko primjene navedenih zakonskih odredbi. Vlada nije predložila nijednu odluku koju je dužna i unatoč tome imenovala članove Nadzornih odbora državnih poduzeća prije nego što je Sabor utvrdio o kojim se poduzećima radi. Zato je Vlada i sama u određenom sukobu interesa.

Javnost je skeptična prema politici i političarima

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je zatim zastupnik dr.sc. **Ivo Josipović** koji je podsjetio na razloge zbog kojih se u javnosti stvara dosta loša slika

o političarima. Način izbora ovog Povjerenstva, potvrdio je skepticizam javnosti prema politici i političarima. Sve nepreciznosti ujedno pridonose da se javnost bavi o kvadraturi nečijeg stana i načinom izbora članova Povjerenstva, umjesto da se povede računa o temeljnim pitanjima i suštini problema. Ne smije se ujedno javnosti tumačiti da je samo siromašan političar ujedno dobar i pošten, jer se time ne pridonosi dignitetu pojedinaca kao ni struke.

Nedostatak postojećeg koncepta ogleđa se u namjeri da se Povjerenstvo doživljava kao neki "Uskok" za političare, a ne razlikuje se ni problem korupcije, od problema vezanih uz sukob interesa. Korupcijom se bave nadležne državne službe, a Povjerenstvo bi se prvenstveno trebalo baviti pitanjem moralnosti u smislu obnašanja dužnosti. I on je upozorio na slabosti zakonskog teksta koji ne obuhvaća pojedine državne službenike koji manipuliraju velikim novčanim iznosima. Drži ujedno da bi se i ova kategorija dužnosnika trebala obuhvatiti rečenim zakonskim tekstom.

Istovremeno je ocijenio da se zbog ustavnih dvojbi, rektori i prorektori sveučilišta ne bi trebali uvrštavati u krug dužnosnika, a pogotovo se to odnosi na privatne institucije. Osim toga, nije dobro riješeno ni pitanje sankcija koje prvenstveno moraju biti političke naravi. Treba ujedno razlikovati i kvantitetu materijalnog interesa, jer se ne može u istoj razini sagledavati primjerice vlasnik 25% dionica velikih poduzeća, s vlasnikom plastičarne u Vrbovcu. Zakon u ovakvom obliku, nije izdržao test javnosti, pa bi bilo dobro da se pristupi izradi novog teksta koji bi trebao biti rezultat određenog konsenzusa svih stranaka. Ovaj bi tekst ujedno trebao polaziti od načela da više rangirani političar podliježe većim restrikcijama, uz operativniju funkciju u samoj provedbi. Međutim, to ne znači da bi dužnosnici trebali ugasiti one djeelatnosti kojima su se možda i presudno afirmirali u javnosti. Nadalje, treba jasno ojačati načelo da posjedovanje imovine nije sramota, ali je sramota ukoliko se ona stječe koristeći se dužnosničkim položajem. Cijeli sustav treba biti okrenut javnosti, a dominantnu ulogu u cijelom postupku kontrole mora imati civilno društvo. Budući da predložene izmjene i dopune ne rješavaju bitne istaknute ciljeve, Klub zastupnika SDP-a predlaže da se

pristupi izradi novog zakonskog teksta, zaključio je zastupnik Josipović.

Najavio je ujedno da će u postupku njegovog donošenja ostati suzdržan. Prešlo se zatim na pojedinačnu raspravu.

Zastupnica **Ivana Sućec – Trakoštanec (HDZ)** napomenula je da se određene nejasnoće kriju u tekstu članka 2., ocjenjujući dvojbenim one odredbe kojima se utvrđuje postotak dionica u vlasništvu. Podsjetila je na situacije u prvoj etapi pretvorbe, kada su svi zaposleni u poduzećima mogli kupiti zakonom određeni broj povlaštenih dionica u vrijednosti od 20 tisuća DEM. Ukazala je istovremeno i na vlastito iskustvo prilikom kupnje dionica u PIK-u Vrbovec. U međuvremenu je došlo do pada nominalne vrijednosti i pitanje je tko bi sada želio kupiti takve dionice. Ukoliko bi se striktno provodio predloženi zakonski tekst sadržan u članku 2. protiv svoje volje i krivnje, dospjela bih u sukob interesa, ukazala je zastupnica. Smatra ujedno da bi suma od 20 tisuća DEM trebala biti gornja granica ovog paketa, budući da je svaki zaposlenik u Republici Hrvatskoj imao pravo na kupnju dionica u toj protuvrijednosti.

Zastupnik **Nenad Stazić (SDP)** uvođno je podsjetio na kronologiju redosljedna upućivanja sva tri zakonska prijedloga u saborsku proceduru. Smatra ujedno da se zastupnici postupno navikavaju da Vlada Republike Hrvatske prepisuje oporbene zakonske prijedloge i zatim ih samostalno upućuje u proceduru kao vlastite. Upozorio je da ovo nije izdvojen slučaj, podsjećajući na situaciju oko HSP-ovog Zakona o prijenosu vlasti, kao i na zakonsku inicijativu kojom se predlaže Zakon o pravima državnih dužnosnika, a koju je podnio Klub zastupnika SDP-a. Slična sudbina odnosi se i na nadležnosti Alimentacijskog fonda, upozorio je zastupnik dodajući ujedno da se sadašnja vlast najviše bavi obilježavanjem vlastitih stranačkih objeltnica.

Potrebno je pristupiti izradi novog zakonskog teksta

Govoreći o temeljnim postavkama predloženoga teksta, zastupnik Stazić definirao je situaciju u kojoj se događa sukob interesa. Objasnio je zatim pojedine hipotetske situacije koje mogu zadesiti ministra zdravstva, u slučaju da ima udjela u privatnoj tvrtki koja se bavi radi-

ološkim pretragama. Govorio je zatim i o zadaćama Povjerenstva koje prvenstveno mora steći povjerenje javnosti. Ukoliko se ne stekne takva imperativna pozicija, onda se može govoriti da je to "Povjerenstvo za prikrivanje sukoba interesa". Podsjetio je zatim da je inicijator donošenja ovoga Zakona bio zastupnik **Tonči Tadić**, ali usprkos zakonodavnoj inicijativi nije zastupljen u članstvu ovoga tijela. Smatra da je ovo zaslužno priznanje izostalo upravo zbog činjenice što se afirmirao kao beskompromisan borac protiv sukoba interesa i uopće protiv korupcije i lopovluka. U tom je svjetlu razumio poteze Kluba zastupnika HSP-a koji su povukli vlastiti prijedlog iz zakonske procedure.

Vlada ujedno podnosi vlastiti prijedlog iako sama ne poštuje zakonske odredbe koje namjerava mijenjati, ocijenio je zastupnik Stazić. Dodao je da Vlada imenuje vlastite članove u nadzorne odbore, te time krši zakonske odredbe akta kojega šalje u proceduru. Smatra ujedno da se namjerno razvodnjava temeljni interes, jer se predlaže nadzor i nad stotinama općinskih načelnika. Slijedom ove logike, sustav će se pokazati još neefikasnijim, jer će ga se učiniti potpuno besmislenim i neprovedivim. Predložio je zato da se pristupi izradi novog zakonskog prijedloga, sukladno intencijama koje su se već čule iz Kluba zastupnika HSP-a. U Povjerenstvo ne trebaju ulaziti političari budući da se upravo oni moraju kontrolirati. Način kako se biraju članovi Povjerenstva ne daje jamstvo da će kontrola biti efikasna i poštena, zaključio je na kraju svog izlaganja zastupnik Stazić.

Kako bi pojasnio zašto Tonči Tadić nije izabran u Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, **Branimir Glavaš (HDZ)** je ispravio netočan navod zastupnika Nenada Stazića ističući da se oporba nije dogovorila o zajedničkim kandidatima za povjerenstvo. Naime, SDP i HSP su, tvrdi Glavaš, ucjenjivali vladajuću većinu sa zahtjevom da ako ne bude izabran Tonči Tadić, neće niti Milanka Opačić, zaboravljajući pritom pravo HNS da kandidira svog kandidata.

Za ispravak navoda Nenada Stazića javila se i **Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ)** osporavajući njegovu tvrdnju kako javnost nema povjerenja u Povjerenstvo. Javnost ima povjerenja u one koji su to Povjerenstvo predložili i izglasovali, a to je, smatra zastupnica, dokaza-

no zadnjim rezultatima ispitivanja javnog mijenja o reitingu Vlade, dužnosnika i vladajuće stranke.

Saborsko Povjerenstvo prvenstveno treba steći nepodijeljeno povjerenje javnosti.

Navod Nenada Stazića kako je Vlada ukrala prijedloge, ispravio je zastupnik dr. sc. **Drago Prgomet (HDZ)**, ističući kako datum upućivanja prijedloga nije dovoljan argument da se okarakterizira jedan postupak.

Zastupnica **Marija Bajt (HDZ)** drži kako je zastupnik Stazić tijekom svog izlaganja iznio čitav niz netočnih navoda, a sve kako bi se razvodnila cijela priča.

Osuda javnosti kao jedina efikasna sankcija

Na početku svog izlaganja **Milanka Opačić (SDP)** je konstatala kako je ovakav zakon bilo potrebno donijeti puno ranije kako bi se skinula jedna ružna kvalifikacija političara kao djelatnosti koja se u javnosti karakterizira kao posao koji je nemoralan, nepošten i u kojem se ljudi mogu preko noći obogatiti. Klub SDP je, podsjetila je zastupnica, u prošlom sazivu kada se donosio Zakon o sukobu interesa podnijela amandman prema kojem se bez obzira na prenošenje upravljačkih prava iz svog udjela na nekog drugog, to poduzeće ne može sudjelovati na natječajima za poslove koji se financiraju iz državnog proračuna. Nažalost, taj amandman nije dobio potporu Sabora.

Zakon o sukobu interesa je svojevrsni katalog onog što predstavlja dobro ponašanje političara, katalog koji pomaže političaru da zna što je sukob interesa i da zna gdje su granice kako ne bi ulazio u sukob interesa.

U nastavku izlaganja zastupnica Opačić se osvrnula i na pitanje sankcija, za

koje iskustva zapadnoeuropskih zemalja pokazuju da nisu efikasne kada su u pitanju novčane kazne.

“Jedina efikasna sankcija je osuda javnosti, a to znači da ćete vrlo teško proći na sljedećim izborima i nerijetko i kraj vaše političke karijere” istakla je zastupnica.

Zakon o sukobu interesa, smatra **Milanka Opačić**, je svojevrsni katalog onog što predstavlja dobro ponašanje političara, katalog koji pomaže političaru da zna što je sukob interesa i da zna gdje su granice kako ne bi ulazio u sukob interesa. što se tiče povjerenja u Povjerenstvo, zastupnica smatra da zahvaljujući hrvatskoj javnosti, hrvatskim novinarima niti jedan sukob interesa neće ostati skriven.

Na kraju izlaganja zastupnica je ustvrdila kako se zastupnik **Glavaš** tijekom današnjeg zasjedanja nekoliko puta pozivao na rezultate izbora.

“Kolega **Glavaš**, dobiti vlast znači riješavati probleme građana, a ne provoditi političku silu” zaključila je zastupnica.

Ispravkom netočnog navoda reagirao je **Branimir Glavaš (HDZ)** podsjetivši kako je HDZ pokazao maksimalno razumijevanje i uvažavanje prijedloga različitih političkih opcija, a što je bilo vidljivo i prilikom izbora vanjskih članova Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Tada je od 6 članova HDZ predložio 2, SDP jednog, HSP jednog, HSS jednog, a isto tako jednog je predložio Pravni fakultet. Političku silu, smatra **Glavaš**, provodila je bivša vlast u protekle 4 godine šikaniranjima, progonima i onemogućavanjem HDZ-a da sudjeluje u radu kao oporba.

Alibi zakon

Za riječ se javio zastupnik **Josip Leko (SDP)** okarakteriziravši Zakon kao alibi zakon jer se pokušava uvjeriti hrvatsku javnost kako će od danas biti svima posve jasno što je to sukob interesa, a što nije i zato što će biti imenovano Povjerenstvo za ocjenu sukoba interesa koje nije, niti će biti nezavisno.

”Šaljemo građanima još jednu iluziju da od danas Hrvatski sabor ima podlogu vrlo precizno utvrditi šta je sukob interesa” istaknuo je Zastupnik **Leko** dodavši kako ovaj Prijedlog zakona baš ništa ne riješava jer umjesto da utvrdimo kako su neki pojedinci postali vlasnici stotina milijuna kuna, mi utvrđujemo mogu li

oni sa 30% dionica, obavljati određene dužnosti.

Sušтина problema sukoba interesa, smatra zastupnik, počiva na ljudskoj aktivnosti, odnosno na Povjerenstvu, a već smo ušli u fazu kada oni koji su na vlasti određuju tko će biti u tom povjerenstvu. Za građane se otvaraju pitanja je li to povjerenstvo u stanju ocjenjivati, je li ono nezavisno, hoće li dobiti sve podatke i činjenice potrebne za utvrđivanje poštuje li netko od državnih dužnosnika opći zajednički interes ili je u pitanju favoriziranje privatnog i pojedinačnog interesa.

Slijedom toga, zastupnik **Leko** predložio je da se odustane od donošenja zakona bez konsenzusa bez kojeg se neće istinski riješiti problem, a to ne ide u priilog nijednom političaru ni vlasti.

“Sukob interesa nije lako otkriti, nije lako procijeniti, te je tim važnije dati povjerenje onima koji nisu vezani ni za jednu političku opciju, ni za jednu vladu, ni za jednu vlast.” zaključio je izlaganje **Leko** dodavši kako se protiv ovakvog zakonu i ovakvom odlučivanju.

Na izlaganje **Josipa Leke** za ispravak netočnog navoda javila se zastupnica **Marija Bajt (HDZ)** ustvrdivši kako nije istina da samo pozicija određuje članove Povjerenstva, već cijeli Hrvatski sabor.

Krivo postavljani koncept zakona

U uvodu svog izlaganja **Šime Lučin (SDP)** istaknuo je kako bi donošenje dobrog zakona koji će jasno i transparentno sprječavati sukobe interesa i na određeni način pripomoći da se u javnosti popravi slika o političarima, trebalo biti od presudnog interesa za sve saborske zastupnike i državne dužnosnike. Zastupnik **Lučin** smatra da su zastupnici i način na koji se ponašaju, zapravo najviše krivi za način na koji ih percipira hrvatska javnost. Slici doprinosi i ponašanje zastupnika **Glavaša** drži **Lučin** te dodaje “Nitko ne spori da je HDZ dobio vlast i formirao Vladu, ali regira se kada se provodi parlamentarno nasilje. Provodi se jer dobiti vlast na izborima ne znači kršiti zakone i ne znači kršiti Poslovnik.”

U nastavku izlaganja **Šime Lučin** istaknuo je kako je zakon konceptualno krivo postavljen, te da se brza s njegovim donošenjem. Predložio je da se za početak da

stručnim službama nalog da se zastupničke imovinske kartice objave na internetu jer bi to bilo najtransparentnije.

“Umjesto da težimo smanjenju broja dužnosnika mi smo ih ovim zakonom povećali” izjavio je Lučin, te dodao kako je povjerenstvo postala svojevrsna policijska ekipa koja bi trebala provoditi istrage, ali u isto vrijeme sama prijava za zlouporabu položaja u konačnici ne mora značiti ništa.

Povjerenstvo bi se, smatra Lučin, trebalo prepustiti civilnom društvu, nevladinim udrugama jer ovako koncipirano Povjerenstvo može i samo biti u sukobu interesa. Prema riječima zastupnika, upravo to dokazuje kako je potreban drukčiji konceptijski pristup zakonu.

Dražen Bošnjaković (HDZ) ispravio je navod zastupnika Lučina da su neke odluke donijete zapravo kršenjem Poslovnika. Prema mišljenju zastupnika, neke su odluke donijete bez konsenzusa, ali potrebnom većinom, dakle po Poslovniku Hrvatskog sabora.

Strah od "bugarskog sindroma"

Antun Kapraljević (HNS) nije govorio samo kao zastupnik već i kao obnašatelj dužnosti predsjednika Povjerenstva, te se osvrnuo na optužbe izrečene na račun Povjerenstva nazvavši ih neutemeljenim jer je Povjerenstvo sve svoje obveze ispunilo. Naime, u roku od 30 dana donešen je Poslovnik o radu ili Pravilnik o unutarnjem ustroju. Insinacije i optužbe o moralnosti samog Povjerenstva i njegovih članova, zastupnik također smatra neutemeljenim jer pravo na prozivanje i takve izjave mogu se uzeti u obzir tek kada Povjerenstvo ne bude obavljalo dobro posao.

Insinacije i optužbe o moralnosti samog Povjerenstva i njegovih članova, zastupnik također smatra neutemeljenim jer pravo na prozivanje i takve izjave mogu se uzeti u obzir tek kada Povjerenstvo ne bude obavljalo dobro posao.

Kapraljević se osvrnuo i na vlastiti izbor smatrajući kako Hrvatska narodna

stranka kao treća stranka u parlamentu i druga u oporbi ima pravo na jednog člana što je i dobila.

U nastavku izlaganja osvrnuo se i na propuste koji se stavljaju na teret Povjerenstva upoznavši zastupnike kako je Vlada trebala donijeti odluku kojom bi obvezala sve one obuhvaćene zakonom da dostave određene stvari Povjerenstvu. Isto tako Vlada je trebala donijeti uredbu o raspolaganju darovima. Izostankom istih, došlo je do kršenja zakona, ali Kapraljević to ne drži opstrukcijom jer se ovim zakonom to sve može promijeniti.

Povjerenstvo je tijekom izrade Poslovnika uočilo neke nedostatke u Zakonu poput pitanja sportske djelatnosti koja nije definirana, pa time zastupnici Mirko Filipović i Lino Červar nemaju pravo na naknadu za ono što rade na sportskom planu.

Isto tako, Kapraljević je istaknuo i pitanje sukoba interesa vanjskih članova Povjerenstva, te pitanje njihovog imuniteta. Na sjednicama Povjerenstva za svoje glasovanje mogu biti optuženi za klevetu.

Stvar koja zaslužuje pažnju, a o kojoj se nije vodilo puno računa jest činjenica velikog broja već pristiglih prijava Povjerenstvu. Nakon što Poslovnik stupi na snagu, te obrasci postanu dostupni javnosti, mogao bi se dogoditi tzv. "bugarski sindrom" kada je Povjerenstvo u Bugarskoj stupanjem na snagu zakona postalo prezatrpno ogromnim brojem prijava.

Slijedom svega navedenom, zastupnik je izrazio mišljenje kako će u svom daljnjem radu imati razumijevanje Vlade i Sabora, te kako će se za rad Povjerenstva osigurati dovoljna sredstva za 2004. godinu.

Proširiti obveze i na lokalnu razinu

Iako je mišljenja da bi najbolje bilo donijeti novi Zakon o sukobu interesa, **Miroslav Korenika (SDP)** se osvrnuo na nekoliko stvari kako bi, smatra, na neki način eventualno poboljšao zakonski tekst do drugog čitanja. Izlaganje je počeo sa zahtjevom da državni tajnik Ministarstva gospodarstva objasni koji su razlozi, osim eventualno političkih, da Vlada do sada nije donijela u skladu sa zakonskim odredbama popis trgovačkih

društava koja su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

”Ili je cilj bio samo da se na brzinu stekne kontrola nad takvim trgovačkim društvima i eventualno promijene uprave u njima” upitao je Korenika.

Nastavljajući izlaganje, zastupnik je predložio, s obzirom na obuhvaćenosti gradonačelnika i načelnika i njihovih zamjenika ovim zakonom, da se zakonski obvežu jedinice regionalne i lokalne samouprave da donesu određene pravilnike, poslovnike, zaključke ili neka druga pravila kojima bi se utvrdila pravila ponašanja na lokalnoj razini. I gradonačelnici i načelnici imaju zakonsku obvezu podnijeti izvješće o svojoj imovini, ali isto tako imaju pravo ili mogućnost primanja naknade za obavljanje načelničke ili gradonačelničke dužnosti.

”To je šarena situacija. Evo mi imamo primjer u Varždinskoj županiji da varaždinski gradonačelnik koji je istovremeno i zastupnik u Hrvatskom saboru, uređno tu naknadu prima” rekao je Korenika zatraživši da se zbog šire hrvatske javnosti ponudi precizno tumačenje o čemu se radi u tom slučaju.

Zastupnik Korenika je zatražio mišljenje Povjerenstva i u slučaju odlaska lokalnih dužnosnika sa područja varaždinske županije u Kanadu na trošak poduzeća ili trgovačkog društva iz inozemstva koje ih prima, ali zauzvrat traže od jedinice lokalne samouprave da im se dodjeli besplatno zemljište i besplatna infrastruktura kako bi otvorili radna mjesta.

Obrana digniteta politike i političara

Marin Jurjević (SDP) se u svom izlaganju složio sa zastupnikom Lekom u pogledu privatizacije koja je prošla, a koja je bila velikim dijelom u sukobu s interesima građana. U interesu društva, potrebno je, smatra zastupnik, ukinuti razlikovanje javne i privatne sfere kada su u pitanju javni djelatnici jer njihova privatnost mora biti izložena javnosti u puno većem dijelu nego kod drugih građana. Jurjević je naglasio kako ljudi koji se bave časnim poslom, kakav bi trebala biti politika, imaju manje prava na određene vrste grešaka i to je razlog zbog kojeg bi Hrvatski sabor morao senzibilizirati javnost za takav stav.

”Najveći poraz nas političara, bez obzira na političke opcije, bez obzira kojoj stranci pripadamo, je onda kad nas narod kažnjava ne izlazeći na izbore” naglasio je dodajući kako saborski zastupnici kao zakonodavna vlast nisu odvojeni od građana i kako ovdje moraju predstavljati njihove interese, a ne sebične, parcijalne ili uskostranačke interese.

Najveći poraz nas političara, bez obzira na političke opcije, bez obzira kojoj stranci pripadamo, je onda kad nas narod kažnjava ne izlazeći na izbore.

Ukoliko to građani prepoznaju, mišljenje je Jurjević, izlaziti će na izbore misleći da rade koristan posao, a u suprotnom će jasno poručiti kako ne vjeruju da zastupamo opće ili narodne interese.

”Utoliko mislim da smo ovdje svi zajedno na istom zadatku, da obranimo dignitet politike, a tako i našeg zanimanja” zaključio je Jurjević.

Saborom vlada zaborav

Podsjetivši zastupnike kako se ne radi o novom već o izmjenama i dopunama starog zakona, **Franjo Matušić (HDZ)**, izrazio je čuđenje što iz redova SDP-a koji je donio zakon, dolaze sasvim suprotne primjedbe i ocjene o člancima zakona.

Interesantno je, smatra zastupnik, bilo čuti izlaganje zastupnice Opačić, koja tvrdi da je zakon trebalo donijeti ranije. ”Pa tko je sprječavao da se taj zakon donese na početku 2000. godine” upitao je Matušić te se osvrnuo na izlaganje zastupnika Stazića koji bi htio da načelnici ne budu obuhvaćeni zakonom kojeg je njegova stranka i donijela.

Sva ta izlaganja upućuju na zaključak, tvrdi Matušić da u dijelu Sabora vlada zaborav i da se zaboravlja da su oni koji danas kritiziraju zakon, oni isti koji su ga donijeli.

U nastavku svog izlaganja, zastupnik je ustvrdio kako je iluzorno očekivati da će ovaj zakon u konačnici obuhvatiti sve pojave sukoba interesa u realnom životu poput slučajeve Viktora Lenca i hotela Excelsior. U prvom slučaju, smatra

Matušić za milijune dolara koje je Viktor Lenac dobio na račun prijateljstva Damiira Vrhovnika i Ivice Račana, mogla se spasiti brodogradnja na Korčuli. Ovako, kaže zastupnik, ta milijunska pomoć ni u slučaju Lenca nije polučila pozitivne rezultate.

”Drugi također očigledan primjer sukoba interesa je bila prodaja hotela Excelsior” istaknuo je zastupnik, te dodao ”Zahvaljujući prijateljstvu novog vlasnika gospodina Štroka sa tadašnjim potpredsjednikom Vlade Slavkom Linićem taj je hotel prodan suprotno stavu matičnog ministarstva, Ministarstva turizma čija je ministrica gospođa Župan-Rusković ustvrdila da se ne radi o najboljoj ponudi za hotel”.

Na kraju izlaganja Matušić se osvrnuo i na konkretan zakon istaknuvši kako nema razloga da zamjenici gradonačelnika i načelnika ne budu obuhvaćeni zakonom jer oni zapravo obavljaju istu vrstu dužnosti načelnika i gradonačelnika. Izostanaka župana i zamjenika župana u ovom zakonskom tekstu, smatra Matušić, predstavlja previd jer je doista nezamislivo da taj nivo dužnosnika nije obuhvaćen.

Za ispravak navoda javila se zastupnica **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** podsjetivši zastupnika Matušića kako nije istina da je SDP predložio zakon, već je bio inicijator donošenja zakona koji je rezultat kompromisa. Da je HDZ podnio amandmane, izjavila je zastupnica, SDP bi ih rado podržao.

”U redovima SDP ne vlada zaborav nego kod vas vlada neinformiranost ili zloradost” zaključila je zastupnica.

Zakon kao etički kodeks

Zvonimir Mršić (SDP) iskoristio je govornicu kako bi na početku svog izlaganja replicirao zastupniku Matušića tvrdnjom kako je istina da je SDP donio zakon krajem mandata, ali da HDZ u deset godina nije donio Zakon o sukobu interesa jer je politika HDZ-a bila da se upravo sukobom interesa obogate 200 obitelji.

Analizirajući cilj i smisao zakona, zastupnik je došao do zaključka kako se ovim zakonom neće kažnjavati oni koji zloupotrebljavaju svoje dužnosničke položaje jer za to postoje drugi zakoni. Ovim se zakonom želi takvim pojedincima nanijeti isključivo politička šteta.

”Ovaj zakon promatram više kao svojevrsni etički kodeks časnog obnašanja javnih funkcija u Hrvatskoj” naglasio je zastupnik dodavši kako je upravo iz tog razloga potrebno što bolje definirati uvjete pod kojima se te javne funkcije u Hrvatskoj mogu obnašati, ali i zbog toga što je struka političara ozbiljno narušena.

”Političarima se najviše ne vjeruje u ovoj državi” istaknuo je Mršić, nastavivši kako je to dovoljan razlog da se onom pojedincu koji se nečasno bavi obavljanjem javnih dužnosti, nanese takva politička šteta da više ne može dobiti povjerenje građana.

U nastavku izlaganja Mršić je skrenuo pozornost na grešku izostavljanja župana iz zakona, a uvrštavanje gradonačelnika i načelnika i njihovih zamjenika, ali ju je pripisao ishitrenošću prilikom donošenja amandmana.

Govoreći o problematici provedbe zakona na lokalnoj razini, zastupnik je istaknuo važnost donošenja posebnog zakona ili pravila ponašanja obnašanja dužnosti na lokalnoj i regionalnoj razini jer su okolnosti obnašanja dužnosti u općinama uvelike drugačije od onih na državnoj razini. Elaborirajući tezu, Mršić je upozorio na male proračune nekih općina gdje načelnik nema dovoljno sredstava za život, te mu se ne može zabraniti obavljanje drugog posla.

Zakon nije precizan ni u pogledu zabrane sudjelovanja državnih dužnosnika u nadzornim odborima trgovačkih društava. Naime, predlagatelj, prema riječima Mršića, ne uvažava različite oblike trgovačkih društava poput dioničkih ili društava ograničene odgovornosti. Ova potonja u pravilu nemaju nadzorne odbore, pa bi gradonačelnik po toj logici mogao biti član skupštine, te imenovati direktora i upravu.

U zaključku, zastupnik se osvrnuo i na detalj propisivanja novčane kazne u slučaju kada načelnik, gradonačelnik svoju dužnost obavlja volonterski.

Ispravljajući netočan navoda kako HDZ nije ništa napravio 10 godina u pogledu sprječavanja sukoba interesa, **Marija Bajt (HDZ)** podsjetila je kako Zakon o pravima i obvezama državnih dužnosnika iz 1998. godine regulira sukob interesa, ali da tada nije postignut konsenzus glede osnivanja etičkog povjerenstva.

Za ispravak istog navoda zastupnika Mršića javio se i zastupnik **Velimir Pleša**

(HDZ) istaknuvši kako HDZ nije štiti 200 obitelji već upravo suprotno, tražio je da se konačno utvrdi o kojih se to 200 obitelji radi. Bivša Vlada na taj zahtjev nije odgovorila, a pravi razlozi, tvrdi Pleša, su da je u tih 200 obitelji bilo više onih koji su danas u oporbi.

Definiranje pravila igre

U svom izlaganju zastupnik **Željko Pecek (HSS)** upozorio je na diskriminaciju koja se pojavljuje u zakonu. Konkretno, radi se o diskriminaciji poduzetnika ograničavajući udio vlasništva u nekom trgovačkom društvu. To znači da ćemo sa 0,1% vlasništva morati postupati u skladu sa zakonom i "gušiti" Povjerenstvo prijavama, a jasno je svima, smtara Pecek, kako se s takvim udjelom ne može ništa napraviti.

Zastupnik je apsurdnim nazvao zakonsku obvezu da gradonačelnici i načelnici koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost ili su obrtnici, moraju predati svoje gazdinstvo na upravljanje odvjetniku, a da su istovremeno prihodi koje ostvaruju vrlo mali.

I dok se s jedne strane provodi diskriminacija, na drugoj se daju pogodnosti, odnosno dužnosnici mogu obavljati znanstvene, nastavne i kulturne djelatnosti.

Zastupnik Pecek postavio je i pitanje autorskih prava smatrajući kako su to zapravo honorari.

"Imali smo bezbroj puta do sada primjera kako su političari pisali knjige, kako ih je čak i država financirala" ustvrdio je i dodao "Predlažem da odim patenta i prava koja su na neki način naslovljena na industrijsko vlasništvo, isključimo autorska prava."

U zaključku svog izlaganja zastupnik se dotaknuo i politike zapošljavanja.

"Ukoliko omogućimo dužnosnicima da tako rade, da predaju na fakultetima, da istovremeno obnašaju dužnost gradonačelnika djelujemo i na lošu politiku zapošljavanja jer oni blokiraju svojim aktivnostima radna mjesta i onemogućuju mlade da se zapošljavaju."

Apsolutna profesionalizacija

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) na početku svog izlaganja istakla je kako donošenje ovog zakona nije samo u interesu građana već i u interesu politike, a prije svega političara.

Ovaj zakon, smatra zastupnica, ne znači da se bavimo samim sobom jer politika zadire u svakidašnji život i u sudbinu čovjeka na svim razinama, a slika koja se o njoj stvara zahtijeva da bude ponovno preispitana. Potrebno je, nastavlja, zajedničkim snagama i konsenzusom doći do transparentnosti, a time do definiranja sukoba interesa.

"Moramo shvatiti da politika nije privilegija i da za imućne ne bi trebala služiti za održavanje takvog statusa. Ali onda se moraju oprijediti; ili biznis ili politika. Ne može jedno i drugo" naglasila je zastupnica Antičević-Marinović i dodala "Prema tome, mi se zalažemo za apsolutnu profesionalizaciju".

Jedna od važnijih izmjena kojom se predlaže da dužnosnik ne može imati vlasnički udio od 25% predstavlja, smatra Antičević-Marinović, dobar, ali nedovoljan korak.

Slijedom činjenica da je ovaj zakon u svojoj biti etički kodeks ponašanja, zastupnica smatra da državni dužnosnici ni u kom slučaju ne bi smjeli biti članovi upravnih i nadzornih odbora i to je primarni interes ukoliko se želi povratiti povjerenje građana.

Bit zakona je, smatra zastupnica, ne samo da spriječava sukob interesa već i da ne dopusti političaru da dođe u situaciju u kojoj će biti u sukobu interesa.

Zastupnica je dodala kako se za potpunu i kvalitetnu provedbu ovog zakona moraju uskladiti norme kaznenog zakona, a u interesu produljenja rokova zastare jer ovaj zakon mora biti komplementaran sa ostalim kaznenim pravnim propisima kao instrument u borbi protiv korupcije kako ovaj zakon ne bi bio samo etički kodeks već bi upućivao i na kaznene pravne norme.

Za ispravak navoda javila se zastupnica **Marija Bajt (HDZ)** postavivši pitanje zastupnici Antičević-Marinović u koliko nazdornih odbora su bili njene kolege iz bivše Vlade gospoda Linić, Crkvenac, Čačić i drugi.

Zastupnica Antičević je objasnila kako mnogi zakoni koji i danas vrijede obvezuju ministre da sjede u nadzornim i upravnim odborima, te da upravo tu praksu treba mijenjati.

Zakon za sitne ribice

U ime Kluba zastupnika HSLS-a zastupnik **Ivan Čehok** podržao je donošenje

zakona, ali upozorio na teškoće u njegovoj primjeni u praksi.

"Riječ je o zakonu koji će stvoriti mrežu, neka mi bude dopušteno da se tako izrazim, koja će hvatati sitne ribice koje će se koprcati, a velike ribe će ostati mimo te mreže i takva gusto isprepletana mreža uopće velike ribe neće zahvatiti" uvodno je istaknuo zastupnik Čehok.

Naime, zastupnik je izrazio mišljenje kako će se ovim zakonom u Hrvatskoj stvoriti jedna antipoduzetnička klima koja nikome neće koristiti. S jedne strane zabranjivati će se ljudima bavljenje svojom temeljnom djelatnošću ukoliko žele biti čak i načelnici općina, a s druge strane i dalje će biti moguće postaviti svoju suprugu na mjesto veleposlanice bez ikakvih uvjeta. I dalje će biti, smatra Čehok, nepotističkog zapošljavanja, zapošljavanja po podobnosti, napredovanja bez ikakvih kriterija.

Slijedom navedenog, zastupnik je predložio da se po uzoru na Njemačku, Austriju, Sloveniju ojača mehanizam porezne kartice na kraju godine, odnosno mehanizam imovinske kartice i stalnih provjera poreznih inspekcija. Dakle, potrebno je dati veće ovlasti Poreznoj upravi i ohrabriti inspekcije koje će kad izađu na teren vidjeti postoji li ozbiljno odstupanje onog što prijavljujemo od onog što stječemo.

"Tek tada ćemo moći javne osobe izložiti javnosti, sve ostalo je, još jednom ponavljam, pletenje mreže koja neće imati velikog smisla" zaključio je izlaganje zastupnik Čehok.

Zakon samo o državnim dužnosnicima

S obzirom na izuzeće župana i njegovih zamjenika iz popisa dužnosnika, **Dragutin Lesar** u ime Kluba zastupnika HNS, LS, PGS zapitao je zastupnike odnosi li se zakon samo na državne dužnosnike ili na ukupno obnašanje javnih dužnosti. Zastupnik je dodao kako ne može prihvatiti da župani i gradonačelnici ne mogu biti u sukobu interesa, te je stoga potrebno definirati radi li se o zakonu o državnim dužnosnicima u koji se ne uklapa regionalna i lokalna razina.

"Neću u drugom prijedlogu zakona ići s time da idemo na izuzeća jer kada krene se jednom u izuzeća, u konačnom prijedlogu zakona, nakon treće

izmjene, u tom zakonu više neće biti nikoga” zaključio je zastupnik Lesar istaknuvši pritom problem onih načelnika općina koji dužnost obnašaju volonterski.

Vlada želi podići dignitet državnih dužnosnika

Završni osvrt u ime predlagatelja dao je državni tajnik **Antun Palarić** konstatirajući kako je obavljanje državne i javne dužnosti časna i odgovorna djelatnost, te kako je velika većina obavalja kvaliteto, ali da je volja Vlade da se podigne dignitet državnih i lokalnih dužnosnika

pa čak i instrumentima koje predviđa ovaj zakon.

Vlada je, naglasio je Palarić, očekivala veliki interes parlamenta i velik broj primjedbi i prijedloga, te je upravo iz tog razloga uputila ovaj zakon u prvo čitanje kako bi do drugog čitanja mogla ugraditi što više primjedbi i tako poboljšati kvalitetu samo zakonskog teksta.

Iako je državni tajnik naglasio kako će prema fonogramima proanalizirati sve primjedbe, osvrnuo se na, za Vladu, neprihvatljivu tezu da bi gradonačelnici i načelnici, župani i podžupani bili izuzeti iz ovog zakona.

“Predlažem da se podrži donošenje ovog zakona i da se zaduži predlagatelj

da do sljedećeg čitanja razmotri primjedbe i prijedloge koji su rečeni o ovom zakonu” zaključio je svoj završni osvrt državni tajnik Palarić.

Prijedlog zakona koji je predložio Klub zastupnika HSP-a, predlagatelj je povukao iz procedure.

Prijedlog zakona koji je predložila Vlada Republike Hrvatske prihvaćen je sa 98 glasova ”za”, 1 ”protiv” i 2 ”suzdržana”.

Zaključak o neprihvatanju Prijedloga zakona klubova zastupnika HNS-a, PGS-a, LIBRE i IDS-a prihvaćen je sa 78 glasova ”za”, 20 ”protiv” i 3 ”suzdržana”.

S.Š.; V.Ž.; H.S.

IZVJEŠĆE MANDATNO - IMUNITETNOG POVJERENSTVA

Hrvatski je sabor na temelju izvješća Mandatno-imunitetnog povjerenstva, jednoglasno sa 102 glasa ”za”, prihvatio Prijedlog odluke o mirovanju zastupničkog mandata zastupnice Ane Lovrin i početku obnašanja zastupničke dužnosti zamjenika zastupnika Rade Ivasa.

Kako je izvijestio predsjednik Povjerenstva **Damir Sesvečan**, zastupnica

Ana Lovrin, izabrana kao kandidat na listi Hrvatske demokratske zajednice u IX. izbornoj jedinici, podnijela je 17. veljače 2004. godine pisani zahtjev za mirovanje zastupničkog mandata. Sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o izborima zastupnika, Hrvatska demokratska zajednica odredila je da gospodin Rade Ivas kao zamjenik zastupnika u navedenoj izbornoj jedinici započne

obnašati zastupničku dužnost umjesto zastupnice Ane Lovrin. Na prijedlog Mandatno-imunitetnog povjerenstva, Hrvatski sabor donio je odluku o početku mirovanja zastupničkog mandata Ane Lovrin, te da obnašanje zastupničke dužnosti Rade Ivasa počinje 25. veljače 2004. godine.

H.S.

Izbori, imenovanja i razrješenja

Prijedloge odluka za vanjske članove saborskih odbora zastupnicima je izložio predsjednik Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora, **Branimir Glavaš**. Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora je na svojoj 3. sjednici raspravljao o navedenim prijedlozima, te je u skladu s Poslovníkom Hrvatskog sabora utvrdio prijedloge odluka s obrazloženjem, koje podnosi Hrvatskom saboru na donošenje.

Prijedlog odluke o razrješenju i izboru predsjednika i razrješenju i izboru člana Odbora za pravosuđe

Prijedlog Komisije za izbor i imenovanja je sljedeći: Razrješuje se dužnosti predsjednik Odbora za pravosuđe **Emil Tomljanović**, na osobni zahtjev. Za predsjednika Odbora za pravosuđe bira se **Rade Ivas**. Razrješuje se dužnosti član Odbora za pravosuđe **Branimir Glavaš (HDZ)**. Za člana Odbora za pravosuđe bira se **Emil Tomljanović**

(HDZ). Zastupnici su ovaj Prijedlog podržali jednoglasno, sa 112 glasova ”za”.

Prijedlog odluke o razrješenju i izboru člana Odbora za pravosuđe

Prijedlog je da se razrješuje dužnosti član Odbora za pravosuđe Ana Lovrin. Za člana Odbora za pravosuđe bira se **Branimir Pasecky (HDZ)**. Zastupnici su jednoglasno, sa 115 glasova ”za” podržali ovaj Prijedlog.

Prijedlog odluke o razrješenju i izboru člana Odbora za useljništvo

Prijedlog je da se razrješuje dužnosti člana Odbora za useljništvo Ana Lovrin. Za člana Odbora za useljništvo bira se **Božica Šolić (HDZ)**. Zastupnici su jednoglasno, sa 118 glasova "za" podržali ovaj Prijedlog.

Prijedlog odluke o imenovanju člana Odbora za dodjelu državne nagrade tehničke kulture "Faust Vrančić"

Prijedlog je da se za člana Odbora za dodjelu državne nagrade "Faust Vrančić" imenuje **Katarina Fuček (HDZ)**, članica Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora. Ovaj Prijedlog zastupnici su podržali jednoglasno, sa 119 glasova "za".

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav

U Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora imenuju se za članove iz reda javnih, znanstvenih i stručnih djelatnika: prof. dr. sc. Branko Smerdel, prof. dr. sc. Miomir Matulović, prof. dr. sc. Zdravko Tomac, doc. dr. sc. Milijan Sesar, prof. dr. sc. Davor Krapac, Ivan Marijan Severinac.

Prekršeni demokratski standardi

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** javio se **Nenad Stazić (SDP)**. Rekao je da su na jučerašnjoj sjednici Odbora za izbor i imenovanja najgrublje prekršeni demokratski standardi. "Ne samo da nisu poštivana mišljenja klubova zastupnika koji su bili pozvani da iznesu svoje prijedloge, nego ni pravo Odbora da predlažu ljude koji bi im trebali pomagati u radu tih Odbora". Stoga je u ime Kluba zastupnika SDP-a zatražio stanku od pola sata kako bi odlučili kako dalje sudjelovati po ovoj točki dnevnog reda.

Ljubica Lalić (HSS) ustvrdila je također da je na jučerašnjoj sjednici Odbora

za izbor i imenovanja "pogažena parlamentarna demokracija", te je zatražila u ime Kluba stanku od pola sata.

I **Miroslav Rožić (HSP)** u ime **Kluba zastupnika HSP-a** zatražio je stanku.

Dr. sc. Miljenko Dorić (HNS) javio se ispred **Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a**. Smatra da je svrha uključivanja vanjskih članova u Odbore podizanje stručnosti i kvalitete rješavanja svih pitanja koja su u ingerenciji Odbora. "Na žalost, jučer smo imali priliku u biti samo odraditi tehniku glasovanja, a snaga brojeva bila je takva da se argumenti struke, znanosti, nisu prihvaćali". Rekao je da se matični odbori nisu imali prilike očitovati o predloženim kandidatima.

Zatražio je u ime svog Kluba poradi svega gore iznijetog stanku, rekavši da ne vidi svoje mjesto u Odboru za izbore i imenovanja ako će se i nadalje tako raditi.

Jozo Radoš (LIBRA) zatražio je stanku u ime **Kluba zastupnika LIBRA-e** iz razloga koje su naveli ostali kolege predstavnici klubova.

Luka Bebić (HDZ) u ime **Kluba zastupnika HDZ-a** također je zatražio stanku od pola sata, kao i **Damir Kajin (IDS)** u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Isto je učinio i **dr. Ivan Čehok (HSL)** u ime **Kluba zastupnika HSL-a i DC-a**.

U skladu s Poslovníkom

Branimir Glavaš (HDZ) javio se za riječ, ustvrdivši da je Odbor za izbor i imenovanja odradio svoju sjednicu u skladu s Poslovníkom Hrvatskoga sabora.

Predsjednik, Vladimir Šeks odredio je stanku u trajanju od 30 minuta.

U nastavku sjednice **Nenad Stazić (SDP)** podsjetio je da se premijer Sander zauzeo za dobru parlamentarnu praksu kod donošenja Proračuna, te pita zašto se ta parlamentarna praksa nije zadržala i u postupku odabira vanjskih članova Odbora, i uopće zašto se demokratski standardi ozbiljno narušavaju, a bez ikakvog razloga. Naglasio je da je sjednica Odbora za izbor i imenovanja održana bez prisutnosti novinara, te ih je pozvao da ubuduće prate rad ovog Odbora. Rekao je da u postupku imenovanja odbori nisu imali mogućnost odlučivanja, čak ni predlaganja koji bi to ljudi po mišljenju članova Odbora bili najkvalitetniji da pomognu Odboru u njegovu radu.

Napominje da nikako ne dovodi u pitanje pravo većine koju HDZ i parlamentarna većina ima u svakom od odbora da bitno utječe na sastav vanjskih članova odbora, ali bi barem i svi drugi članovi odbora iz drugih stranaka trebali imati priliku kvalitetno razmotriti sve pristigle prijedloge, sve kandidature. Odborima takva šansa nije dana.

"Nije to samo povreda stranaka u ovom Saboru, to je povreda onih građana koji su birali zastupnike u Sabor, do njihovog mišljenja se uopće ne drži".

Rekao je da u ime Kluba protestira ne protiv imena, već protiv procedure. Zbog svega toga, Klub zastupnika SDP-a neće se izjašnjavati o predloženim kandidatima.

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorio je **Zlatko Tomčić (HSS)**, predsjednik Kluba. "Da se na početku znalo kako će se ovaj cijeli proces voditi, vjerojatno ni mi u klubovima ne bismo prihvatili da na određeni način dovodimo ozbiljne ljude, znanstvenike, javne radnike itd. u nekakvu zabludu da ih ponižavamo". Rekao je da su 3. veljače dobili dopis predsjednika Odbora za izbor i imenovanja kojim se traži od klubova da se daju prijedlozi, "da bi na kraju svi ti prijedlozi bili na najgrublji način odbačeni".

Mišljenja je da bi radi zaštite digniteta Hrvatskog sabora ovaj proces trebalo prekinuti i definirati prije svega jednim međustranačkim dogovorom svih parlamentarnih stranaka kako taj cijeli postupak voditi. Napominje da samovolja u ovom slučaju nije dobra. "Mislim da se ovim postupkom vrlo ozbiljno narušavaju sami temelji hrvatskog parlamentarizma".

Predlaže prekid ove rasprave, te ustanovljenje pravila na temelju kojih će se naći izlaz iz ove situacije. Klub zastupnika HSS-a u daljnjem tijeku ovakve rasprave neće sudjelovati.

U ime **Kluba zastupnika HSP-a** govorio je mr. sc. **Miroslav Rožić (HSP)**. Slaže se s mišljenjem kolege Tomčića da je na jučerašnjoj sjednici Odbora za izbor i imenovanja na djelu bila samovolja. Smatra da je potrebno smiriti tenzije i pronaći rješenje. "Izaberimo ili prodiskutirajmo barem u odborima prijedloge za vanjske članove tih odbora, jer smisao imenovanja vanjskih članova tih odbora nije to da oni primaju naknadu, nego je to da pomognu radu odbora".

Dragutin Lesar (HNS) govorio je u ime **Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a**.

Pozvao je predsjednika Hrvatskog sabora da se odgodi odlučivanje o ovoj točki dnevnog reda, da se da šansa odborima koji po Poslovniku imaju vanjske članove da daju svoje prijedloge i sugestije kako popuniti ta mjesta, te da Predsjedništvo Hrvatskog sabora nakon toga napravi jednu analizu i utvrdi proceduru i postupak istovjetan za sve odbore kojima Poslovnik predviđa da imaju vanjske članove. U protivnom, Klub zastupnika HNS-a i PGS-a neće sudjelovati u raspravi i povući će sve kandidature koje jesu u ovom postupku date, "jer smatramo da smo u zabludu doveli sve kandidate koji su prihvatili da ih se kandidira".

Treba postići konsenzus

Jozo Radoš (LIBRA) naglasio je da je pitanje vanjskih članova odbora upravo pitanje oko kojega bi se mogao postići konsenzus, zato što "vanjski članovi odbora u političkom smislu, u smislu odnosa moći nemaju osobito veliku važnost", već se njihova važnost ogleda u pogledu podizanja stručnosti i kvalitete rada odbora.

Smatra da na ovom pitanju nema razloga za zaoštavanje i da bi se tu mogao lakše postići konsenzus, jer se ne radi o nekom velikom sučeljavanju političkih interesa.

"Bilo bi najbolje da oko svih kandidata koji su potpuno nezavisni, stručni, ugledni ljudi postoji puna suglasnost". Druga mogućnost je da se biraju stručni ljudi po prijedlogu klubova, iako je tu otvoreno pitanje nezavisnosti te stručne osobe koja se bira po prijedlogu Kluba.

Treća mogućnost je da to budu isključivo stranački ljudi, stranački prijedlozi, ali da se onda uspostavi paritet, kao što su komponirani odbori od strane zastupnika. "To je jedna čišća varijanta, ali naravno nije idealna i nije dobra, jer ne dominira ono što piše u Poslovniku, tj. stručnost, ali se čuva stranački paritet ako je stranački interes u pitanju".

Zastupnik naglašava da ni ova varijanta nije bila zastupljena u prijedlogu Odbora za izbor i imenovanja, nego "najgori mogući model, a to je da u ovom prijedlogu dominiraju uglavnom stranački ljudi, stranački prijedlozi, a da njihova stručnost, posebice nezavisnost apsolutno ne postoji, odnosno ne može u takvim prijedlozima postojati".

Rekao je da tri mala kluba koja čine parlamentarnu većinu po svojim prijedlozima koji su prihvaćeni od odbora imaju dvostruko više kandidata nego kompletna parlamentarna opozicija koja broji 72 zastupnika, što govori da nije poštivan paritet.

Predložio je da se prihvati izlaz iz ove situacije na način koji su predložili predstavnici klubova zastupnika u svojim izlaganjima. Ukoliko se to ne dogodi, Klub zastupnika LIBRA-e neće dalje sudjelovati u rješenju ovog pitanja.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Luka Bebić (HDZ)**. Rekao je da u prošlom sazivu Hrvatskog sabora HDZ nije mogao podnijeti čak ni prijedlog za članove odbora, jer ih je sve do jednog izabrala ondašnja većina u Saboru. Za razliku od toga, predsjednik Glavaš uputio je svim klubovima i svim institucijama koje predstavljaju javnost, a koje su nabrojene u Poslovniku, poziv da podnesu svoje prijedloge.

"Ne samo da mi nismo mogli predložiti u odbore iz oporbe nikoga, nego mi sami nismo mogli ući u odbore, a imali smo u početku 46 zastupnika i bili najveća parlamentarna stranka".

Predložio je da se nastavi ova saborska sjednica, jer je Odbor za izbor i imenovanja čitav ovaj posao obavio transparentno, te "učinio veliki napor, objasnio tko je koga predlagao, koja udruga, koja stranka".

Predloženi i kandidati oporbe

U ime **Kluba zastupnika HSLs-a i DC-a** govorio je **Ivan Čehok (HSLs)**. Rekao je da je činjenica da se Odbor za izbor i imenovanja držao Poslovnika i da stoga nitko nema pravo sumnjati u to da se krše demokratska pravila ponašanja. "Vidim da su ovdje zastupljeni različiti interesi i da su predloženi kandidati ne samo jedne stranke ili ne samo pozicije, nego i kandidati oporbe". Zaključuje da je parlamentarna većina itekako poštivala volju oporbe, odnosno onih koji nisu u parlamentarnoj većini.

Ono što smatra lošim je činjenica da opet političari određuju tko će iz građanskoga društva biti član Odbora. Ističe da sve dotle dok će o tome odlučivati politika, dok će to biti predmet međustranačkih razgovora i rasprave, građansko društvo praktički će biti samo paravan demokracije. "Ako mi šaljemo prema

građanskom društvu signal da udruge građana i institucije mogu predlagati kompetentne i stručne osobe koje nisu članovi stranke, koji nisu političari po zvanju, onda mislim da im trebamo dati mogućnost da i takvi budu izabrani mimo naših političkih volja i mimo naše političke svojevolsnosti".

Zaključuje da ubuduće treba točno odrediti pravila igre, jer "uvijek kada ne postoje pravila igre, bit će onih koji će reći da je netko odlučio po svojoj samovolji".

Mišljenja je da treba prihvatiti ovaj prijedlog i ne vidi razlog poradi čega se ne bi prihvatio.

Predsjednik Šeks konstatirao je da je Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove obavio u skladu sa Poslovnikom svoj posao, «a druga je stvar što će postojati uvijek i vječno politički interesni prijepor o tome, koliko je tko zadovoljan sa predloženim rješenjima Odbora za izbor i imenovanja». Ne vidi razloga da se prijedlozi vrata ponovno na raspravljanje u Odbore, odnosno da se ide drugim putem, da se pristupi međustranačkom usuglašavanju. Smatra da je bilo dovoljno vremena za podnošenje prijedloga, da su kandidature podnijete, a svoje zadovoljstvo ili nezadovoljstvo prijedlozima Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove stranke mogu izraziti kroz glasovanje. Zamolio je predsjednika Odbora, Branimira Glavaša, da detaljno obrazloži svaki pojedini prijedlog, nakon čega će uslijediti rasprava.

Branimir Glavaš (HDZ), predsjednik Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove iznio je slijedeće Prijedloge odluka.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav

U Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav imenuju se za članove iz reda javnih, znanstvenih i stručnih djelatnika šest članova: prof. dr. sc. Branko Smerdel po prijedlogu Kluba zastupnika SDP-a, prof. dr. sc. Miomir Matulović, po prijedlogu Pravnog fakulteta iz Rijeke, prof. dr. sc. Zdravko Tomac po prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a, doc. dr. sc. Milijan Sesar, po prijedlogu Kluba zastupnika HSP-a, prof. dr. sc. Davor Krapac,

po prijedlogu Kluba zastupnika HSS-a, Ivan Marijan Severinac, po prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a. Dakle, od 6 članova, dva su po prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a, tri po prijedlogu triju oporbenih stranaka, SDP-a, HSS-a i HSP-a i jedan po prijedlogu Pravnog fakulteta iz Rijeke.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za zakonodavstvo

U Odbor za zakonodavstvo imenuju se za članove iz reda javnih, znanstvenih i stručnih djelatnika: prof. dr. sc. Dragan Medvedović, prof. dr. sc. Srećko Jelinić, prof. dr. sc. Marinko Učur, prof. dr. sc. Nikola Gavella, mr. sc. Goran Vojković, prof. dr. sc. Vera Jelčić. Iz reda predstavnika sindikata više razine imenuje se Meri Marić, iz reda predstavnika Udruge poslodavaca Jasminka Kulušić, a iz reda uglednih pravnika iz prakse Vladimir Lokner.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za financije i državni proračun

U Odbor za financije i državni proračun prijedlog je da se imenuju za članove iz reda predstavnika sindikata više razine Dražen Managić, iz reda predstavnika Udruge poslodavaca, dr. sc. Zoran Bohaček, iz reda predstavnika Hrvatske gospodarske komore Jasna Borić, iz reda predstavnika znanstvenih i stručnih institucija prof. dr. sc. Branimir Marković, dr. sc. Željko Lovrinčević i dr. sc. Petar Sindičić. Branimir Šeks napomenuo je da u pisanom obrazloženju stoji tko je koga predložio.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu

U Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu se imenuju za članove iz reda predstavnika sindikata više razine Nikolina Haralović, iz reda predstavnika Udruge poslodavaca Ivan Pavlović, iz reda predstavnika Hrvatske gospodarske

komore Jasna Borić, iz reda predstavnika znanstvenih i stručnih institucija prof. dr. sc. Željko Turkalj, akademkinja Alica Wertheimer Baletić, prof. dr. sc. Heri Bezić. U obrazloženju stoji tko je koga predložio.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za pravosuđe

U Odbor se imenuju za članove iz reda javnih, znanstvenih i stručnih djelatnika: prof. dr. sc. Vlado Belaj, prof. dr. sc. Željko Horvatić, prof. dr. sc. Vladimir Ljubanović, prof. dr. sc. Mihajlo Dika, Dragan Novosel i dr. sc. Ivo Grbin. Također u obrazloženju stoji tko je koga predložio.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo

U Odbor se imenuju za članove iz reda predstavnika sindikata više razine Dušana Marinković Drača, Zdenko Mučnjak, iz reda predstavnika Udruge poslodavaca Dubravka Lekić, iz reda predstavnika Hrvatske gospodarske komore Zdenka Peternel, iz reda predstavnika Hrvatske obrtničke komore Josip Novogradec, iz reda predstavnika Hrvatske liječničke komore prim. Hrvoje Minigo, dr. med. U pisanom obrazloženju stoji tko je koga predložio.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu

U Odbor se imenuju za članove iz područja znanosti akademik Milan Moguš, prof. dr. sc. Antun Mijatović, iz područja obrazovanja dr. sc. Dragomir Maderić, prof. dr. sc. Milan Matijević, iz područja kulture Goran Grbić i Milan Bešlić. U obrazloženju stoji tko je koga predložio.

Prijedlog odluke za imenovanje članova Odbora za poljoprivredu i šumarstvo

U Odbor se imenuju za članove iz reda javnih, znanstvenih i stručnih djelatni-

ka Vladimir Jordan, prof. dr. sc. Boris Antunović, dr. sc. Ivo Krpina, prof. dr. sc. Zvonko Seletković, prof. dr. sc. Boris Varga, prof. dr. sc. Davor Romić. Također u obrazloženju stoji tko je koga predložio.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za informiranje, informatizaciju i medije

U Odbor se imenuju za članove iz medija Tihomir Dujmović i Zlatko Kuretić, iz znanosti dr. sc. Zrinjka Peruško i dr. sc. Damir Boras, iz udruga Dragutin Lučić i Zdenko Duka. U obrazloženju stoji tko je koga predložio.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Branimir Glavaš izvijestio je zastupnike da je Klub zastupnika HDZ-a povukao kandidaturu i prijedlog da se Vera Svoboda iz udruge "Katarina Zrinski" kandidira za članstvo u ovom Odboru. "Odboru dakle ne preostaje ništa drugo nego da prihvati to povlačenje kandidature i da Vas izvijesti da će se u ovaj Odbor predložiti imenovanje četiri člana, s tim da na jednoj od slijedećih sjednica se imenuje jedan iz reda predstavnika Udruge za zaštitu ljudskih prava i jedan koji je danas bio u prijedlogu, a odnosio se na "Katarinu Zrinski", iz reda predstavnika interesnih udruga žena i mladih.

Branimir Glavaš napominje da je iz reda predstavnika Udruge za zaštitu ljudskih prava bio samo jedan prijedlog i taj je unesen u konačnu varijantu prijedloga za Sabor kao prijedlog Odbora, te se ostavlja mogućnost da se naknadno nadopuni s još jednim predstavnikom udruga za zaštitu ljudskih prava u naknadnoj proceduri.

Stoga se u Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina predlažu četiri člana i to iz reda predstavnika Katoličke crkve mr. sc. Gordana Črpić, iz reda predstavnika svih drugih vjerskih zajednica Simo Rajić, iz reda predstavnika udruga

za zaštitu ljudskih prava Veljko Miljević, te iz reda predstavnika interesnih udruga žena i mladih Denis Bajs. Dakle, četiri člana bi se birala odmah, a dva naknadno.

GLASOVANJE

Kako nije bilo prijavljenih za raspravu, predsjedavajući ju je odmah i zaključio.

Uslijedilo je glasovanje o prijedlozima Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove.

Prvo se glasovalo o Prijedlogu odluke o imenovanju članova Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Odluka je donesena većinom glasova, sa 77 glasova "za" i 2 "suzdržana" glasa.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za zakonodavstvo zastupnici su prihvatili većinom glasova, sa 78 glasova "za" i 1 "suzdržanim" glasom.

Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za financije i državni

proračun prihvaćen je sa 77 glasova "za" i 2 "suzdržana".

Zastupnici su jednoglasno, sa 77 glasova "za" prihvatili Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu Hrvatskoga sabora.

Jednoglasno, sa 77 glasova "za" zastupnici su prihvatili i Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora.

Također jednoglasno, sa 77 glasova "za" zastupnici su prihvatili Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za pravosuđe.

Prijedlog odluke o imenovanju članova za rad, socijalnu politiku i zdravstvo prihvaćen je jednoglasno, sa 77 glasova "za". Istim brojem glasova, sa 77 glasova "za", jednoglasno, prihvaćen je Prijedlog odluke o imenovanju članova Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, kao i Prijedlog Odluke o imenovanju članova Odbora za poljopriv-

redu i šumarstvo, kao i Prijedlog Odluke o imenovanju članova Odbora za informiranje, informatizaciju i medije.

Odbor za informatizaciju, informiranje i medije predložio je Prijedlog odluke o razrješenju člana Programskog vijeća HRT-a Slobodana Uzelca, koji je podnio Predsjedništvu Hrvatskog sabora osobni zahtjev za razrješenje u Programskom vijeću HRT-a, budući da je člankom 18. stavkom 10. Zakona o HRT-u određeno da članovi Vijeća ne mogu biti državni dužnosnici. Budući da je Slobodan Uzelac imenovan državnim tajnikom, u skladu s tim je i predložio da bude razriješen članstva u Programskom vijeću HRT-a. Odbor za informiranje, informatizaciju i medije to je prihvatio, pa ovaj Prijedlog odluke za razrješenje Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove upućuje zastupnicima. Odluku su zastupnici donijeli jednoglasno, sa 77 glasova "za".

S.Š.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

EKOLOGIJA

Konvencija o pristupu informacijama

Zastupnik **Jozo Radoš (LIBRA)** postavio je pitanje: "Kada će Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanju okoliša biti predložena Hrvatskom saboru na potvrđivanje?"

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva odgovorilo je:

"Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanju okoliša, usvojena je u Aarhusu 1998. a u skladu s odredbom članka 20. stavkom 1. stupila je na snagu 30. listopada 2001. godine.

Status Konvencije prema podacima Gospodarskog vijeća za Europu Ujedinjenih naroda na dan 23. siječnja 2004. godine je slijedeći: do danas je Konvenciju potpisalo 40 država, među kojima i

Republika Hrvatska, dok ju je 27 ratificiralo.

Konvenciju su ratificirale: Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Belgija, Bugarska, Cipar, Danska, Estonija, Francuska, Gruzija, Italija, Kazahstan, Kirgistan, Latvija, Litva, Malta, Norveška, Poljska, Portugal, Republika Moldova, Rumunjska, Tadžikistan, Makedonija, Turkmenistan, Ukrajina.

Konvenciju do sada nisu ratificirale Austrija, Češka, Europska unija, Finska, Njemačka, Grčka, Irska, Island, Lihtenštajn, Luksemburg, Monako, Nizozem-

ska, Slovenija, Španjolska, Švedska, Švicarska, Velika Britanija.

Republika Hrvatska, također nije ratificirala Aarhušku konvenciju. U okviru predratifikacijskog postupka Republika Hrvatska od listopada 2001. godine provodi projekt "Pomoć Hrvatskoj u provedbi Aarhuške konvencije", kojega financira Danska agencija za zaštitu okoliša. To je dio REREP projekta 2.2. "Pomoć pri implementaciji Aarhuške konvencije u srednjoj i istočnoj Europi" ("Support Developing Implementation Strategy for the Aarhus Convention in SEE"), kojega Danska i Republika Hrvatska provode bilateralno. Projekt završava tijekom 2004. godine zajedničkom radionicom Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva pravosuđa. Tema radionice je treći i najzahtjevniji za primjenu, stup Aarhuške konvencije, pristup pravosuđu.

Konvencija se odnosi na: pristup informacijama o okolišu (I. stup konvencije), sudjelovanje javnosti u odlučivanju o određenim djelatnostima (II stup) i pristup pravosuđu (III stup).

U Republici Hrvatskoj danas je na snazi propis Zakon o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine," broj 172/03) u kojima je ugrađen zahtjev Aarhuške konvencije u vezi s pristupom informacijama o okolišu, dok su u Zakon o zaštiti okoliša ("Narodne novine," brojevi 82/94. i 128/99.) ugrađene odredbe koje se odnose na sudjelovanje javnosti u odlučivanju.

Pristup pravosuđu je područje Konvencije koje do danas nije analizirano u dovoljnoj mjeri, te posao na tom dijelu Konvencije treba intenzivirati.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, u priprema za potvrđivanje Aarhuške konvencije, provelo je određene analize u vezi prvog stupa Konvencije - pristupa informacijama o okolišu i drugog stupa konvencije - sudjelovanje javnosti u odlučivanju. Temeljem provedenih analiza predložene su i dopune Zakona o zaštiti okoliša.

Planiran je projekt u programskoj godini CARDS 2003:

"Promicanje pristupa informacijama i javnog sudjelovanja u pitanjima zaštite okoliša u skladu s Aarhuškom kon-

vencijom", koja će se provoditi u 2004. godini.

Prije upućivanja u postupak Zakona

o potvrđivanju Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju o okolišu i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potrebno je prethodno provesti pravnu analizu i analizu ekonomskih pokazatelja u vezi s III. stupom ove Konvencije- pristupa pravosuđu.

S obzirom na sve navedene aktivnosti koje su u tijeku, te na predložene mjere, posebno ističemo da su zemlje poput Mađarske, Danske i Estonije koje su do sada ratificirale konvenciju, to učinile nakon dugotrajnih i sveobuhvatnih analiza u predratifikacijskom procesu, temeljem čega su odgovorile rokove za potvrđivanje iste.

Ističemo da je prije ratifikacije međunarodnih ugovora potrebno u cijelosti osigurati uvjete za njihovu provedbu, te stoga smatramo da tek nakon sveobuhvatnih analiza, možemo pristupiti potvrđivanju navedene konvencije".

OBRAZOVANJE

Besplatni udžbenici za djecu s oštećenjem vida

Na zastupničko pitanje gospodina **Dra- gutina Lesara (HNS) u svezi s pravom na besplatne udžbenike za djecu s oštećenjem vida**, odgovorilo je: **Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa**

"Slijepa i slabovidna djeca koja se školuju u Centru za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek" u Zagrebu zaista ostvaruju pravo na besplatne udžbenike, no razlog je taj što je Centar za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek" ustanova socijalne skrbi i nadležnosti Ministarstva zdravstva i soci-

jalne skrbi u koju su učenici smješteni na temelju rješenja centra za socijalnu skrb te s te osnove ostvaruju pravo na besplatne udžbenike. Do sada se pravo na besplatne udžbenike ostvarivalo isključivo iz sredstava na pozicijama Ministarstva hrvatskih branitelja i Ministarstva rada i socijalne skrbi na temelju posebnih kriterija koji su osim djece branitelja obuhvaćali samo one učenike s invaliditetom koji žive izvan vlastite obitelji (u posebnim ustanovama ili udomiteljskim obiteljima) odnosno koji žive u socijalno ugroženim obiteljima. Problem se javlja kada dijete s invaliditetom pohađa redovitu školu i ne uklapa se u navedene kriterije.

Sukladno Zakonu o osnovnom školstvu ("Narodne novine", pročišćeni tekst, broj 69/03) iz Državnog proračuna osiguravaju se sredstva za posebna nastavna sredstva i pomagala s pozicije Ministarstva prosvjete i športa. Ta su sredstva do sada usmjeravana ponajprije za učenike s većim teškoćama u razvoju koji rade po posebnim nastavnim planovima i programima, a kad je riječ o učenicima s teškoćama u razvoju koji rade po redovitim ili prilagođenom nastavnim planu i programu, a potrebna su im posebna nastavna sredstva i pomagala, postojala je mogućnost sama pojedinačnog rješavanja zahtjeva.

Ovo će Ministarstvo nastojati da prilagoditom postojećih propisa definira kriterije i stvori uvjete da djeci s teškoćama u razvoju koja su integrirana u redovite škole, a za svladavanje redovitog nastavnog programa trebaju posebna nastavna sredstva, ta potreba bude zadovoljena sredstvima iz Državnog proračuna. To podrazumijeva i posebne udžbenike koji su odobreni sukladno odredbama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu ("Narodne novine", broj 117/01). Kad je riječ o udžbenicima za učenike s oštećenjem vida, za sada je odobrenje zatraženo i dobiveno samo za dvije početnice te očekujemo da će nakladnici zatražiti odobrenje i za ostale potrebne udžbenike.

Vjerujemo da će postojeći problem biti riješen u primjerenom roku kako bi se i dalje poticala učinkovita integracija učenika s invaliditetom u redovite osnovne i srednje škole".

M.M.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

**GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol**

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Jasna Rodić, Hrvoje Sadarić, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin

RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada

TAJNICA REDAKCIJE:

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel:

01/4569-722

fax: 01/6303-018

Web: www.sabor.hr

E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162

Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora